

# BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. VASARNAP, május 29.

147. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52  
Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)  
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovan trg. 3. (Minerva-palota)

## Mit szólna Protics Sztóján?

A bácskai tartomány pénteki ülésén Protics Sztóján neve került szóba. Sajnos, ennek az ideális gondolkodású szerb reálpolitikusnak, a mai délszláv állam egyik megalakítójának szelleme, lelki öröksége tovább is távol maradt ettől az önkormányzati szervtől, amely *rabulisztikával* és makacsul megfosztja a tartományt az államnnyelvet még nem beszélő népeit, hogy a maguk baját, sérelmeit és kívánságait az anyanyelvükön elmondhassák az arra hivatott fórumon. A tartományi választmány elnöke, az érdekes multu Klicin Mita, vállalta a lelki és eszmebeli közösséget Protics Sztójánnal s ugyanó az, aki látható szervezője, a lehangosabb apostola annak, hogy a magyar, vagy német anyanyelvű tartományi képviselő ne szólalhatson fel magyarul vagy németül, amíg külön törvény is nem biztosítja azt a velünk született jogot, hogy anyanyelvünket használhassuk. Ő az, aki, mikor a régi — valljuk be, egész teljességében soha végre nem hájtott — magyar nemzetiségi törvényre hivatkoztak, kijelentette, hogy *szerb politikus soha nem akad*, aki a nemzetiségek számára annyi jogot és szabadságot biztosítana, mint amennyit — legalább papíron — a magyar törvény biztosított s egyes információk szerint ő állt a noviszadi iparkamara elnökének emlékezetes, fájdalmasan súlyos és igaztalan magyar-ellenes állásfoglalása mögött is.

Mi ezekkel a bántó tényekkel szemben próbáltuk felidézni Protics Sztóján szellemét.

Klicin Mita szereplése annál rosszabbul esik a magyarságnak, mert a bácskai tartományi választmány elnöke akkor vallotta magát Protics Sztóján hívének és politikai barátjának, amikor még teljességében dühöngött a nemzetiségek elleni terror s most, amikor, ha csiga-lassúsággal is, de mégis közeledik a jugoszláv belpolitika Protics Sztóján ideáljaihoz, megtagadja halott vezérének eszméit. Azt kell tehát hinnünk, hogy Klicin Mitában a magyarság terhére szerzett újabb tapasztalatok érlelték meg azt, hogy az S. H. S. királyság több mint félmillió magyarjának nem szabad annyi jogot adni, hogy képviselői a helyi és tartományi önkormányzatban magyarul szólaljanak fel.

Mi ezzel a ténnyel szemben nem tartjuk fontosnak, hogy Klicin Mita aligha lehetne abban a helyzetben, hogy ő most a tartománygyűlésen szerepelhessen, ha a magyar nemzetiségű szavazók voksa nem támogatja volna azt a listát, amelynek egyik jelöltje ő volt, sem azt, hogy a magyar szavazók tisztelték Klicin Mitának a multban megismert liberalizmusát, amikor rászavaztak. A bácskai tartomány gyűlésén tilos a magyar szó s tilos a német szó, noha a választóknak szabad volt bizalmukkal olyan képviselőket megajándékozni, akik a saját gondolataikat s választóik akaratát nem tudják az állam hivatalos nyelvén tolmácsolni. Szabad volt, mert ezeknek a képviselőjelölteknek a népszerűsége biztosította a nemzetiségi szavazatokat s azok megválasztását, akik ma engesztelhetetlenek a magyar, vagy a német szóval szemben.

A nemzetiségi képviselőknek az önkormányzatban való szabad nyelvhasználatát csak a bácskai tartománygyűlésen probléma, amely tartomány területén élnek, adóznak és áldoznak a legnagyobb számban nemzeti kisebbségekhez tartozó polgárok. Szmederevóban figyelemmel és csöndben hallgatják a német beszédet.

Mi ezekkel a jelenségekkel szemben idézzük Protics Sztóján emlékét s kérjük azoktól, akik hívei voltak,

hogy mit szólna Protics Sztóján, ha élne? És megkérjük, hogy Protics Sztóján szellemében él, cselekszik és beszél-e az, aki mikor hallja, hogy egyik polgártársát személyes szabadságában akadályozzák, mert rejtélyes kezek, rejtélyes módon, rejtélyes fekete listára helyezték, azt válaszolja: *én is voltam fekete listán*. A fekete lista, fekete könyv intézményét mi a békében nem ismertük, csak a Bach-korszak jellemzésére méltóan. Protics Sztóján aligha tür-

te volna vállvonogatással, hogy az ő demokratikus, szabad Jugoszláviájában még fekete lista legyen s hogy elég, ha valaki a kisebbségi nemzetiséghez tartozik: nincs joga földhöz, iskolához, nincs joga beleszólni, hogy adófillérjeivel mi történik, nem kap utlevelet s szabad prédája felelős és felelőtlen kilengéseknek.

Klicin Mita jól ismerte Protics Sztójánt. Mondja meg ő: Protics politikája-e ez?

## Anglia izolálva marad szovjetellenes akciójában

Sem az Egyesült-Államok, sem Franciaország nem csatlakozik a brit kormány lépéséhez — A hatalmak nem akarják vállalni az angol érdekek képviseletét Oroszországban — Lloyd George újabb éles támadása a Baldwin-kormány ellen — Az angol munkáspárt az alsóházban bucsubankettet rendezett a távozó szovjetkötvet tiszteletére

## Litvinov szerint Anglia háborút készít elő Szovjetország ellen

Londonból jelentik: Péntek este az a hír terjedt el politikai körökben, hogy Baldwin miniszterelnök hosszas négyszemközi tanácskozást folytatott Chamberlain külügyminiszterrel az újabban beállt helyzetről és arról a benyomásról amit az angol kormány lépése a küllöldi hatalmaknál tett.

A tanácskozás eredménye állítólag nem ad tápot valami nagy optimizmusra. Rómát és Párist az angol-orosz diplomáciai viszony megszakítása igen válságos időben éri és nagyon irritálja. Az Egyesült-Államok kormánya csodálkozik azon, hogy Anglia ilyen hirtelenül szakított Oroszországgal és

az Egyesült-Államok szerint Anglia nem váltotta be azt az ígértét, amit az utóbbi hónapokban gyakran hangoztatott és amely szerint minden ereével arra törekszik, hogy Európában stabil helyzetet teremtsen.

Amerikában azt hiszik, hogy a diplomáciai viszony megszakítása Oroszországgal hosszú azért, mert angol fel fogás szerint Amerika nem támogatta kellőképpen Angliát a nankingi kérdésben.

A londoni amerikai nagykövet, Coolidge elnök legelső tanácsadója kedden Amerikába utazik.

Élénken pertraktálják azt a hírt is, hogy amíg Oroszország már bejelentette, hogy az orosz érdekek védelmét Angliában Németország már elvállalta, addig

az angolok még nem tudják, hogy ki fogja képviselni az angol érdekeket Oroszországban. Ellenzéki körök tudni vélik, hogy Páris és Róma kocsart adott arra a kérdésre, hogy vállalják el az oroszországi angol érdekek képviseletét, amivel igen kínos helyzethez hozta az angol kormányt.

### Lloyd George Anglia elszigeteltségéről

Londonból jelentik: Lloyd George a Baldwin-kormány politikája elleni hadjáratát már kivitte a vidékre is. Pénteken Margateban egy szabadpárti népgyűlésen Lloyd George arról beszélt, hogy

1914 óta nem történt olyan fontos

lépés a külpolitika terén, mint amelyen az angol kormány mostani elhatározása.

A kormány úgy tünteti fel a dolgot, hogy az nem egyéb közönséges rendőri ügynél, ha azonban a rendőrség legfőbb vezetőjét, a belügyminisztert a külpolitika élére állítják, akkor csúfosan megbukik és feladatának nem tud megfelelni. A kormány jól teszi — mondotta Lloyd George — ha szerényen összehzza magát és bevalja, hogy tévedett. Micsoda örültség volt megszakítani a kapcsolatot Anglia és Szovjetország között? Egy kis türelemmel és némi előrelátással sokkal előbbremehetünk volna.

Most ott tartunk, hogy védőkezésre szorultunk.

— Máris kezdik emlegetni — folytatta Lloyd George — és beteges öröklődéssel bizonyítgatják, hogy Anglia nem akar háborút Szovjetországgal, mintha komoly embernek ez egyáltalában eszébe jutott volna. Aztán jobb ügyhöz méltó buzgalommal, de annál kevesebb meggyőző erővel tagadja a kormány, hogy a nagyhatalmak bármelyikét igyekezett volna megnyerni a maga akciója számára Oroszország ellen, nehogy elszigetelten maradjon.

Hogy mennyire izoláltan áll kezdeményezésével a Baldwin-kormány annak elég bizonyítéka az, hogy ez a demencia alig hangzott el, már is szétrepültek a táviratok a hatalmak fővárosaiból, hogy nem kívánják Anglia példáját követni.

Lloyd George végül ostobaságnak minősítette a kormánynak azt a kijelentését, hogy a diplomáciai viszony megszakításával nincs szándékában a legitim an-

## Amerika nem csatlakozik az angol állásponthoz

Washingtonból jelentik: A Fehér Ház közleménye szerint

Coolidge elnöknek az angol-orosz diplomáciai viszony megszakításának kérdésében az az álláspontja, hogy ez a szakítás az Egyesült-Államoknak Szovjetországhoz való viszonyát nem befolyásolhatja. Semmi ok sincsen arra, hogy az angol és amerikai viszonyok között párhuzamot vonjanak és hogy az Egyesült-Államok kormánya az angol-orosz szakítás

gol-orosz kereskedelmet megzavarni.

A munkáspárt bucsubankettje az alsóházban az orosz ügyvivő tiszteletére

Londonból jelentik: Az angol-orosz együttműködés parlamenti bizottságának munkáspárti csoportja

az alsóház épületében pénteken bankettet rendezett a távozó Rosengold orosz ügyvivő tiszteletére.

A bankettet az alsóház épületének küllönszobájában tartották meg. Ez a tény a konzervatív pártban óriási felháborodást váltott ki és a párt egyik tagja hétfőn az alsóház ülésén interpellálni fog és interpellációjában

a belügyminisztertől kér felvilágosítást arra, hogy ki adott engedélyt a munkáspártnak, hogy vendégül lássa az angol alsóház épületében annak a kormánynak a diplomáciai képviselőjét, amellyel Anglia megszakította a diplomáciai viszonyt

A Daily Herald közli azt a beszédet, amit Rosengold szovjetügyvivő a munkáspárt és a szakszervezetek által tiszteletére adott banketten mondott. Rosengold kijelentette, hogy hamis az a bizonyító anyag, amelynek alapján a brit kormány eljár. Az orosz ügyvivő szerint

új háború veszélye még sohasem volt olyan nagy, mint ebben a pillanatban.

A Daily Herald értesülése szerint Rosengold orosz ügyvivő szerdán vagy csütörtökön este végleg elhagyta Londont.

## Franciaország sem csatlakozik a szovjetellenes akcióhoz

Párisból jelentik: A Times nyilván sugalmazásra az angol-orosz viszály kapcsolatban a következőket írja:

— Örömmel emeljük ki Chamberlain alsóházi beszédéből azt a mozzanatot, hogy

az angol külügyminiszter egy pil-

lanatig sem gondolt arra, hogy más hatalmakat a szovjetellenes akcióba felsorakoztasson.

Ez a megállapítás hathatós cáfolata azoknak a híreszteléseknek, amelyek az angol-francia antant cordiale újabb megerősítését tendenciózus szintben igyekeztek feltüntetni.

### Litvinov Anglia és Vrangel tábornok megegyezéséről

Moszkvából jelentik: Litvinov folytatja beszédeinek sorozatát Anglia lépése ellen. Pénteki beszédében azt fejtette, hogy

Anglia nyilván új háborút és új intervenciót készít elő.

Litvinov ezután azt állította beszédében, hogy

Anglia és Vrangel tábornok között megállapodás létesült, amelynek értelmében a kereskedelmi kapcsolat megszüntetésével Oroszországot nem kimondott blokád alá veszik és így gazdaságilag meggyöngyítik, ami előkészítené az utat Vrangel újabb katonai akciója számára.

Beszéde végén Litvinov erősen támadta az angol munkáspártot, amelynek politikáját gerinctelennek nevezte.

### Hamburg lesz az orosz hajózás és forgalom központja

Berlinből jelentik: Beavatott körökben úgy tudják, hogy

az orosz szovjetkormány tárgyalásokat folytat a német kormánnyal abban az irányban, hogy Hamburg kikötőjét tegyék meg az orosz hajózási forgalom központjának.

A terv szerint az Oroszországból exportált és oda importált áruk forgalmának átrakódóhelye Hamburg lenne.

### Az orosz hajók nem kötnék ki angol kikötőkben

Moszkvából jelentik: Az orosz tengerészeti népbiztoság utasította az orosz kereskedelmi flotta valamennyi hajóját, hogy

angol kikötőkben ne vessenek horogonyt.

Az orosz szakszervezetek és orosz kereskedők szigorú parancsot kaptak, hogy angol vállalatoknak semmiféle megrendelést ne adjanak. Az orosz gözöskék, amelyek eddig menetrendszerűen közlekedtek az orosz és angol kikötők között, a jövőben csak Hamburgig közlekednek.

## Inzultálták a kecskeméti főispánt

A függetlenségi párt egyik vezérének botránya Fay István főispánnal

Kecskemétről jelentik: A kecskeméti választási harc hevében péntek este botrányos esemény zajlott le Kecskemét főútcáján. A választási küzdelemben a függetlenségi párt odalán harcol Nagy László dr. fiatal kecskeméti ügyvéd, akit nemrég a Kecskemétre kiküldött budapesti törvényszék nemzetgyűlési vétségéért súlyos pénzbüntetésre ítelt. Pénteken Fay István, Kecskemét főispánja egy budapesti lapban nyilatkozott és súlyosan hibáztatta a függetlenségi pártot, hogy olyan emberek játszanak a pártban vezető szerepet, mint a nemrég elítélt dr. Nagy László.

Nagy László dr. rendkívül felháborodott a főispán nyilatkozata miatt. Péntek este Nagy több barátja kíséretében autón kifelé indult a városból és ekkor a főispán találkozott a főispánnal. Az ügyvéd megállította az autót, leszállt és arcultotta Fay Istvánt, aki a kezében levő bottal védekezett. Közben a főispán elcsuszott, mire Nagy László dr. tovább ültelte a földön fekvő Fayt. A verekezésnek csak az összeseregző járőrök tudtak véget vetni.

Ettől az incidenstől eltekintve a választás nyugodtan folyik Kecskeméten, ahol szombat este zárták le a szavazást és az eredményt vasárnap hirdetik ki.

## Elhanyagolt fogbetegség következtében meghalt dr. Dukai Adolf kanizsai bankigazgató

Sztrakanizsáról jelentik: Sztrakanizsán szombaton városszerte nagy megdöbbenést és részvétet keltett dr. Dukai Adolfnak, a Sztrakanizsai Keresztény Népbank igazgatójának váratlan, tragikus halála. Dukai, aki Sztrakanizsa leggazdagabb polgára volt és élénk szerepet játszott a városka társadalmi életében, szombaton délelőtt foghúzás után keletkezett állkapocsgyulladásban meghalt.

Dukai Adolf négy hónappal ezelőtt kezdte kezelteni fogát az egyik sztrakanizsai fogorvosnál, aki idegítő tömést tett a bankigazgató fogába és megkérte páciensét, hogy két nap múlva újból jöjjön el, hogy az ideiglenes tömést eltávolítsa és hogy a megölt idegrészt kivége. Dukai azonban csak négy hónap múlva, mikor már nagy fájdalmak voltak, ment el a fogorvoshoz és kérte, hogy húzza ki a fogát. Azonban a fog kör-

nyéke ekkor már gyulladásba ment át és sem dr. Kornél József, sem dr. Koch Arnold kanizsai orvosok nem vállalkoztak a fog kihúzására, hanem azt tanácsolták Dukainak, hogy keresse fel az egyik szubotícai fogspecialistát. Dukai egy héttel ezelőtt bejött Szubotíca és az egyik fogorvosnál kihúztatta a fogát. A foghúzás után a bankigazgató visszatért Kanizsára, de állapota napról-napra rosszabbodott, úgy hogy néhány nap ezelőtt újból visszatért Szubotíca és egyik szanatóriumban kezeltette magát. Két nappal ezelőtt az egész állkapocs gyulladásba került és Dukai állapota aggasztóra fordult. Szombaton délelőtt Dukait hozzátartozói Kanizsára akrták szállítani, de a bankigazgató utközben meghalt.

Dukai kiterjedt rokonságán kívül három árvája és kiterjedt családgyászolja. Temetése vasárnap délután lesz.

## Augusztus 15-ikétől kezdve fölemelik a vasuti tarifát

Csak az áruszálítás tarifájának drágítását tervezi a közlekedésügyi miniszter

Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszter elhatározta, hogy augusztus 15-ikétől kezdve a vasuti tarifát fölemeli.

Az állandó tarifa-bizottságot már összehívta Miroslavljevics tábornok közlekedésügyi miniszter, aki a bizottság tagjainak küldött meghívóban hivatkozik arra, hogy a vasuti tarifa fölemelését in-

dokoltta teszi, hogy a rezsiköltségek emelkedtek és a vasuti anyagok megdrágultak.

A közlekedésügyi miniszter egyelőre csupán az árutarifa fölemelését tervezi.

a személytarifát viszont csökkenteni fogja, miután a személyi díjszabás amúgy is magas.

## Nem adja fel autonómiáját a vrsaci katolikus hitközség

A hitközség rendkívüli közgyűlése egyhangúlag visszautasította az apostoli adminisztratura által készített alapszabályokat

Vrsacról jelentik: A vrsaci katolikus hitközség a Szerbia-szálloda nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott mintegy kétezer főnyi közönség részvétele mellett.

Endresz Jakab esperes elnöki megnyitójában kérte a hallgatóságot, hogy biztossá a közgyűlés méltóságát teljes lefolyását, majd átadta a szót a hitközség világi elnökének, dr. Kehrer Gyula tartományi képviselőnek, aki másfélórás nagyszabású beszédében az alapszabály módosítások körül keletkezett nézeteltéréseket és azokat a tárgyalásokat ismertette, amiket az egyháztanács folytatott a becskerekéi püspöki adminisztratúrával. Felolvasta azokat a leiratokat, amiket Rodics Rafael intézett az egyháztanácshoz és kijelentette, hogy az egyháztanács kénytelen volt tiltakozni az érsek leveleinek hangja miatt.

Az adminisztratura által megállapított új alapszabályoknak három pontja tette szükségessé a rendkívüli közgyűlés összehívását, mert kényes természetük miatt az egyháztanács saját felelősségére nem dönthetett ennek a három pontnak elfogadása, vagy elutasítása felett. Ez a három pont a következő:

1. Vrsac város egyháztanácsa negyvennyolc tagból áll, amelyben helyet foglal az esperesnek kívül a legidősebb káplán és hitoktató is.

2. Az egyháztanács és a közgyűlés által hozott valamennyi határozat csak akkor jogerős, ha azokat a püspök jóváhagyja.

3. A püspöknek bármikor jogában áll az egyháztanácsot felfüggeszteni és helyébe kuratóriumot kinevezni.

Endresz Jakab esperes védelmébe vette a püspök intézkedéseit és azt igyekezett bizonyítani, hogy a módosított alapszabályok elfogadása esetén sem éri semmi hátrány az egyházközség tagjait. Érvül hozta fel, hogy a legmoder-

nebb államban is a törvényhatóságok és városok határozatait csak akkor érvényesek, ha a miniszter azokat jóváhagyja. A harmadik pontra vonatkozólag kijelentette, hogy bármilyen egyesületnek városi vezetőségnek működését felfüggesztheti a miniszter, miért ne gyakorolhatná ezt a jogot az egyháztanáccsal szemben a püspök?

Ij. Paszt Gyula földbirtokos erélyes hangon tiltakozott az ellen, hogy a püspökség a hagyományos autonómiát egyetlen tollvonással meg akarja semmisíteni. Kérte a közgyűlést, hogy utasítsa vissza a püspök által erőszakolt alapszabályokat, mert ezzel a tizenötödik századba akarják visszatartani a katolikus egyházat.

Majer szőlőbirtokos nagyszabású beszédében sikraszállott az autonómiáért, de ajánlotta, hogy kísérleljék meg az esetleges békés megegyezést. Azt indítványozta, hogy ajánlják a püspöknek a következő módosításokat: Ha az egyháztanács és közgyűlés határozatait a püspök nem fogadná el, rendkívüli közgyűlés döntson végérvényesen. A harmadik pontot Majer szerint minden körülmények között el kell utasítani.

Schärter Boldizsár vaskereskedő azt indítványozta, hogy az egyháztanács ülésein csak akkor vehetne részt egy másik pap, ha az esperes akadályozva van megjelenésében.

Firneisz Károly szőlőnagybirtokos indítványozta, hogy az egyháztanács és közgyűlés határozatait abban az esetben terjesszék a püspök elé jóváhagyás céljából, ha azt harminc egyházközségi tag megfélemlítette. Ha pedig a püspök felfüggeszti az autonómiát, huszonnyolc nap alatt köteles kitűzni az új választásokat.

A közgyűlés ezután a püspök javaslatát egyhangúlag visszautasította és magáévé tette Schärter Boldizsár és Fir-

eisz Károly módosító javaslatait.

A közgyűlés határozatait után egyházi körökben biztosra veszik, hogy a vrsaci hitközség autonómiáját Rodics püspök felfüggeszti és kuratóriumot fog kinevezni a hitközség élére.

## Kinek javára kémkedett?

Bonyolult kémkedési história a noviszadi törvényszék előtt

Noviszadról jelentik: Szombaton délelőtt kilenc órakor kezdte meg a noviszadi törvényszéken Radulovics Miloje tanácsa Pap Jolán kémkedési pörének tárgyalását, amely iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott. Pap Jolánt azal vádozták, hogy egyik tagja volt a Vratarics-féle kémbandának, amely fölött 1923-ban itélkezett a noviszadi törvényszék. Vrataricsnak az ítélet után sikerült megszöknie és szökése előtt a noviszadi ügyészség fogházában ismerkedett meg Pap Jolánnal, akivel később is összeköttetésben maradt. Pap Jolán Noviszadon sikkasztás miatt négy hónapra volt lezárva és szabadulása után többször ment át Magyarországra.

A szombati tárgyaláson a vádat dr. Antonijevics államügyész képviselte, míg a védelmet dr. Pavlasz Ignác, helyettese dr. Szalontay Adolf látta el.

Pap Jolán kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert tulajdonképpen nem a magyar, hanem a jugoszláv hatóságok szolgálatában állott és Vrataricsék a jugoszláv hatóságok kezére akarta juttatni. Mikor a noviszadi fogházból kiszabadult, árukat csempészett Magyarországra. Egy alkalommal elfogták és egy csendőr arra szállította fel, hogy végezzen szolgálatokat a jugoszláv hatóságoknak akkor szabadon közlekedhetik a határon. Pap Jolán ekkor ajánlatot tett Lungulov Radivoj volt szubotícai rendőrfőnöknek, hogy megfigyeli Vrataricsék és azokat a rendőrség kezére járja. Át ment is Magyarországra, ott összeköttetésbe lépett Vrataricsal, majd Égerttel, a szegedi kémiroda főnökével, akinek szintén ajánlatot tett, hogy kém-szolgálatot végez. Égert azt mondotta neki, hogy nem ismeri és először meg kell győződnie őszinteségéről. Ezért megbizta, hogy menjen át Jugoszláviába és ott Sztaribecse közelében kutassa ki, hogy Sulinszki János tanyáján járt-e az az ember, akit kevéssel ezelőtt egy feladattal átküldött a határon. Pap Jolán ebben az ügyben el is járt és jelentést tett, hogy a küldönc nem járt a tanyán. Ezután Vrataricsal lépett összeköttetésbe, aki a noviszadi fogházból Szegedre szökött, ahol a Gém-uccában lakott. Pap Jolán vallomása szerint azt akarta megtudni, hogy Vratarics, mikor számdékozik visszatérni Jugoszláviába. Mikor megtudta, hogy egy Gyárfás nevű tisztel Vratarics újabb akciót akar kezdeni az SHS királyságban, végigkísérte őket magyarországi utjukon, ahol ifj. Dobó János tanyájáról indultak el Szubotica felé. Ekkor Pap Jolán gyorsan a határra ment és levelet küldött Lungulovnak, amelyben jelezte, hogy Vrataricsék merre akarnak átjutni. A jugoszláv hatóságok nem jutottak Vratarics nyomára. Pap Jolánt időközben a határon elfogták a jugoszláv csendőrök, de meg szökött és Magyarországra ment, ahol tavaly hamisításért nyolc hónapra ítélték.

A bonyolult és rendkívül zavaros ügyben ezután Lungulov volt rendőrfőnököt hallgatja ki a bíróság, aki zárt tárgyalást kért. A bíróság el is rendelte a zárt tárgyalást, amely több mint egy óra hosszat tartott. Ezután Gyakov Alekszandar noviszadi elsőosztályú rendőrkapitányt, a politikai ügyosztály főnökét hallgatta ki a bíróság, aki elmondotta, hogy Pap Jolán egy ízben nála is jelentkezett és felajánlotta szolgálatait, ő azonban ezt az ajánlatot visszautasította és jelentést tett a noviszadi ügyészségnek. Pap Jolán Vratarics szökése előtt pár nappal a noviszadi törvényszék épülete előtt látta, mint egy fogházörrel beszélgetett, ezért az a gyanúja, hogy ő készítette elő Vratarics szökését is.

A bíróság a védő kérésére elrendelte a bizonyítás kiegészítését és ezért a tárgyalást elnapolta.

## A lányrontó kulai iskolaigazgató

**Fegyelmi büntetés — tanítóból igazgató**

Szomborból jelentik: A letartóztatott kulai polgáriiskolai igazgató, Dobriljevics Mihály ügyében tovább folyik a vizsgálat.

Az iskolaigazgatót pénteken délelőtt Alekszies Bozsó kulai rendőrfelügyelő tartóztatta le az iskolában. A szolgabírószáron, ahol Dobriljevicset kihallgatták, az iskolaigazgató igazgatótanácsa tiltakozott a letartóztatás ellen és csak akkor nyugodott meg, amikor közölték vele, hogy több kulai szülő tett ellene följelentést erkölcstelen merénylet miatt. A legsúlyosabb vádat egy tizennégy éves leány szülei emelték Dobriljevics ellen, aki a följelentők szerint törbecsaltta a diáklányt és megbecstelenítette. Az iskolaigazgatót még pénteken Kuláról beszállították Szomborbába, ahol dr. Popovics Radivoj vizsgálóbíró vezeti a további vizsgálatot. Dobriljevics azelőtt Szilváson volt tanító és onnan került Kulára. Szilváson fegyelmi vizsgálatot vezettek ellene, mert különböző szabálytalanságokat követett el. A fegyelmi vizsgálat azonban rá nézve mégis szerencsésen végződött: büntetésből át helyezték Kulára — igazgatónak.

## Agákovói halpaprikás

**A felelősségi bíróság leszállította a Schwarzen Brüderek büntetését**

Noviszadról jelentik: A noviszadi felelősségi bíróság most tárgyalta a gákovói »Schwarzen Brüder« asztaltársaság tagjai ellen indított büntetést.

A gákovói »Zum Schwarzen Brüder«-hez címzett vendéglőben a »Schwarze Brüder« asztaltársaság 1924 december 22-ikén halvacsorát rendezett, amely a késő éjszakai órákig tartott. A vendéglőben az asztaltársaságon kívül csak a csendőrmester volt jelen, aki egy másik asztalnál borozgatott és utóbb zenészekkel muzsikáltatott magának, azonban jóval éjjel előtt elhagyta a vendéglőt. Alig távozott el, rendőrorjárat jelent meg a vendéglő udvarában, ahova kihivatták a vendéglőst és a vendéglő bezárására szólították fel, mert a záróra már elmúlt. Thosenberger János vendéglős arra kérte a rendőröket, hogy csak távozzanak nyugodtan, mert másnap majd bemegy a község házára és utólag ha kell, megfizeti a büntetést. A rendőrorjárat erre eltávozott, de negyed óra múlva újra megjelent és megismételte előző felszólítását, de Thosenberger ugyanazt a választ adta. A rendőrök újból eltávoztak, de öt perc múlva harmadszor visszatértek és ekkor Birjukin Fedor rendőrorvezető és Terzin Mladen rendőr már erősebben léptek fel, megtiltották a zenélést és távozásra szólították fel a »Schwarze Brüdereket«. Az orosz származású Birjukin Fedor hajthatatlan maradt, sőt lekapta szolgálati fegyverét és azt a vendéglős mellének szegezte. Erre már a »Schwarze Brüder« odarohantak a rendőrökhöz, nehogy azok meggondolatlanul valami bajt okozzanak. Egyikük kivette Birjukin kezéből a fegyvert és kiszedték a töltényeket belőle és a puskát nem adták vissza. Birjukinnak. A másik rendőrnek fegyvere nem volt töltve és ezt vissza is adták a rendőrnek.

A rendőrök eltávoztak és néhány perc múlva visszatértek egy polgári ruhás emberrel, akiről utóbb kiderült, hogy Koretics Száva, az új rendőrorvezető, aki aznap foglalta el hivatalát és még egyenruhát sem öltött. Koretics előretartott revolverrel lépett a vendéglőbe és követelte Birjukin puskáját, de a »Schwarze Brüder« vonakodtak azt visszaadni és kijelentették, hogy ismeretlen polgári ruhás személyeknek nem adják át.

Birjukin egyre erősebben követelte a fegyvert, majd egyszerre két lövés dördült el, amelyek közül az egyik Thosenbergert érte, a másik Höger Márton kabátját lyukasztotta át. Thosenberg Józsefet sem sértette meg a golyó, mert

a löveg megakadt a vastag télikabátban. Höger a lövések zajára kiszaladt az utcára. Koretics azonban utána ment és újabb két lövést tett, de ezek sem találtak. A halvacsora résztvevőit másnap letartóztatták. Thosenberger János vendéglőst átadták a szombori ügyészségnek, de a többiek ellen is eljárást indítottak.

Múlt évi március 31-én Thosenberger János és társai a szombori törvényszék elé kerültek, ahol őket hatóság elleni erőszak és hivatalnoksértésért vonták őket felelősségre. A törvényszék Thosenberger János vendéglőst hat havi, Höger Márton és Höger Sebestyént három-három havi, Dzida Ferencet négy havi, Thosenberger Józsefet és Höfel

Antalt három-három havi, ifju Thosenberger Jánost egy havi és Schwerer Ferencet három havi fogházra ítélte, amely ítélet ellen valamennyi elítélt fellebbezett.

A noviszadi felelősségi bíróság május hó 16-án tárgyalta a bűnügyet és a bíróság Aranicki Sztankó-tanácsa pénteken hirdette ki a másodfoku ítéletet, mely az elsőfoku bíróság ítéletét megváltoztatta és Thosenberger Jánost és Schwerer Ferencet felmentette, ifju Thosenberger Jánost egy havi és tizenöt napi, Höger Mártont és Höger Sebestyént husz-husz napi, Dzida Ferencet egy havi, Thosenberger József és Höfel Antal husz-husz napi és Bergmann Ignácot tíz napi fogházra ítélte.

## Lindberg kapitány Brüsszelben

**Az amerikai pilóta hűfőn Londonba repü, ahol az angol király külön kihallgatáson fogadja**

Párisból jelentik: Lindberg kapitány szombat délben Brüsszelbe repült. A reggeli lapokban Lindberg nyilatkozatot tett közzé, amelyben háláját és köszönetét fejezi ki azért a soha el nem feledhető szeretetért, amellyel Párisban fogadták. Lindberg délután érkezett Brüsszelbe.

Ujságírók előtt kijelentette Lindberg kapitány, hogy hűfőig marad Brüsszelben, azután tovább repül Londonba, ahol négy-öt napot fog tölteni, azt azonban még nem tudja, hogy mi lesz további programja és hogy ellátogat-e más európai fővárosokba is, mindenesetre azonban még egyszer visszatér Párisba, mi-

előtt Amerikába utazna.

A párisi amerikai kolónia tagjai bizottságot alakítottak, amely gyűjtést indít Nungesser anyja és Colli gyermekei javára. A bizottság legalább egymillió frankot akar összegyűjteni, amire meg is van a kilátás, mert már az első este háromszázharmincezer frank gyűlt össze.

Londoni jelentés szerint Lindberg kapitány fogadtatására London városa minden előkészületet megtett. Kedd délelőtt a királyi palotában György király fogadja az óceán hőst, aki londoni tartózkodása alatt a londoni amerikai követség vendége lesz.

## A bánáti esperesek teljes elégtételt szolgáltattak dr. Várad Imrének

**Nyilatkozatban jelentették ki, hogy Váradit nem akarták megsérteni és nem ítélik el társadalmi és közéleti tevékenységét — A tárgyalás során az esperesek védője államellenes izgatással vádolta dr. Váradit, de a vádat később visszavonta**

## Dr. Várad Imre visszavonta az esperesek ellen tett feljelentését

Beckerekéről jelentik: A beckereki járásbírószáron Nikovics Milos büntetőjársbíró szombaton tárgyalta Várad Imre dr.-nak a bánáti esperesek ellen indított rágalmazási pörét. A tárgyalást nagy érdeklődés előzte meg és annak lefolyása még a várakozáson felül is szenzációsnak bizonyult, mert a tárgyalás során

az esperesek védője államellenes izgatás vádját emelte dr. Várad ellen.

A pert, mint ismeretes, Várad Imre azért indította Brenner Frigyes, Herresbacher Dénes, Holz Ferenc, Fábán Dénes, Schummer Rudolf, Schelling József és Endresz Jakab esperesek ellen, mert azok Rodics Rafael érsekhez intézett memorandumukban kérték, hogy Váradit bocsássa el az érsek az adminisztratura ügyései állásából, mert ő benne látják a lelkek békéjét veszélyeztető méltóság és a romboló szellem mozgatóját. Az első tárgyaláson a járásbírószáron a törvényszék hatáskörébe utalta az ügyet, a törvényszék azonban visszaküldte azt a járásbírószáron és így került a per ismét Nikovics járásbíró elé. A szombati tárgyaláson a vádlottakat, akik Herresbacher kivételével valamennyien megjelentek, dr. Mihajlovics Jován védte, a sértettet pedig dr. Ankics Bozsó ügyvéd képviselte.

Nikovics járásbíró a tárgyalás megkezdése után ismét megpróbálta a felek kibékítését, ami azonban nem sikerült és Mihajlovics védő viszonylatot emelt dr. Várad ellen becsületsértés és rágalmazás miatt, mert egy nyomtatványban, amelyet a hitközség vezetői írtak alá, azt írták, hogy a papok csak azt mondják meg a népnek, ami rájuk nézve kedvező. Ezenkívül a védő bejelentette, hogy feljelentést tesz Várad ellen a

szerb büntetőtörvénykönyv 103. és 104-ik szakaszába ütköző államellenes izgatás és hatósági személy megsértése miatt.

Dr. Mihajlovics a feljelentés indoklásában elmondotta, hogy az apostoli adminisztrátor megreformálta a bánáti római katolikus hitközségeket nemzeti és állami szellemben,

a hitközségekhez azonban főleg magyarok és németek tartoznak, akiknek nem tetszett ez a nemzeti törekvés és harcot indítottak hogy olyan autonómiát szerezzenek, amelyen a szerbeknek volt a magyar rezsim alatt és ezen autonómia fedezete alatt államellenes agitációt folytassanak ki és nemzeti és állami érdekeink ellen kiüzdhessenek.

Az érseknek az egységes alapszabályok kiadására joga van és a reorganizálás mindenütt megtörtént és azt békében és nyugalommal fogadták a hívők, csak Beckereken indítottak éles harcot ellene. Azt a határozatot, amelyben állást foglaltak az adminisztratura ellen, nyomtatvány formájában terjesztették, sőt a moziban is osztogatták és ezzel követték el a szerb büntetőtörvénykönyv 103. és 104-ik szakaszába ütköző büntetési cselekményeket. A védő végül kérte, hogy ezeket az ügyeket tegyék át a törvényszékhez.

Ankics Bozsó dr., Várad képviselője kijelentette, hogy ezt az ügyet nem lehet összekapcsolni, hanem a sajtótörvény értelmében tegyen a védő külön feljelentést. Ami a becsületsértés és rágalmazási viszonylatot illeti, azokra az a megjelölés, hogy az idézett kitételek nem merítik ki a becsületsértés és rágalmazás kritériumát, mert a hívők csak egyházi autonómiájukat követelték és ezt nem lehet büntetni, hiszen

## AZ ELSŐ DIJAT

a bucnos-airesi 1925. évi argentiniai iparképzésen a Pebeco-fogaszta nyerte. Az egész világ konkurrencsei résztvettek a kiállításon. Kell ennél jobb bizonyítvány?

**PEBECO-fogaszta**

28.49

az alkotmány biztosítja a vallás és a hit szabadságát.

A katolikus egyházat senki sem támadta, ellenkezőleg az egyház egyes funkcionáriusai akarták tönkretenni a néplítét. A viszonyváltással csak az a célja a védelemnek, hogy elhuzza az ügyet. A nép, amikor látta, hogy a papok meg akarják fosztani jogaitól, harcot kezdett a jogokért és ezt nem lehet büntetni.

Mihajlovics: Arról van szó, hogy az egyház az állam kezében legyen.

Nikovics járásbíró a viszonyváltat elutasította, mert az nem tartozik a járásbírószághoz hatáskörébe, azonkívül elutasította a bíró az államellenes izgatás miatt tett feljelentést is.

Mihajlovics védő semmisségi panaszt jelentett be.

Brenner Frigyes hallgatta ki ezután a bíró. Az esperes a járásbíró kérdéseire a következőket mondotta:

— Az érsek urhoz intézett memorandumot aláírtam és kijelentem a magam és társaim nevében, hogy amikor írtuk, annak a fájdalomknak akartunk kifejezést adni, amelyet az összekészült hitközségi állapotok kellettek bennünk. A rend visszaállítására törekedtünk, mint az érsek ur is, amikor

a kormány felszólítására az egységes alapszabályokat kiadta.

Távol állt tőlünk az a szándék, hogy dr. Várad Imre urat személyesen vagy becsületében megsértsük.

Nikovics járásbíró: Miért írták akkor, hogy a fertőző bajt csirájában kell elfojtani azzal, hogy Váradit megfosszák ügyészi tisztségétől?

Brenner Frigyes: Mert a nyilvánosság előtt a lapokban és a köztudatban Várad személyével hozták összefüggésbe a hitközség ellenállását.

— Önök hitelt adtak ezeknek a híreknek?

— Hitelt kellett adnunk, mert Várad nem cáfolta meg, de

memorandumunknak egyetlen kifejezése sem irányul Várad ellen, mi nem foglalkozunk személyes sértésekkel és

sajnálkozásunkat fejezzük ki, ha Várad Imre dr. ur érzékenységét megsértettük.

Nikovics Milos járásbíró ekkor megkérdezte dr. Várad Imrét, hogy beéri-e Brenner Frigyes nyilatkozatával. Várad szünetet kért és a szünet alatt

a felek között megállapodás jött létre.

amely szerint az esperesek a következő nyilatkozatot tették:

»A bíró békéltető felhívására a következő kijelentéseket tesszük: Az érsek ur ökegyelmességéhez benyújtott és vád tárgyává tett memorandumunkban, amely 1926 szeptember 29-én kelt, általunk használt kifejezésekkel, mint amelyek csak az egyház szervezetében legújabbban felmerült jelenségekre vonatkoznak, amelyeket mi elítélünk, a legtávolabbról sem volt szándékunk dr. Várad Imre ur személyét megbántani, társadalmi és közéleti tevékenységét elítélni vagy őt becsületében megsérteni és őt kisebbiteni. Ha ennek ellenére a memorandumban foglalt egyes kitételeket mégis sértőknek értelmezték volna, ezen értelmezés ellen, mint amely szándékunktól távol áll, a lehető leghatározottabban tiltakozunk és a történetek miatt sajnálkozásunkat fejezzük ki.«

A nyilatkozatot valamennyi vádlott aláírta.

Miután a nyilatkozatot jegyzőkönyvbe vették,

dr. Várad Imre visszavonta feljelentését,

Mihajlovics dr. pedig visszavonta a semmisségi panaszokat és ezzel a nagy szenzációt keltett ügy megegyezéssel véget ért.

## Az amerikai legény Ludason

### Agyonverte a bál után barátját

A szuboticei törvényszéken szombaton ítélték meg Pavlovics István törvényszéki elnök büntetőtanácsa a szándékos emberölés büntetével vádolt Crevar Milos ludasi földművelő bűnyében. A vád szerint Crevar Milos ez év február hó 17-én Ludason, éjjel, nyílt uccán bittal leütötte Török Adám ludasi legényt, aki a szenvedett sérülések következtében ott a helyszínen meghalt.

A közzéadott Radoszavljevics Szlávko államügyész képviselte, a védelmet Piskulics Zvonimir dr. ügyvéd látta el.

A vádlott, aki február 20-ika óta van vizsgálati fogságban, elmondotta, hogy Amerikában született, de a helyet nem tudja, hogy hol, husz éves, apja nevét nem tudja. A vádat megértette és büntetésnek vallja magát annyiban, hogy a cselekményre, amit elkövetett, több barátja rábeszélte. Ő nem akarta Török Adámot agyonütni, hanem csak megverni. Háromszor sújtott rá egy »jó vastag« bittal, amellyel a hátát akarta találni és nem a fejét, egy ütés azonban a fejét érte. Mikor Török már a földön feküdt, akkor még kétszer ráütött a derekára. Ezután áldozatát otthagya a földön és távozott. Elmondotta a vádlott, hogy a kérdéses napon »kis bál« volt Supljákon, amelyen ő is résztvett. A bálon Kecskés Piroka nevű leánnyal táncolt. Egyszer aztán odajött hozzá Török Adám és megkérdezte tőle, hogy megengedi-e, hogy a bálból ő kíséje haza a Pirokát? Azt mondotta, igen, de amikor éjjel tízenegy óra tájban távoztak a bálból, két barátja szemrehányást tett neki, hogy miért engedte, hogy a leányt Török Adám kíséje haza. Ezért akarta Törököt megverni.

A vádlott után Kecskés Pirokát hallgatta ki a bíróság tanuként. Ő csak azt tudja, hogy ő elől ment Török Adámmal, amikor a tíz lépéssel utánuk jövő vádlott, aki barátaival ment, egyszerre Török hátamögött termett és botjával

fejére ütött. Ezután még kétszer sújtott rá.

Pék István és Molnár Antal ludasi legények, akiket szintén tanuként hallgattak ki a bíróság, az eseményt úgy adják elő, mint a vádlott, de kijelentik, hogy ők nem tettek a vádlottnak semmiféle szemrehányást és nem beszéltek rá a vádlottnak, hogy verje meg Törököt.

Több tanut nem hallgatott ki a bíróság

és meghozta az ítéletet, mely szerint büntetésnek mondotta ki a vádlottat halált okozó súlyos testi sértés büntetében és életre két évi fegyházra.

Amikor az elnök megkérdezte a vádlottól, hogy belenyugszik-e az ítéletbe, a vádlott azt felelte:

— Ha a bíróság belenyugszik, akkor én is belenyugszom.  
Az ítélet jogerős.

## Szubotica gazdasági körei tiltakoznak a vasutigazgatóság áthelyezése ellen

### Az állami hivatalokat sorra elviszik Szuboticáról

A szuboticei vasutigazgatóság áthelyezésének kérdésével néhány nap előtt már foglalkoztunk. A közlekedésügyi miniszter a napokban egy horvát újságíró előtt ismételt az azt a határozott kijelentést tette, hogy a szuboticei vasutigazgatóságot a legrövidebb időn belül stratégiai okokból Noviszadra, a tartomány székhelyére helyezik át. Ezzel egyidőben a tartomány nagyobb összegűt folyósított Noviszad város részére a vasutigazgatóság épületének felépítésére.

Szuboticei közgazdasági körökben felütést keltett a közlekedésügyi miniszter nyilatkozata, valamint az a terv, hogy a kormány nagyobb összeggel hozzájárul a noviszadi vasutigazgatósági épület felépítéséhez. Hivatalos helyen nyert értesülések szerint a közlekedésügyi minisztérium úgy intézkedett, hogy a szuboticei vasutigazgatóság egyes osztályait még ez év folyamán Noviszadra helyezik. Noviszad város tanácsa már előre gondoskodott az áthelyezés lehetőségeiről és több iskolát és városi épületet hajlandó a vasutigazgatóság rendelkezésére bocsátani, ahol a hivatalokat és a tisztviselőket is elhelyezhetnék.

Manojlovics Dusan, Szubotica város főispánja vasárnap reggel előbb Noviszadra, majd Beogradba utazik és inter-venálni fog a közlekedésügyi miniszter-

nél aziránt, hogy a szuboticei vasutigazgatóságot ne helyezik el Szuboticáról. Az áthelyezés nagy kárt okozna a szuboticei gazdasági életnek, főképpen a kiviteli kereskedelemnek, amit viszont az államnak nagy érdeke támogatni. A Magyarország és Ausztria felé irányuló exportra bénítólag hatna, ha a kereskedőknek, szállítóknak, minden alkalommal Noviszadra kellene utazniuk, hogy a szükséges engedélyt kieszközöljék. A szuboticei gazdasági körök elhatározták, hogy amennyiben Manojlovics Dusan főispán közbenjárása nem járna kellő eredménnyel, akkor Szuboticán és a környéken tiltakozó gyűléseken fogják követelni az illetékesektől, hogy a vasutigazgatóságot hagyják továbbra is Szuboticán. A szuboticeiak joggal sérelmezik, hogy a kormány minden fontosabb állami intézményt át akar helyezni innen.

Legutóbb egy ugyancsak fontos állami intézmény jelentette be a főispáni hivatalnak közeli eltávozását. A szuboticei mértékhatóság hivatal, amely már évek óta súlyos helyiség-zavarral küzd, bejelentette, hogy amennyiben a városi tanács nem bocsátja rendelkezésére megfelelő helyiséget, kénytelen lesz Szomborba vagy Noviszadra áttenni a székhelyét, mert megfelelő helyiség nélkül nem működhet tovább. A főispáni hivatal a jelentést a városi tanácshoz to-

vábitotta, amely lépéseket fog tenni, hogy a mértékhatóság hivatala lehetőleg a városházán kapjon megfelelő helyiséget.

## Az általános munkás-szövetség az egységes választási lista ellen

### A becskeréki szocialisták is a munkáskamarai választási paktum revízióját követelik

Noviszadról jelentik: A munkáskamarai választások egységes listája ellen megindult harc egyre jobban kiélesedik és úgy látszik, hogy az augusztusi választások alkalmával a munkások mégis több részre szakadva vesznek részt a választásokon. Noviszadra most érkezett meg az általános munkás szövetség zagrebi központjának május 25-én kelt határozata, amelyben a munkás-szövetség erősen állást foglal a független szocialistákkal kötött paktum ellen és megállapítja, hogy a noviszadi tartományi szakszervezeti bizottság túllépte hatáskörét akkor, amidőn a függetlenekkel, grafikai munkásokkal és a banktisztviselőkkel választási paktumot kötött. Figyelmezteti a szakszervezeteket a szövetség arra, hogy a munkáskamara beogradi központi titkárságának engedélye nélkül semmiféle akcióba bele ne menjenek. Az általános munkás szövetségnek ez a határozata azt jelenti, hogy ha a noviszadi tartományi vezetőség továbbra is az együttes lista mellett marad, az általános munkás szövetség külön listával megy a munkáskamarai választásokra.

A becskeréki szocialisták hasonló határozatot küldtek a noviszadi tartományi vezetőségnek, ők is a paktum revízióját követelik és biztosítani kívánják a szocialistáknak a többséget. A paktum körüli harc jelleményei egyre jobban elmérgesednek és nagyon valószínű, hogy a tervezett egységből végül semmi sem lesz, legfeljebb újabb szakadások.

## Sáríka

Írta: Bujdosó Péter

A tanyán legközelebbi szomszédom volt. Ez azt jelenti, hogy ha ő is kiállt a tanya végehez, én is kiálltam a mellettünk elhúzódó dűllőn, tiszta időben megláthattuk egymás kar-csóválását. Ez pedig azt jelentette, hogy gyereink csak egy kicsit szomszédolni.

Erre a szomszédolásra a tanyák világában nagy szükség van akkor, amikor az embert az idő beszorítja a tanyatető alá! Két-háromórás kocsikázás a legközelebbi falu város, ahonnan valami híradás érkezik jöhátan kocsin, vagy gyalogszennel. Postának, telegráfnak, telefonnak ezen a környéken híre sincs. Ami olvasnivaló kerül a kalendáriumon, vagy a biblián kívül, azt az ember már napvilágnál fölalta. Mondjuk tél az idő és már négy óra tájban szent este van az apró ablaku tanyaházakban. Lámpát kell gyújtani. Már most, hogy a petróleum ne égjen hiába, az ember beszélgető cimborát hívóskál magához. Ámbar ilyen esős őszi májusban is sor kerül erre.

Mondom: lámpát kell gyújtani, bár beszélgetni sötétben is lehet.

Az öreg Varga Szabórol hallottam, hogy annyira takarékos ember volt, hogy mécsvilág sohasem piszlakolt ki az ő tanyája ablakából. Azokhoz a szomszédokhoz járt el telente beszélgetni, a kik hozzá hasonlóan fősvények valának, sötétben pipáztatták át a téli estéket és még a nadrágiukat is letolták, hogy ezalatt se kopják a fenekét. Varga Szabó olyan fősvény volt, hogy kutyát se tartott a háznál. Maga ugatott egy üres fazékba, mert mégis szegyezte, hogy nincs kutyája.

De hát az én legközelebbi szomszédom nagyon jó beszélgető cimborá volt. Egymás dohányzacskóiból ráöltöttünk, aztán eltrécseltünk egészen addig, amíg jójácakát nem mondott a lámpa. Megesett ugyan, hogy már kifogytunk mindentől, csak a pipák szortyogott, egy szót se szoltunk és mégis bíltent a fe-jünk, mintha le akarna pottyanni a lábunk elé. Ugy kaptuk vissza. Ilyenkor fölállt a szomszéd, aztán szó nélkül a kezét nyújtotta:

— Ne menjen még szomszéd, beszél-gessünk még!

Visszaült és tovább szunyókáltunk. Ez is jó volt. Nem voltunk egyedül. Ő is magános ember volt, én is. Féltünk a hosszú éjszakák unalmától és így rövidítettük.

Azt mondja egyszer a szomszéd:

— Nekem elég volt, a teremtsit, meguntam a főzést: asszonyt hozok.

— Okosan teszi szomszéd, megőnsül?

— Az sok ügyel-bajjal jár: ide-oda-szalagálni, paphoz, templomba máskálni... Asszonyt hozok csak úgy, egyszerűen. Egyszer törtem be érte a lovakat a városba, amikor kihozom. Másodszor meg akkor, amikor kirágja az iszákot és visszaviszem. Elég ez ilyen kutya utban.

— No persze. De hátha nem rágia ki az iszákot?

— Akkor meg ráérünk megesküdni az ősszel, szántás után még jó utban.

Mit prédikáljak én bele másnak a privát dolgába, hogy talán ez így még se jó, mert az az asszony vagy miféle, aki az első szóra fölugrik a kocsi, aztán kijön a tanya, az bajosan lesz az az asszony, akiért érdemes volna csak egyszer is befogni a lovakat. A szomszédomnak régebben benőtt a feje lágya, mint az enyém: világos feji kálomista magyar, aki deákiskolába is járt, hát ugyan mit ad ő az én prédikációmra? Mindössze azt mondtam neki:

— De olyat hozzon már, bátyám, aki sütni-főzni tud, hogy én is valami hasznát vehessem.

Egyébre nem is gondolhattam, mert tudtam, hogy a szomszéd ugyem hoz egyebet a városról, mint egy öregedő asszonyságot, akit a sors rákényszerített arra, hogy idegen háznál süssön-főzzön. Más ugyan aligha jönne ki hozzánk a határszélre. Komolyan se vettem ezt a becsületes szándékot. Csak szöbeszéd, hogy az idő teljék.

Másnap este a szomszéd béresgyereke kajászolt be hozzám:

— Tisztelteti a gazduram, tessék átfáradni egy kis vacsára.

— Megyek, fiam, megyek.

— Mi ütött a szomszédhoz? Tán valami jót kotyvasztott és meg akar traktálni? Hát ballagjunk.

Nem utolsó dolog a csigaleves tyukhussal, se a kemenében pirosra sült kolbász, oldalas, peccsenye káposztával,

aztán a virágos kancsó teli borral a fehér abrosszal leterített asztalon. De ezeknek csak nem néztem akkorát, hiszen ilyenmiket ettem is, láttam is, mint amekkorát néztem annak a menyecske-nek, aki mindezeket a szomszéd kamrájából az orruk elé varázsolta és akit az én szomszédom még a délutáni órákban kihozott a városról.

Jaj nem volt az öreg boszorkány! Husz-huszonöt esztendő lány vagy menyecske volt. Piros ajku, fehér fogsor, regyogó szemű, formás vászon cseléd. No, ez a szomszéd ugyan jól kiválasztotta hamarjában. De hol, hogyan?

Előtte nem kérdezősködhettem. A szomszéd sem kísért most a dűllőn, hogy egyetmást kitudakolhattam volna a fehérnépről. Már a kut mellől visszasi-etett, hogy ezt meg azt elfelejtette kiadni Sáríkanak.

Csak annyit tudtam meg, hogy Sáríkanak hívják, meg hogy otthagya az urát mert folyton kinezta azzal az örökös féltékenykedéssel. Inkább szolgálatot keresett. De hogy ilyen hamar talált!...

Nem tudom, a szomszéd hogyan aludt, csak azt tudom, hogy én nagyon rosszul. Alig vártam, hogy másnap áj-jójjön hozzám beszélgetni. Csakhogy nem jött ám. Istenkém ezt sem csodálom. Harmadnap sem jött. Talán beteg? Negyednap magam mentem át hozzá. Csak a béresgyerek volt otthon.

— Hát a gazdád?

— Bementek ma hajnalban a városba.

— Ebben a kutya időben? Mi az ördögnek?

— Sáríka nénémnek van valami dolga. Nem is a gazdának, hanem Sáríka nénémnek? Szóval a szomszéd nemcsak akkor fogja be a lovakat, amikor az asszonyt kihozza meg visszaviszi, hanem akkor is, amikor az asszony akarja.

Csak a következő héten botlott be hozzám a szomszéd.

— No hát Sáríkat hol hagyta?

Egyet csapott a levegőbe.

— Az istenfáját annak a Sáríkanak, maradjon otthon! Hát csak nem csavarog mindég?

— De nálunk még nem volt.

— Eleget lödörög a városban. Azt hiszem hamar kirágja az iszákot.

— Ugyan ne mondja, szomszéd. Olyan jónak, ügyesnek látszik. Aztán meg szemrevaló is.

— Az ördög törődik már a szemrevalóságával.

Hamar a faképnél hagyott a szomszéd. A látogatása is elmaradt. Visszavitte ő az asszonyt a városba sokszor, de mindig kihozta. Nem tudta otthon hagyni — belehabarodott. Az asszony meg nem tudott a tanyán maradni, mert valami vagy valaki nagyon huzta a városba. A szomszéd lovai leromlottak, úgyhogy magam is haragudtam már Sáríkára a sok gyűszimékelésért. Alkalmom jött rá, hogy meg is mondjam neki négysemközt:

— Hát nem tud maga megmaradni a szomszéd mellett? Látja, jó ember.

— Jó, jó, de sokat zsörtölődik, veszekedik, féltékenykedik.

— Aztán van rá oka?

Egyet rántott a vállán, aztán hamiskán rámmvetett.

— Az uram is ilyen volt.

Elhittem neki és megtudtam azt is, hogy Sáríka valami csodórós káplárba bolondult bele és az én szomszédom kolbásza, sonkája, miije lassankint a Sáríka kaskáján keresztül a katonák gyomrába vándorolt. Megtudta ezt a szomszéd is, csak hogy egy kicsit későn. Haragjában elkergette az asszonyt. Gyalog ment a városba Sáríka és pár nap mulva már a szomszéd kocsija törekedett be érte rettentő rossz utban.

Igy ment ez egy pár évig. Már azt hittem, hogy ezeket csak ásó-kapa választja el egymástól, habár nem is esküdtek meg.

Csakhogy van ám az áson-kapán kívül egy másfajta hatalmas erő is, amely elválasztja egymástól az életet: a dobszó, a szegénység.

A szomszédom talpa alól kilicítáltatta a földet a Sáríka kalandozása, csavargása prédálása. Amikor a szomszéd apró cökmökjával sovány gebén költözött haza a városba valami haszonbérés házikóba, városi parasztnak, már csak maga ült a szekéren fáradtan, öreg, szomorúan.

Sáríka úgy eltűnt mellőle, mint a kámför.

Csak azt akarom mondani, szomszéd, most, harmincesztendő után, amikor téli estén magam pipáztatok és a multba tekintetek vissza, hogy nem elég az asszonyt könnyen hozni, hanem könnyen vinni is kell, ha egyszer arravaló, mert másként minket visz el az ördög...

# A délkinai csapatok Pekinget fenyegetik

**Pekingben védelmi harcra készünek és megerősítették a külföldi negyedek védelmét**

Londonból jelentik: A kínai harcér sulypontja legújabbán Ho-Nan tartományra terelődött és minden jel arra mutat, hogy

**Ho-Nan tartományban fogják megvívni az északi és déli csapatok Kína sorsdöntő csatáját.**

A harci tevékenység napok óta egyre fokozódik és az előcsatározások már az egész vonalon megkezdődtek.

A hadiszerenese az eddigiek szerint az északi csapatoknak kedvez, de meg kell állapítani, hogy a harc tőről érkező hírek homlokegyenest ellenkeznek egymással és a déli csapatok vereségéről elterjedt híreket valószínűtlenné teszi az a körülmény, hogy

**a pekingi idegen negyedben lázas izgalommal folyik a védelmi harc előkészítése.**

A nagyhatalmaknak pekingi követői számolnak azzal, hogy

**a déli csapatok néhány héten belül elfoglalják Pekinget**

és ezért elrendelték a külföldi negyedeket körülvevő drótakadályok,

valamint gyalogsági és tüzérségi állások megerősítését. A külföldi negyedek nemzetörségének a számát napról-napra növelik. A pekingi külföldi követségek katonai attaséi úgy határoztak, hogy a Peking—tienesini vasutvonalat minden körülmények közt szabadon tartják, nehogy Pekinget elzárják a tengertől.

Tokiói jelentés szerint

**a japán kormány erővel jelezte nyitott át egy az északi, mint a délkinai kormányoknak és a legszigorubb megtorló lépéseket helyezi kilátásba arra az esetre, ha az északi vagy a déli hadsereg bármilyen akciókat górdítene az Észak-Kínába irányított csapatok szállítása ellen.**

A port-arturi japán hadosztály-parancsnokság utasítást kapott, hogy tartson készenlétben egy vegyes dandárt és kezdjen haladéktalanul büntető expedíciót, ha akár az északi, akár a déli csapatok ellenséges magatartást tanúsítanak az Észak-Kínába szállított japán csapatokkal szemben.

## Mussolini jobb belátásra jutott a jugoszláv-olasz konfliktus kérdésében

**Az olasz miniszterelnök: expozéjának hatása Franciaországban**

Párisból jelentik: Mussolininek az olasz kamara csütörtöki ülésén elmondott részletes expozéja élesen foglalkoztatja a francia sajtót és a beszédnek különösen az a része keltett nagy feltűnést, amelyben Mussolini hangsúlyozta, hogy

**a fasiszta Olaszországnak kötelessége, hogy tökéletesen felszerelje egy szárazföldi hadseregét, mint tengeri és légi flottáját, mert szükség van arra, hogy Olaszország bármely pillanatban ötmillió fegyveres embert állíthasson talpra.**

A párisi sajtó mégis alig kommentálja Mussolini expozéját és minden jel arra mutat, hogy a lapokat felsőbb helyről utasították, hogy tartózkodjanak Mussolini kijelentéseinek bírálatától.

A lapok gyér kommentárai közül azonban egyöntetű meglepedés csendül ki Mussolininek amiatt a kijelentése miatt, hogy a Brenner-határt, ha kell, fegyverrel is megvédi Németországgal szemben. A jobboldali *Gaulois* szerint Mussolini beszéde mindennél jobban igazolja, hogy a locarnói politikának ma már sem-

mi értelme, sem jelentősége nincs.

A *Figaro* örömmel állapítja meg, hogy

**Mussolini az olasz-jugoszláv konfliktusról egy szóval sem emlékezett meg. Ez a tény a dolgok kedvező kioldására enged következtetni és ugylát-szik, hogy Mussolini maga is azon van, hogy a Jugoszláviával meginduló tárgyalások minél előbb eredménnyel végződjenek.**

A baloldali sajtó meglehetősen élesen kritizálja Mussolini kijelentéseit. A *Quotidien* szerint

**Mussolini beszédétől arra lehet következtetni, hogy a fasiszta ma már csak terrorral tud hatalmon maradni.**

Az *Oeuvre* utal a locarnói szerződésekre, amelyekben Németország, Franciaország és Anglia különböző kölcsönös kötelezettségeket vállaltak és a lap hangsúlyozza, hogy a locarnói hatalmaknak kell megakadályozni azt, hogy a fasiszta Olaszország tulságosan ki ne engedje a gyeplőt.

## Petrovics Milivoj főispán előterjesztést tett a kormánynak a kisebbségi nyelvhasználat rendezésére

**A bácskai tartománygyűlés befejezte munkáját**

Szomborból jelentik: A bácskai tartománygyűlés szombati közgyűlését délelőtt negyed kilenckor nyitotta meg Terzin Pál a'elnök. A napirend előtt Klicin Mita, a választmány elnöke választott dr. Deák Leónak a kisebbségi nyelvhasználat ügyében hozzáintézett interpellációjára és kijelentette, hogy Petrovics Milivoj főispán már megtette előterjesztését a belügyminiszterhez a kisebbségi nyelveknek a tartománygyűlésen való rendezése iránt. A tartománygyűlés Klicin választát egyhangulag tudomásul vette.

A közgyűlés ezután áttért a napirendre, a kérvények és panaszok tárgyalására, amelyeket *Nikolics István*, a kérvény- és panaszbizottság elnöke is-

mertetett. A kérvények során *Beli-Monasztír* község kérelmét a *Beli-Monasztír—Vinograd—Karamac* közötti műút kiépítésére a tartományi választmányhoz utalták megvalósítás végett.

**Zvekan Antal és társai panaszát Szubotica város azon határozata ellen, aralllyl a Bunjevác Maticának harminc hold földet ajándékozott, elutasították,**

mert ennek felülbíráta a belügyminiszter hatáskörébe tartozik. Elutasította a közgyűlés a *Bácskai Cserkész Szövetség*, a szombori *Agrária* részvénytársaság, a szombori *Anyák Egyesülete*, a *Vöröskereszt Egyesület*, a noviszadi *Poljoprivredni Glasnik* című mezőgazdasági újság és több más egyesület és ma-

gánosok segély iránti kérelmét is. Nagyvitát provokált a szombori *Általános Fogyasztási Szövetkezet* segély iránti kérelme, melynek során *Klicin Mita* hozzászólása után elfogadták dr. *Palásthy Ödön* azon indítványát, hogy a felállítandó *Tartományi Takarékpénztár* után alacsony kamatozású hitelt adnak a szövetkezetnek. A közgyűlés elutasította *Deronya* község segélyiránti kérelmét, *Vajszka* község kérelmét, *Dobrovoljac Szavez* segélyiránti kérelmét és *Kula* község kérelmét, viszont *Schreiber Dávid* szubotica-i baromfitenyésztő cég segélyiránti kérelmét kiadták tanulmányozás végett a tartományi választmánynak. *Novivrbasz* község kérelmét, melyben az állami utak javítására fel-

vett 1 millió 400.000 dináros amortizációs kölcsönének garantálását kérte, az építésügyi miniszterhez terjesztették fel. *Vajszka* község jegyzője részére kért segélyt, a kérelmet az állandó választmányhoz utalták.

*Popovics Dáka*, a pénzügyi bizottság elnöke betérte ezután a bizottság jelentéseit. A pénzügyi bizottság javaslatára a közgyűlés 50.000 dinárt szavazott meg a *hercegovinai inségeseknek* és ugyancsak 50.000 dinárt a földrendés károsultjainak. A június 5-én tartandó *szombori szokoszi szlet* költéségeihez 15.000 dinárral járult a tartomány, míg a *Bácskai Tűzoltó Szövetséget* 35.000 dinárral támogatta.

A közgyűlés még a délelőtt végetért.

## Ellentétek a Pribicsevics-pártban

**A párt horvát taja elégedetlenek Pribicsevics politikájával**

Beogradból jelentik: A független demokráta pártban bizonyos bomlási folyamat indult meg. A párt horvát taja elégedetlenek a vezetőséggel és elsősorban *Pribicsevics* nagyszerű orientációjával. Arról beszélnek, hogy *Krizman* volt miniszter és *Demetrovics Juraj* volt horvát királyi helytartó állnak az elégedetlenek élén és kifogásolják azt, hogy *a Radicstól elfordult tömegek kizárólag*

*Pribicsevics személyes politikája miatt nem csatlakoznak a független demokráta párt*hoz és ezzel megnehezítik a Radic elleni front kiépítését.

Az elégedetlenek kifogásolják *Pribicsevicsnek a szlovén haladó blokk kérdésében tanúsított magatartását* is, mert a szlovén blokk érdekében *Pribicsevics* még a *Vukicsevics-kormány*val is hajlandó együttműködni.

## Olaszellenes tüntetés Dubrovnikban

**Három dubrovnikai olasz részt vett az olaszok nemzeti ünnepén**

Dubrovnikból jelentik: Az elmúlt este Dubrovnikban olaszellenes tüntetést rendeztek.

A *Palatino* nevű olasz gőzösön este tért vissza három dubrovnikai olasz, a kik résztvettek a triezsi olasz nemzeti ünnepségen és többek állítása szerint *a dubrovnikai olaszok nevében beszédei mondtak Jugoszlávia ellen.*

A dubrovnikai ifjuság tudomást szerzett a három olasz szerepléséről, *Gruzsba* sereglettek, ahol a hajó érkezését várták. A csendőrséget és a rendőrséget is fellármázták és valóságos *hadilámpát teremtettek Gruzs környékén.* A dubrovnikai olasz konzul a rendőrséghez fordult és kérte, hogy *védje meg az optánsokat az ifjuság dühétől.* A rendő-

főnök megígérte támogatását, de kérte, hogy az optánsok csak a hajó elindulása előtt szálljanak partra. Az optánsok azonban rögtön megérkezésük után kiszálltak egy olasz tengerésztszít kíséretében, akik azután a dubrovnikai olasz konzullal folytatták útjukat *Gruzs*ból Dubrovnikba. Az olasz tszít állandóan revolverén tartotta kezét, ami nagy izgalmat keltett a közönség körében. Az ifjuság *hevesen tüntetni kezdett az olaszok ellen,* a rendőrség azonban kordont vont a tüntetők köré és megakadályozta, hogy az olaszokat bántalmazzák.

A csendőrség két tüntető letartóztattott. Az olasz konzulátus épületét éjjel-nappal erős csendőrcsapatok őrzik.

## Kigunyó'ták egy szindarabban nagyatádi Szabó István alakját

**É trány a szegedi színházban egy egyetemi tanár szindarabja miatt**

Budapestről jelentik: A képviselőház szombati ülésén egy szindarab körül támadt vihar, amelyben főleg a kormánypárt kigazda tagjai vettek részt. Az ügy előzménye az, hogy Szegeden a magyar egyetemi tanárok összejövetelt tartottak és péntek este az egyetemi tanárok tiszteletére a szegedi Városi Színházban díszelőadás volt, amelyen dr. *Mészöly Gedeon* egyetemi tanárnak, a szegedi egyetem magyar nyelv és irodalom tanárának *»Tótógas«* című darabját mutatták be. A darab *a legerősebb támadás a kigazda mozgalom ellen és a kigazda törekvéseket nevelésesegeknek, feljogatóknak és együgyű emberek ténykedésének állítja be.*

A közönség az előadáson megdöbbenve ismert rá *az Eskütt-ügy satirikus beállítására.* A darab *töszerepét nagyatádi Szabó István* játssza, aki a szindarab szerint *a kivételi panamákban bűntörse lett titkárának.* Szerepel a darabban az *Eskütt-ügy* ismerő nőalakja, *Tömöri Angela* is. A főhős, vagyis *nagyatádi Szabó István komikus együgyű paraszt, panamista* és úgy ő, mint a kigazda társaság, akiket a szerző *»kistermelőknek«* nevez, a *megvesztegethetőség és bornirtság reprezentánsai.* Nem hiányzik a darabból a zsidó szereplő sem, a ki ha lehet még felülmulja a vele egyhurron pendülő kigazdákat a becstelenségben. A darab kínos feltűnést keltett és a közönség soraiból *sokan még előadás*

*vége előtt eltávoztak a színházból.*

A képviselőház szombati ülésén a napirend megállapításánál *Berki Gyula*, a kormánypárt egyik tekintélyes tagja, aki *Belhen* közvetlen környezetéhez tartozik, tette szavá az ügyet és nagy *felháborodással tiltakozott az ellen, hogy egy egyetemi tanár nagyatádi Szabó Istvánt egy szindarabban úgy szerepeltesse, mint a megvesztegethetőség, bornirtság reprezentánsát.* Rámutatott *Berki* arra is, hogy felfogása szerint nincs szükség az országban olyan sok egyetemi tanárra, mint amennyi van, de még mindig nagyon kevés a kigazda. Felhívta végül a kultuszminiszter figyelmét arra, hogy az ilyen egyetemi tanároknak vigyázzon a körmére, mert az ilyen egyetemi tanárok működése csak arra jó, hogy fokozza az uri osztály elleni gyűlöletet.

A távollévő *Klebelsberg* kultuszminiszter helyett *Petry Pál* államtitkár választott a felszólalásra és kijelentette, hogy az ügyről eddig nincs tudomása, azonban azt meg fogja vizsgálatni és megállapítja, hogy *összegegyeztethető-e az egyetemi tanárok etikájával egy ilyen szindarab.*

Az ügy parlamenti pertraktálása ezzel befejezést nyert, de annak előreláthatólag folytatása is lesz, mert a felháborodott kigazda képviselők az egyetemi tanárral szemben elégtételt követelnek.

# HIREK

## Versenyfutás magunkkal

Ilyen bánatos délutánra nem is emlékezem, a felhők lomhák, ösztövérek, megannyi ásió tehén, amelynek slamposan kilóg a kék alsószoknyája. A nap megvakult, ez a szürke eső hályogot vont a szeme köré és a föld gözölög, mint egy verejtékes állat. Aztán ismét apatiába esik a város, a harangok megszólaltak és a nagy, méltóságos hangulámok birokra keltek a felhőkkel. A világitás egyenesen reinhardtí. Mindenki sápadt ma délután, az újságok betűi elakultak, a cégtáblák lilában usznak és a gondolatok összeomlanak, mint egy fáradt ember. Ez a fáradtság bieszlődik az idegeinkbe, a husba, verbe agyba, elszomorít és kívánatossa teszi a halált, akár egy messziről jött asszonyt. Ilyenkor vigasztalódní kénc, hántó a száguldó motor friss, jókedvű tármája, a villamos csengegyűje, amelyek ninesenek alávetve szentimentális hangulatoknak. A motor robban és fut. De mi gyengébbek és esendőbbek vagyunk a gépeinknél, az időjárás változását megjelölja a reumánk és egy nyári eső elcsúszást, bizalmatlanná és gyávává változtatja a hőst is. A kémények pöckelnek; a ház orra a kémény, amelyen át lélegzünk, te is, én is, nátnás orrmányok tultnak az ég felé, és ki tudja milyen néma fájdalmaktól terhelve? A sétatér föloly hatalmasak, megannyi aszimás öregur, ragyogó zöld ábrázattal, amelyen esőcseppek remegnek, mint a könnycsepp, amelyet a szél töröl le gyengéd kezekkel. Ó, gondolj a tére nyáron és gondolj a nyárra télen, hogy fájjon a halvas semmiség. Gondolj a tengerre a palicsi tó mellett és gondolj a palicsi tóra a tenger mellett, hogy megérthesd: benünk lakik minden szép és csudlatos. És gondolj a távoli nőre, akin átláttál, mint az üvegen és gondolj a szerelemre, amely piros selymekben izzik, akár a gyöngy. Ne nyulj utána, ha igazán vágyod és ne vágódj utána, ha el nem érheted. A gazdag ember autón szalad a boldogság után, a szegény gyalog, a pilóta repülőgépen, a masinista gözzel, a biciklista kerékpáron, a matróz hajón, a kisgyermek hintalovon, a tűzér ágyugolyón, a költő verslábakon és az örüll versenyfutás mögött ott áll karikás ostorral a kezében ő, akinek a nevét nem merem kimondani.

(t. i.)

\*

**VÁROSI SZÍNHÁZ.** Hétfőn, május 30-án: Ingeborg, vígjáték 3 felvonásban Kurt Götz-től. A volt Reinhardt-színház német vendégjátéka.

**VÁROSI MOZI.** Május 23-tól, hétfőtől egész héten *A csodadoktor*. A főszerepekben: Rátkai Márton, Vasary Piri, Vendrey Ferenc, Báthory Giza, Székely Ibolya, Radó Sándor. *A nő gólgójtája*, dráma. A főszerepekben: Conrad Veidt, Harry Liedtke, Werner Kraus.

Előadások kezdete hétköznap 5 és 9, vasár- és ünnepnapokon 4, 1/2 és 9 órakor.

\*

**Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Enyhe és többnyire esős idő várható.

**A noviszadi magyar párt közgyűlése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi magyar párt vasárnap délelőtt 11 órakor a magyar-uccai Trombitás-vendéglőben közgyűlést tart.

**Hivatalvizsgálat Lokon.** T. telről jelentik: Vuics Milán járási főszolgabíró Lok községben hivatalvizsgálatot tartott. A főszolgabíró mindent a legnagyobb rendben talált és elismerését fejezte ki Opra János jegyzőnek és a segédszemélyzetnek.

**Kitüntetett tartományi pénzügyigazgatósági adóközegek.** Noviszadról jelentik: A pénzügyminiszter a noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság több tisztviselőjét, az adóigazgatás körüli kifejtett eredményes munkájukért elismerő oklevéllel és pénzjutalmakkal tüntette ki.

**Országos gyermekkongresszus Beogradban.** Beogradból jelentik: Az országos ifjusági vöröskereszt egyesület választmányának kezdeményezésére szeptember elején országos gyermekkongresszus lesz Beogradban. A kongresszussal kapcsolatban ifjusági kézimunkából kiállítás is rendez a vezetőség. A rendező-bizottság már megindította a kongresszus előkészítési munkálatait.

**A világhírű zsidó-zsargon színház noviszadi és szubotcai vendégszereplése.** A Reinhardt-színház után egy másik világhírű együttes, a Habimah zsidó-zsargon színház fog Noviszadon és Szubotcán vendégszerepleni. Noviszadon június negyedikén a Szulamith operett, ötödikén a Gólem-operett és hatodikán a Dybuk című énekes zsidó legenda kerül színre. Szubotcán pedig június hetedikén a Szulamith, nyolcadikán pedig a »Der Mann der Alles kann« című operett mutatják be. Az együttes a legértékesebb orosz színházkultúra reprezentánsaiból áll, akik Habimah zsidó-zsargon színház név alatt az egész világon nagy sikereket arattak. Jegyek elővételben Noviszadon csak a Bácsmegeyi Napló fiókkiadóhivatalában (Wilson-tér 7) kaphatók. Telefon 25-80.

**Elítélték a szentai kávéházi botrányok hőseit.** Szentáról jelentik: A szentai rendőrfőkapitány, Dimitrijevic Tihomér, a csütörtök este rendezett kávéházi botrány ügyében szombaton hirdette ki az ítéletet. Russwurm Oszkár és társai előtt. Russwurm kétszáz, Nécsics Bránkó száz, Bábui Szlavkót, Szávics Bránkót ötvenötven dinár pénzbüntetésre ítélte. Ugyancsak szombaton hozott ítéletet a főkapitány a február hó tizenegyedik kávéházi botrány ügyében és Russwurmot két napi elzárásra és kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte. Russwurm és társai felebbezték az ítélet ellen.

**Vasárnap lesznek a bolgár választások.** Szófiából jelentik: Május 29-én zajlanak le a képviselőválasztások Bulgáriában, amelyekre nagy erővel vonulnak fel a pártok. A legutóbbi nemzetgyűlésen a kormányzópárt a demokratikus egyesülés pártja 247 mandátum közül 141 mandátummal rendelkezett. A most összeülő képviselőházban a mandátumok száma már 273 lesz. A pártok a legkülönbözőbb koalíciókba társulva indulnak a választási harcba.

**Nyári ruhakelmét legjobban veszi Székely divatüzletében Szubotcán.**

**Meghalt a bácskai evangélikus világi felügyelője.** Wagner Vilmos dr. novisóvi ügyvéd és földbirtokos, az evangélikus egyházközség felügyelője szombaton reggel ötvenegy éves korában súlyos betegség után meghalt. Halálát kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése vasárnap délután két órakor lesz Novisóván.

**Lepegetés Jovanovics szubotcai főelárústónál vásárolt sorsjegyek közül a május 27-iki húzáson a következő számok nyertek:**

400.000 dinárt nyert: 22715 (főnyeremény.)

200.000 dinárt nyert: 36636.

4000 dinárt nyert: 41620 73737.

2000 dinárt nyert: 4605 51427 59805 84850 87344 89289 111459 117138 120888 60553.

500 dinárt nyert: 4603 6 16 52 93 6805 73 82 13034 15510 17 35 71 15989 20375 91 24467 25884 28370 92 95 31062 63 64 88 32551 68 82 30801 33781 85 34421 50 36621 37359 40421 46 53 81 42030 69 94 45431 42 45705 9 15 46916 86 47703 23 27 64 71 86 87 48066 49248 58 60586 99 51500 54993 58521 59487 61 65 59647 59891 60046 76 98 61111 109 64733 68124 69432 36 39 68 71218 28 64 80 90 72144 66 73397 75895 80705 17 41 81011 36 60 62 82316 43 53 87 83185 200 848 8 62 85037 30 86138 49 74 95 86816 59 86 87216 94 76 88912 47 87 91829 93920 96348 97427 57 98174 98775 89 95 99168 99711 24 42 100636 105301 17 108673 76 79 85 109875 110388 111018 123278 111440 12357 113111 30 37 72 116219 117535 56 71 118617 69 79 81 118702 19 37 120854 121775 78 81 95 122006 53 42 84 122932 60 84 300.

**Ráerőszakolta a szerencsét.** Topoláról jelentik: Karácsonyi Antal nyugalmazott topolai tanító sorsjegyet vásárolt, amelyet legkisebb nyeresémmel kihúztak. Gyetvai Lajos topolai sorsjegyelárústó azt tanácsolta Karácsonyinak, hogy a nyertes sorsjegyet helyett vegyen egy másikat. A tanító eleinte hallani sem akart arról, hogy még egyszer kockáztassa pénzét. Gyetvai elmagyarázta, hogy az összes nagy nyeresémmek még bent vannak a játékban. Karácsonyi nagynehezen kötélnek állott. Alig távozott el azonban Karácsonyi a sorsjegyzővel, távirat jött, mely szerint a 110.766. számú sorsjegyet 20.000 dinárral kihúzták. Gyetvai csak most kezdte sajnálni, hogy eladta a sorsjegyet, de azért örömmel értesítette Karácsonyit szerencséséről. Érdekes, hogy ugyanezt a számot Gyetvai pár nappal előbb egy jóbarátjának ajánlotta, aki azonban nem vette meg.

**95 dinár egy kávéabrosz 6 szalvétával Székely divatruházában.**

**Első női ügyvéd Jugoszláviában.** Beogradból jelentik: Az igazságügyminiszter a napokban kelt rendeletével megengedte dr. Ilic Marica pagyevai illetőségű nőnek, hogy Zagrebben ügyvédi gyakorlatot folytasson. Jugoszláviában ez az első eset, hogy az ügyvédi pályán nő is működhet.

**Kétezer dinár az uccaseprő életéért.** A szubotcai törvényszék 1926 május 20-án ötszáz dinár pénzbüntetésre ítélte Derfler András szubotcai kereskedőt, aki 1925 november 19-én az uccán motorbiciklijével elütötte és halálagázolta Lalic Joca uccaseprőt. Az államügyész felebbezése folytán az ügy a noviszadi felebbviteli bíróság elé került, melynek Gyurgyev Bosko-tanácsa pénteken megtartott tárgyalásán Derfler büntetését kétezer dinárra emelte föl, amely hat havi elzárásra változtatható át.

**A nevetetés — nem bűn.** A szubotcai törvényszék január 10-én nyolc napi elzárásra ítélte Balija Jenő kánizsai tisztviselőt, aki a Hírnap egyik számában cikket írt a sztarakanizsai rendőrségről, amelyet neveltséges színbentüntetett föl. Balija az ítélet ellen felebbezett és ügye a noviszadi felebbviteli bíróság elé került, amely pénteken megtartott tárgyalásán az elsőfoku ítéletet megsemmisítette és a vádlottat felmentette azon a címen, hogy nem lépte túl a jogos kritika határát s az, hogy tréfás cikket írt a rendőrségről, még nem hatóságserítés.

**A házromboló sztapári dobrovoljácokat pénzbüntetésre ítélték.** Noviszadról jelentik: Tersics Jován, Obuskovics Iván, Plavics Vladimir és Davidov Andrija dobrovoljácokat a noviszadi törvényszék 1925 május 12-én egy hónapi fogházra ítélte, mert 1923-ban Sztapáron, mikor a Fernbach-birtokon kiosztott földeket vissza akarták tőlük venni, lebontották és elhordták az uradalom egyik házát. A dobrovoljácok az ítélet ellen felebbezést jelentettek be és az ügyet pénteken tárgyalta a noviszadi felebbviteli bíróság Sranicki-tanácsa, amely az elsőfoku ítéletet megváltoztatta és a vádlottakat egyenként kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte.

**A »Nagyságos asszonyt már láttam valahol« bemutatója a Népkörben.** Fodor László nagysikerű vígjátékát június 5-ikén, pünkösd vasárnap este mutatják be a Népkör színpadán a legjobb szubotcai műkedvelők. A főszerepeket Reiter Ilonka, Gyenizse Ilus, Mamuzsics István és Weisz Ferenc játsszák. Az előadást nagy érdeklődés előzi meg.

**»Tatárjárás« — ötödik ször.** Június 6-án, pünkösd másnapján este kerül színre ötödik ször a Népkörben a »Tatárjárás.« Az előadást, mely a bemutatószerposztásában kerül színre, tánc követi. Jegyek előre válthatók a Malagurszki-féle tőzsdében.

**A noviszadi szocialista ifjúságkások szervezkedése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi szocialista ifjúságcsütörtök délután tartja meg alakuló ülését a Temerini-uti Munkás-Ottóban. A gyűlésen Jegdics Jován mond agitációs beszédet.

**A noviszadi semmitőszék nyári szünete.** Noviszadról jelentik: Dimsics Alekszander, a noviszadi semmitőszék elnöke érdeletet adott ki, amely szerint a nyári szünet a semmitőszéken július 3-ától augusztus 29-éig tart. A szünet alatt a semmitőszéken minden birói tevékenység szünetel.

**A semmitőszék nyolc évi fegyházra szállította le a gyilkos bosnyák napszámos büntetését.** Noviszadról jelentik: A múlt év augusztusában Majetics Meho bosnyák napszámos a begceci parton agyonszurta Szavkies Zsvikót. A noviszadi törvényszék a múlt év novemberében tíz évi börtönré itéte Majeticset és ezt az ítéletet a tábla is jóváhagyta. A semmitőszék szombaton, figyelembevéve az enyhítő körülményeket, a gyilkos bosnyák napszámos büntetését nyolc évi fegyházra szállította le.

**Gradjanszki—Egyiptomi kombinált 6:0 (5:0).** A zagrebi csapat a középeurópai turáról visszatérőben levő kairói és alexandriai kombinált csapat ellen fölényesen győzött.

**Magyar orvosok Máriagrünben.** Grácból jelentik: A magyar orvosok szövetsége kirándulást rendezett az osztrák fürdőhelyekre. A badeni és semmeringi szantóriumok meglátogatása után az orvosok Mariagrünbe utaztak, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették őket. A vendégek tiszteletére bankettet adtak, melyen résztvettek a gráci egyetem tanárai is. Az első felköszöntőt dr. Erich Stiehl főorvos mondotta, akinek üdvözlő szavaira dr. Egressy Lajos, a kecskeméti állami gyermek-üdülőhely igazgatója válaszolt. A magyar orvosok a bankett után fölkeresték a mariagrüni szantóriumot, ahol dr. Schrottenbach Heinz tanár kalauzolta őket. A vendégek nagy elismeréssel nyilatkoztak a szantórium modern orvosi berendezéséről és gyönyörű fekvéséről. A magyar orvosok Mariagrün után Gleichenbergbe utaztak.

**A jugoszláv kereskedelmi egyezmény és az olasz barátsági szerződés a magyar felsőház külügyi bizottsága előtt.** Budapestről jelentik: A felsőház egyesített külügyi, közgazdasági és közlekedésügyi bizottsága szombaton tárgyalta többek közt a Jugoszláviával kötött kereskedelmi szerződések becikelyezéséről szóló törvényjavaslatot és azt egyhangulag általánosságban és részleteiben is elfogadta. Utána a felsőház külügyi bizottsága tartott ülést, amelyen az olasz-magyar barátsági és döntőbírósi szerződést tárgyalta és azt ugyancsak egyhanguan elfogadta.

**A sikkasztó Pálffy Sándor bankár felesége öngyilkos lett.** Budapestről jelentik: Pálffy Sándornak, a bünygyi krónikában gyakran szereplő sikkasztó kurzus-bankárnak a felesége péntek este Üllői-uti lakásán lúgkövel megmérgezte magát. Az előkelő földbirtokoscsaládból származó fiatal asszony nem bírta elviselni a nyomort, amelyben férje letartóztatása óta volt. A bünyvadi eljárás megindításával egyidejűleg nemcsak Pálffy Sándornak, hanem feleségének vagyonát is lefoglalták, úgy hogy az asszony albérlőket és kosztosokat tartott és így igyekezett magát és gyermekeit fenntartani. De ez a súlyos küzdelem tönkretette az asszony idegeit és ezért követte el az öngyilkosságot. Pálffyné állapota nagyon súlyos.

**Rendőrök a vádlottak padján.** Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Skrabalo-tanácsa, szombaton tárgyalta Pestrovics Milán, Tanurdzsics Dusan és Komnenov stanisevicsi rendőrök bünygyét, akik 1925 augusztus tizenharmadikán a lopás miatt letartóztatott Nikolics Milán, Miskovics Bózza és Miskovics Borivoj többszörösen rovtomultu egyéneket, akiket vallatás közben úgy összeverték, hogy sérüléseik tíz nap alatt gyógyultak. Ezután beigazolást nyert a tanuk vallomásából, hogy a rendőrök megverték a letartóztatottakat, a bíróság vallomás kikényszerítése büntetésében bűnösnek mondotta ki a rendőrök és az enyhítő körülmények figyelembevételevel Petrovics Milánt nyolc havi fogházra, Tanurdzsicsot és Komnenovot 6—6 havi fogházra ítélte.

— **Kubáni kozákok lovasversenye Beeskerekén.** Beeskerekéről jelentik: Vasárnap délután az Obilics-pályán a kubáni orosz kozákok, akik az egész világot bejárták nagy feltűnést keltő lovasprodukcióikkal, atlétikai lovasprodukciókat mutatnak be a beeskereki közönség előtt. Különösen érdekes lesz a verseny díjkiosztása, amelyen hat beeskereki urleány szerepel: Jankovics Szónya, Nikolics Margit, Wattay Szósz, Daun Mandi, Tenner Évi és Eckstein Lili. Mindegyik hölgy választ magának egy kozákokat, akinek a ruhájára egy kis kokárdát tűz, azután azok elindulnak a versenyre és aki legelőször beérkezik, annak hölgye kapja az első díjat. Mind a hat leány értékes emléktárgyat kap. A díjkiosztás zsűriének elnöke dr. Zupkovic Pavle vármegyei főegyző, tagjai: Alekszics Bogoljub polgármester, Sztrefanovic Milos főkapitány, Vukics ezredes, Beeskerek katonai parancsnoka, dr. Mara Jenő, Daun Aladár, Demkó István és Gagarin Boros herceg. A lovasverseny iránt szokatlanul nagy az érdeklődés.

— **Hangverseny a Városi Színházban.** Kramer Imre, a fiatal szuboticei hegedűművész, aki a múlt héten nagy sikerrel hangversenyezett a budapesti zeneakadémián, június 4-én a Városi Színház hangversenytermében ad hangversenyt, hogy bemutatkozzék szülővárosában is. A tehetséges fiatal hegedűsről a budapesti kritika egyöntetűen megállapította, hogy előadása meleg és technikailag briliáns és így szuboticei hangversenyét fokozott érdeklődés előzi meg.

— **Erősödik a baloldal a német szociáldemokrata pártban.** Kielből jelentik: A német szociáldemokrata párt most tartotta meg évi kongresszusát Kielben. A kongresszuson számos delegátus élesen bírálta a pártvezetőség politikáját és a »Vorwärts« szerkesztőségének eljárást. A szónokok főleg azt kifogásolták, hogy a párt a volt uralkodóház birtokainak kisajátítását nem követelte, hanem a polgári pártokkal együtt hozzájárult a volt uralkodóház tagjainak kártalanítását. A kongresszuson általában baloldali hangulat uralkodott.

— **Görög-keleti szerb hitközségi választások Bácskogradistén.** Sztaribecejről jelentik: Bácskogradistén a napokban zajlottak le a szerb hitközségi választások az egyházmegyei hatóság kiküldöttjének, Sztrefanov Jován sztari-beceji kerületi esperesnek a jelenlétében. A választáson, amely a legnagyobb rendben folyt, nagy többséggel a radikális párti hitközségi lista került ki győztesen.

**DR. HORVÁT ÜDÜLŐ OTTHONA ABBAZIA**  
Elsőrangú, modern kényelemmel berendezett üdülőház. Saját nágyarvas park, napos teraszok, minden szabó felszerelés, kávéház, fürdő, konyha. Gyermekes 5 éven felül kíséret nélkül is. Orvos a háznál. 143

— **Autó és hintó karambolja.** Szentáról jelentik: Kecskés Péter bérkocsitulajdonos esztörtökön délután a Karagyorgyeva utcán hajtotta hintóját, éppen be akart fordulni az uccasarkon, amikor az 1885. számú automobil utólért a kocsit, összeütközött vele olyan erősen, hogy a kocsi felborult, összetört. Kecskés pedig súlyosabb sérüléseket szenvedett. Az automobil tulajdonosa ellen megindult az eljárás. Kecskést pedig szállították a kórházba.

— **Rablóbandák garázdálkodnak az amerikai ártérületen.** Newyorkból jelentik: A louisianai ártérületen néhány napja rablóbandák garázdálkodnak, amelyek rendszeresen fosztogatják az elárasztott községeket. A nemzeti gárda parancsot kapott, hogy minden bandát, akit fosztogatás közben találnak a helyszínen, löjjenek agyon. Missouri és Arkansas államokban, amelyeket először öntött el az árvíz, a víz szintje apadóban van és a víz innen is Louisianába vonul. A louisianai cukorültetvényekben okozott kár felbecsülhetetlen.

— **Amikor kutyahájjal gyógyítják a vérmérgezést.** Szentáról jelentik: Kovács Mihály tizenéves kanászgyerekek Fehér Opletán István tanyáján tíz nappal ezelőtt rozsdás szögbe hágott. Orvosi kezelés helyett azonban javasaszonnyok gyógyították a sebet ráimádkozással, amikor pedig ez nem használt, kutyahájjal próbálkoztak. Csütörtökön a fiú állapota annyira súlyosá vált, hogy végre beszállította gazdája a szentai kórházba, ahol tetanuszoltást kapott, azonban az orvos később jött, úgyhogy a fiú állapota életveszélyes.

— **Királysértésért letartóztattak egy sebesicsi földmivest.** Noviszadról jelentik: A tavankuti csendőrség letartóztatta és beszállította a noviszadi ügyészség fogházába Falkenstein József sebesicsi földmivest, aki királysértést követett el.

— **»Te csak pipálj Ladányi!«** Junius 12-én mutatják be a Népkörben Garay Béla rendezése mellett a »Te csak pipálj Ladányi!« című kacagató vígjátékot. A darab főbb szerepeit B. Török Manci, N. Reményi Sári, Schlesinger Ili, Deutsch Janka, Toldy Rózi, Várhegyi János, Boros Miklós és Kiss Jenő játsszák.

**Hoffman Mihály özvegye**  
SUBOTICA  
**Lakásberendezési vállalat.**  
Hoffman Sándor Budapest,  
Dorottya ucca 9. Tel. Teréz 142-02.

— **Ruzsics vezeti a SAND-Hajduk mérkőzést.** Zagrebból jelentik: Veljkovic bíró, akit a SAND-Hajduk meccs levezetésére kiküldtek, lemondta a vezetést, mire a zagrebi bírótestület Ruzsicsot (Beograd) delegálta az Oszi-jeken lejátszandó SAND-Hajduk meccs vezetésére.

**Eljegyzés.** Schreiber Adél Sarinovac és Barna Pál Senta jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Veszedelemes betörőt fogtak el Sztari-Futakon.** Noviszadról jelentik: A sztari-futaki csendőrség letartóztatta Petrovics-Miatovic Lázár harminckét éves däljoki lakost, aki a vásáron több lopást követett el. A csendőrség kihallgatta Petrovics-Miatovicot, akiről kiderült hogy hirhedt, veszedelmes betörő, akit számos ügyészség köror. Petrovics-Miatovic 1923-ban jutott először rendörkézre Noviszadon, ahol számos betörésben vett részt. A noviszadi törvényszék el is ítélte hat évi fegyházra, a fegyházból azonban sikerült megszöknie. 1924-ben Oszi-jeken újból elfogták, elítélték és leszállították Mitrovicára, ahonnan szintén megszökött és azóta a Vajdaságban és Horvátországban követett el számos bűncselekményt. A csendőrség Petrovics-Miatovicot beszállította a noviszadi ügyészség fogházába.

— **Cserkésznap Szubotícán.** A szuboticei cserkészegyesület vasárnap, 29-én a sztari-becei, szentai és kulai cserkészegyesületek bevonásával cserkész- és díszfelvonulást rendez Szubotícán. A menet a Kereskedelmi Akadémiától dél-előtt tíz órakor indul és a főbb utvonalakon megy át. A cserkészegyesület kéri a közönség támogatását.

— **A sabáci gimnazisták hangversenye a Bunyevácska Maticában.** A sabáci gimnázium hetedik osztályának növendékei június 9-ikén Szubotícára rándulnak ki és ez alkalommal a Bunyevácska Matica színháztermében hangversenyt rendeznek és előadják a »Stradivarius« című egyfelvonásos bohózatot. Koncert után tánc lesz. Kezdeté este kilenc órakor. Helyárak 20 és 15 dinár.

**Ne szalassza el szerencsését!** A legjobb alkalom a meggazdagodásra: rendeljen azonnal osztálysorsjegyet a szerencséséről az egész országban híres M. S. Serdarius-cégnél Beograd, Jevremova 32. Mai számunk minden példányához csatolunk ismertetést és rendelési lapot.

## LIPIK-FÜRDŐ

**megnyitotta tavaszi szezonját. Felülmulhatatlan gyógyeredmények.**  
Világföldi modern berendezés. Felelősen figyelmű a tavaszi rendi. All armörökölésekre (június 15-ig). Ezen időben a teljes pelenk, amely áll: lakásból kiszolgálással és világlással. Jó és kiadós ékezőből, furdóból lepedővel, a gyógy- és zenedijak befizetéséből, valamint egyszeri orvosi vizsgálatból az állami és községi hivatalnokok, tiszték, nyugdíjasok, rokkantok, betegpénztári tagok részére személyenként és hetenként: Din. 300—500, mások részére Din. 450—700. Kívánságra prospektussal szolgál a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

**Gyevai Lajos bácsopolai sorsjegy-árudájában vásárolt sorsjegyek közül a május 27-iki huzáson a következő számok nyertek:**

20.000 dinárt nyert: 110766.

4000 dinárt nyert: 8547.

2000 dinárt nyert: 8515 103272 96702 41498.

500 dinárt nyert: 8556 12423 61 17044 68 19543 23304 35 64 29236 33475 95 37057 47618 40 43 53 94 49432 34 50789 55715 26 59677 79 62244 65318 72423 64 74 74357 70 87 75389 79001 16 42 73 90 83185 200 85289 99 87567 90884 96749 99028 38 86 90 103213 30 42 55 104908 63 105000 106673 108958 97 110711 119482 120525 37 65 92 121512 13 99 124664. A nyeremények kifizetése június hó 15-től veszi kezdetét.

**Ingyen mozielőadás a kirakatban.** A helybeli Konrath d. d. rádiócég érdekes módon reklamirozza az általa forgalomba hozott rádiócsikket. A világhírű »Blaupunkt« gyártmányokról egy nagyon érdekes trükkfilmet készített, melyet hétfőn este 7 órától kezdve a kirakatában levetít. Ezt a nálunk újfajta bemutatót nagy érdeklődés előzi meg. Ilyfajta trükkfilmek készítésére Konrath-cégnek Zagrebből és Beogradból már eddig is sok rendelése van.

— **Kifosztották a vasuti váróteremben.** Szentáról jelentik: Kovács Mátyás Petrovaradinban szolgáló katona néhány napi szabadságra Nadorjánra akart utazni, a szentai állomás várótermében várta a vonat, közben elszundikált és amikor felébredt, rémülten tapasztalta, hogy kétszáz dinárját ellopták belső zsebéből. A rendőrség a nyomozást megindította.

**Selyem georgettek ruhára, az összes divatszínekben, métere 90 dinár Székely divatházában Szubotícán.**

— **Hirtelen halál.** Csókáról jelentik: Ribár József ötvenéves kötő munkaközben pénteken összeesett és meghalt. A halál oka szívszélhűdés.

**Róth Olga kozmetikai intézete Szubotica, Kralja Alekszandar ul. 4. (Rosszija Fonsiere-palota.) »Orado« kezelést legnagyobb szaktudással végzek, miután külföldi tanulmányutamon az orvosprofesszorok tanításai ezt propagálták. Orado-kezeléssel garantálom ráncok, redők, miltesserek és vörös arcolatok végleges és teljes eltávolítását. Saját készítésű szereimet: gyógyipuder, arcfehérlítő és szepilókrém, májfolteltávolító gyógyzappanok stb. garanciával ajánlom. Orado-t tubusokban vidékre otthoni kezelésre ajánlom használati utasítással. Megrendeléseket vidékre utánvétellel eszközölök.**

**Utazó kereskedők!** Legújabb autótípus! Fiat 509. Torpedó commerciale! 4 üléses, átszerelhető 2 ülésre és nagy podgyászra nagyon olcsó! (Hosszú részletfizetések!) Automobilia — Fiat-garázs. Szubotica.

## PURGEN

### Világhírű hashajtó!

**Dr. Wohl József** specialista szülész és nőorvos megmaradt régi lakásában (Wilsonova ul. 23.) és ismét elfogad családi ápolásra szülőnőket.

**Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélgizalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi »Ferenc József« keserűvizet.** Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a **Ferenc József** víz remek természetalkotta hashajtó. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Érettségi vizsgák Novivrbászon.** Novivrbászról jelentik: Az érettségi vizsgák a novivrbaszi gimnáziumban két hét múlva kezdődnek meg. Az írásbeli vizsgák 8., 9., 10. és 11-én lesznek, a szóbeli vizsgák pedig 14-én kezdődnek és 16-ikáig tartanak.

**90 dinár métere garantáltan jó minőségű ruha-georgettének, Székely divatházában.**

— **A »Nagyságos asszonyt már látam valahol«** a Népkörben. A szuboticei műkedvelők egyik kitünő csoportja a jövő héten mutatja be a Népkör színpadán Fodor László nagysikerű, szellemes vígjátékát, amely »Nagyságos asszonyt már látam valahol« címen ment úgy Budapesten, mint a többi külföldi színházi városokban. A vígjáték főszerepeit Reiter Ilonka, Gyonizse Ilus, Mamuzsich István és Weisz Ferenc játsszák. Az előadást nagy érdeklődést előzi meg.

**Dr. Rajčević Sztrefan ügyvédi irodáját Vel.-Kikindán, dr. Joanovic-féle házban megnyitotta.**

**A palicsi táncokosok részére Landau Juliska táncanárnök megkapta a vígadó nagytermét, ahol a furdővendégek és a szuboticeiak részére táncokosokat ifjusági és felnőtt csoportokban, valamint műsoros táncesteket fog rendezni.**

**Juszt is lesz Maga az enyém és más táncudonságok Columbia-lemezen.** Főlerakat Engl, Szubotica.

**Orvosi hír.** Dr. **Borgyoski Milvoj** szentai városi főorvos négy heti szabadságra külföldre utazott.

## Rogaška Slatina

(Rohitsch-Sauerbrunn)

a legnagyobb és a legmodernebb világfurdó az S.H.S. királyi területén. Gyomor-, bél-, máj-, vérébaj, m szési zavarok, hólyagbántalmak, stb. ellen. Külföldi látogatók az S.H.S. vasutakon 50 százalékos kedvezményt kapnak. Különböző mörseket árak az elő- és utószobában. Felvilágosításul szolgál minden külföldi utazási iroda és a

**Furdőigazgatóság 5289**  
**Rogaška Slatina (S.H.S.)**

— **Hol vagy István király?** Noviszadról jelentik: A szuboticei törvényszék 1926 augusztus tizenkettedikén egy hó napi elzárásra ítélte Csuka Jánost, a szuboticei Az Ucca hetilap szerkesztőjét, aki lapjának egyik számában »Hol vagy István király?« címen cikket közölt, amelyben államellenes tendenciát látott. A vádlott az ítélet ellen felebbezett és így az ügy a noviszadi felebbviteli bíróság elé került, amelynek Gyurgyev tanácsa szombaton megtartott tárgyalásán az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

— **Felmentett hírlapíró.** Noviszadról jelentik: A szuboticei törvényszék 1926 augusztus harmincadikán megtartott tárgyalásán nyolc napi elzárásra és kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte Sokcsics József hírlapírót, mert a Bunyevacska Novine 1925 április harmadiki számában sértő cikket közölt Miladinovic Mihajlo, szuboticei kereskedelmi akadémiai igazgatóról. Sokcsics az ítélet ellen felebbezett és így ügye a noviszadi felebbviteli bíróság elé került, amelynek Gyurgyev Bosko-tanácsa a szombaton megtartott tárgyaláson az elsőfokú ítéletet alaki okokból megsemmisítette és a vádlottat felmentette.

**Junius tizedikéig kell kérni a Narodna Bankától a szezonhiteleket.** Beogradból jelentik: A Narodna Banka igazgatótanácsa péntek délelőtt ülést tartott, amelyen a szezonhitelekéről tárgyaltak. Elhatározták, hogy a szezonhiteleket junius tizedike és huszadika között fogják megállapítani. Az igényeket junius tizedikéig kell bejelenteni.



**FEMY?**  
A MODERN NOK  
modern szőrtelenítő krémje. Borotválás nélkül néhány perc alatt eltávolítja a fölösleges hajzajt. Telje értelmatlan és a testnek minden részén használható. Nem ég t és használata által a bőr nem esz vörös!  
**SIKER garantálva! \* A sötétben világító FEMY SZŐRTELENÍTŐ SZAPPAN**  
nélkülözhetetlen kelléke a hajeltávolításnak  
Mindenütt kapható  
Vendékvásárló: COSMOCHEMIA, k. d., Zagreb, Račkoga ulica 7  
5493

## SPORT

### Szegedi Vasutas—Bácska

A szegedi amatőr bajnok, a SzVSE vasárnap délután mutatkozik be a szuboticei közönségnek.

A vendégek a múlt évben már jártak Szubotícán, amikor erős szép küzdelem után szenvedtek csak vereséget. A mostani találkozás reváns-jellegű és a SzVSE valószínűleg mindent elkövet, hogy híréhez méltó eredményt érjen el. A csapat főereje a csatársor, mely stílusos, szép futballt játszik lendülettel és sok invencióval. A halvesor szintén jó erőkből áll, ugyiszintén a közvetlen védelem is, mely főleg a rombolásban végez elsőrangú munkát. A vendégekkel szemben a Bácska komplett csapatot vesz föl a küzdelmet, a halvesort tengelyében Csapkóval, a csatársorban pedig Rudiessal megerősítve. A mérkőzés élvezetes, nívós játékot ígér, melyet mindkét csapat egyformán megnyerhet.

A mérkőzés délután fél 6 órakor kezdődik a Bácska-pályán.

### A SAND Oszijeken

A szuboticei közönség nagy érdeklődése mellett indul Oszijekre a bajnokcsapat, hogy lejátsza selejtező mérkőzését az oszijekai Hajdukkal. A csapatot közel háromszáz sportbarát kíséri, akiknek biztatása föltétlen sarkalni fogja a szuboticei csapatot. Az oszijekai csapat játékeréjét nem ismerjük, bízunk azonban abban, hogy a SzAND legalább 1—2 góllal győztesen fog a küzdelemből kikerülni. A mérkőzésre a SzAND így áll ki: Siflis — Weisz, Beleszlin — Bence, Held, Ördög — Inotai, Kovács, Becics, Horváth, Haraszti, Tartalék: Karip.

Vrbászi SC—Vrbászi Amatőr 2:2 (1:1) Bíró: Oresics, Izgalmas, mindvégig érdekes küzdelmet vívott a két csapat. Az első félidőben némi VSC fölény észlelhető. A 33 percben Ropp lövi az Amatőr gólját, amit a VSC jobbösszekötője egy perccel később kiegyenlített. A második félidőben mindkét csapat fozogza a tempót és a 35. percben Schmidt szép gólt lő. A 37. percben labdahordozásért ötös a VSC ellen. Az ötöst Ropp Vajdához tolja, aki azt belövi.

A Hakoah Csantaviren. A szuboticei Hakoah vasárnap Csantaviren játszik az ottani CsAC-vel. A barátságos mérkőzés kimenetele teljesen nyílt.

A Kispesztő AC Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi Makkabi, amely minden valószínűség szerint visszahódítja elsőosztályu pozícióját, a melyből a tavalyi bajnoki küzdelemben kiesett, nagyszabású sporttevékenységre készül és a nyári hónapokra több nemzetközi mérkőzést kötött le. Az első

külföldi csapat, amely a Makkabi meghívására Noviszadon játszani fog, a Kispesztő AC lesz, amelynek teljes elsőosztályu proficsapata katolikus pünkösdkor jön le Noviszadra és két mérkőzést fog lejátszani. Az első nap kombinált csapat áll ki a vendégekkel szemben, míg a második nap a Makkabi—Radnicski állítja ki a tizenegyet.

Szokol-ünnepély Vrbászon. Vrbászról jelentik: A vrbászi Szokol-egylet vasárnap a VSC-pályán nagy szokol-ünnepélyt rendez. Este a Greifstein-szállóban táncmulatság lesz.

Boxverseny Palicson. A Szuboticei Villamos Sport Egylet vasárnap délután fél öt órai kezdettel boxversenyt rendez, melyre a beogradi boxolók is beveztek. Itt említjük meg, hogy az egyesület az uszósportot is erősen kultiválni fogja és már a legközelebbi napokban megkezdí a vízipól-tréningeket.

A budapesti FTC amatőr csapata pünkösdi vasárnapján Bácska-Topolán játszik. Topoláról jelentik: A Topolai SC a tiszaí kerület másodosztályu bajnoka pünkösdi vasárnapján a budapesti FTC amatőr csapatát látja vendégül. A TSC vezetősége a legmesszebbmenő agilitással arra törekszik, hogy a pesti amatőröket minél ünnepélyesebben fogadja. A mérkőzés iránt az egész topolai járásban rendkívüli nagy érdeklődés mutatkozik. Este színelőadás lesz a vendégek tiszteletére, melynek keretében színr kerül az »Akácvirág« című énekes népszínmű.

## KÖZGAZDASÁG

Csöd — csödvagyon nélkül. A szuboticei törvényszék csödbírósága pénteken elrendelte a csödöt Beer Bözsi szuboticei nőikalap kereskedő-cég ellen. A törvényszék tömeggondnokká Horváth Mórinc dr. ügyvédet nevezte ki. Mint-hogy a kinevezett tömeggondnok meggyőződött, hogy csödvagyon nincs, kérvényt adott be a csödbírósághoz, hogy csödvagyon hiányában szüntessék be a csödöt.

Noviszad város saját hatáskörében látja el alkalmazottjainak beteg-egélyezését. Noviszadról jelentik: A munkásbiztosítási törvény alapján a városok és községek jogosítva vannak bizonyos feltételek teljesítése ellenében szabályrendelet alkotni, amelynek alapján saját maguk láthatják el alkalmazottaik beteg-és baleset ellátását. Noviszad városa is élt ezen törvénybiztosította jogával és szabályrendeletet alkotott, melyben mindazokat a jogokat és előnyöket biztosítja alkalmazottai számára, amelyek a munkásbiztosító pénztár tagjait megilletik. A szociálpolitikai miniszter most jóváhagyta a szabályrendeletet és utasította a várost, hogy a szabályrendelet megalkotása napjáig, vagyis múlt évi október huszonharmadikáig visszamenőleg köteles alkalmazottait utólagosan bejelenteni a munkásbiztosító pénztárnak.

### AUTOMOBILOK!

## FIAT TORINO

a legkedveltebb világmárka

### Az 1927-es Fiat típusok

magában összesítik az autotechnika összes vmányait

Minden kis foci névjelős, négy kerékes, val di bőrözés, minimális benzinfo yasztás, Nézz meg paraszunkat, legmodernebb berendezett javító-műhelyünket mely tel van szerelve

### DUCCO

lakozási apparátus. Megnyit a sofför kurzus. A-i nünk autósükségletét beszerzi

ingylen garanzírozhat, továbbá kocsiat elvállalunk évi ált.lány össze ben kezelésre.

### Autómobilia

FIAT-TORINO (főképv. elete Skadarska ul. 7.

A kikindai Lloyd tisztújító közgyűlése. Kikindáról jelentik: A kikindai Lloyd csütörtökön tartotta tisztújító közgyűlését Fischer Félixsz elnökléte alatt. A zárszámadás, majd a költségvetés beterjesztése után megejtették a tisztújítást. Egyhangulag a következő tisztizkari választották meg: elnök Fischer Félixsz, alelnökök Bogdán Márkó és Majinszky Lukács, titkár Deák Zoltán, I. igazgató Jovanovics Szimó, II. igazgató és háznagy Kaufmann Károly, pénztáros Fischer Lipót, könyvtáros Vuklics József.

## TŐZSDE

Zürich, máj. 28. Zárlat: Beograd 9.135, Páris 20.3575, London 25.24 önyolcad, Newyork 519.75, Brüsszel 72.23, Milanó 28.4125, Amszterdam 208.10, Berlin 123.15, Bécs 73.175, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58.10, Budapest 90.60, Bukarest 3.14.

Szentai gabonaárak, máj. 28. A szombati piacon a következő árak szerepeltek: Buza 325 dinár. Uj buza 242.50—245 dinár. Tengeri morzsolt prompt 170—172.50 dinár. Takarmányárpa 190—192.50 dinár. Sörárpa 222.50—225 dinár. Zab 180 dinár. Rozs 247.50—250 dinár. Bab 135—140 dinár. Muharmag 410—420 dinár. Köles 237.50—240 dinár. Liszt 0-ás GG 515 dinár, 0-ás G 515 dinár, 2-es 500 dinár, 5-ös 450 dinár, 7-es 340 dinár, 8-as 220 dinár. Korpa 200 dinár. Irányzat változatlan.

Szombori gabonatőzsde, máj. 28. Buza bácskai 76 kg. két százalék 330—332.50, 75 kg. két százalék 327.50—330, Tisza, Bácska slepp 332.50—335, Tisza, Bánát slepp 330—332.50, Bega slepp 327.50—330, Rozs Bácska vasut 275—285, Zab Bácska vasut 230—232.50, szerémi vasut 230—232.50. Árpa takarmány 63—64 kg. 235—240, tavaszi 245—250, Tengeri Bácska vasut 177.50—180, Bánát vasut 175—177.50, Tisza slepp 178—180, Tisza slepp juniusra 180—182.50, Bab fehér uj 3—4 százalék keverék 165—170, fehér válogatott 175—185. Liszt Ogg 450—470, 5-ös 380—400, 6-os 360—380, 8-as 185—190, Korpa finom 175—180. Irányzat szilárd.

Noviszadi terménytőzsde, máj. 28. Buza 1 vagon bácskai 74 kilós, 2%-os 325 dinár, 1 vagon szerémi 73—74 kilós, 2%-os 320 dinár, 1 vagon szerémi 74—75 kilós, 2%-os 327.50 dinár, 2 vagon szerbiai 73 kilós 4%-os 293 dinár, 6 vagon szerbai 74—75 kilós, 4—5%-os 295 dinár. Zab 2 vagon boszniai 228 dinár. Kukorica 8 vagon bácskai 180—182.50 dinár, 10 vagon bácskaí juniustulius, paritás India 190 dinár, 50 vagon bánati 176—178 dinár, 1 vagon szerémi paritás Ruma 181 dinár, 5 vagon szerémi paritás India reláció Zagreb 182 dinár. Liszt 2 vagon G, bácskai 460 dinár, 2 vagon 0-ás bácskaí 465 dinár, 1 vagon 7-es bácskaí 327 dinár. Irányzat: szilárd. Forgalom 52.50 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, máj. 28. A gabonatőzsdén a chicagói hosszról érkező jelentések hatása alatt a határidőpiacon nagy forgalom mellett igen szilárd az irányzat. Az októberi buza 74, az augusztusi rozs 58, az októberi rozs 60 fillérrel emelkedett. A készárupiacon nyugodt hangulat mellett kisebb volt a forgalom és az árváltozás egész jelentéktelen. Hivatalos árfolyamok pengőértékben a határidőpiacon: Buza októberre 31.36—31.52 zárlat 31.50—31.56, rozs augusztusra 25.62—25.80, zárlat 25.72—25.74, októberre 25.44—25.80, zárlat 25.72—25.74. A készárupiacon: Buza 33.40—35.25, rozs 30.50—30.75, árpa 27.40—28, tengeri 22.50—22.70, zab 26—26.50, korpa 20.20—20.40.

Budapesti értéktőzsde, máj. 28. Magyar Hitel 95, Osztrák Hitel 61, Kereskedelmi Bank 125, Magyar Cukor 241, Georgia 20.3, Rimamurányi 132.8, Salgó 73, Köszén 672, Bródi Vagon 4.6, Beocsini Cement 215, Nasici 177, Ganz-Danubiusz 228.5, Ganz Villamos 175, Athe-naeum 32, Nova 48.5, Levante 24.75.



**VILÁGOS FEJ**  
CSAK  
**Dr. OETKER** féle  
**BACKIN-BROT**  
SÜTŐPORRAL SÜT!

A 104 receptet tartalmazó könyvet kivételre ingyen és bérmentve megküldi:  
**Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor**

### Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 410 (— 6), Apatin 503 (— 7), Bogojevó 493 (— 8), Vukovár 412 (— 8), Palánka 410 (— 10), Noviszad 416 (— 10), Zemun 343 (— 4), Pancsevó 344 (— 6), Szmederevo 415 (— 2), Orsova 368 (— 8), Dráva: Osijek 270 (— 2), Száva: Mitrovica 312 (— 34), Beograd 298 (— 2), Tisza: Szentá 252 (— 12), Titel 392 (— 8).

## RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a halláshosszt jelenti)  
Vasárnap, május 29

Bécs (517.2): 10.30: Orgona zene, 11: Szimfonikus koncert, 16: Hangverseny, 19: Kamarazene, 20: Vigjáték.  
Zagreb (310): 17: Koncert, 20.30: Zene-est, 21.45: Hírek, 22: Táncczene.  
Prága (348.9): 11: Matiné, 17: Koncert, 20 és 22: Vegyes zenésprogram, 22.20: Táncczene.  
London (361.4): 15.30: Ének, 21.40: Zenedarabok.

### „MICRODIALOK”

Kurzwellenempfängerhez  
massiv és precíz Din. 128.—

**Konrath D. D. Subotica**

7128

Lipcse (365.8): 8.30: Orgonakoncert, 16.30: Vidám est (opera és operette-részletek), 20.15: Operaelőadás.  
Róma (449): 10.30: Egyházi zene, 17: Jazzband, 21.10: Nagy olasz zene-est.  
Budapest (555.6): 9: Hírek és szépségápolás, 10: Istentisztelet a református templomban, 12: Kamarazene, 16: Magyar dalestély, 17.30: »Gyermekasztal« zenés vigjáték, 20.10: Sporthírek, 20.30: Szimfonikus zenekonzert, 22: Táncczene.

## SZÍNHÁZ

A Reinhardt-színészek szuboticei vendégjátéka. A Jugoszláviában turnén levő kiváló berlini színművészek, akiknek legutóbb a »Pygmalion« előadásával már óriási sikerük volt Szubotícán, június 30-ikán, hétfőn este tartják meg Berlinbe való visszatérésük előtt utolsó vendégjátékukat a szuboticei Városi Színházban. A volt Reinhardt-színészek Kurt Götz nagyszerű komédiáját az »Ingeborg«-ot mutatják be, amelynek szerepeit Herta Russ, Rudolf Weimann, Sidonie Lorin, Hans Brockmann és Sigmund Nunberg játsszák. A művészi eseményt jelentő előadás iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

# Öröm az élet, Radion egymaga mos!



BOLCS KATÓ

Bölcs Kató élvezi az életét! Nem kinlódik rumplival, dörzsöléssel, — Radionra bizza a mosást. Az helyette elvégzi a munkát! Egymaga, Radion? Igen!

## Csakis így mossatok:

»Radiont hideg vízben feloldani! Az előzőleg beáztatott szennyest az oldatba tenni, — 20 percig kifőzni, — öblögetni!»

A fehérnemű tiszta, vakítóan fehér lesz! Dörzsölés és rumplizás: haszontalan munka és vesződés! Tönkre teszi úgy a fehérneműt, mint a kezeket! Vagy tán: megszépít? Radion oxigén által fehérit! Szavaltoltan mentes chlor és egyéb ártalmas vegyszerektől.

### Kiméli a ruhát!



## KINTORNA



— Kérem rendőrfőkapitány ur, beszélhetnék azzal a csirkefogóval, aki az éjjel betört hozzám?

— Mit akar tőle?

— Kiváncsi vagyok rá, hogy tudott bejutni a lakásba úgy, hogy a feleségem föl sem ébredt.

\*

Az alkalmazottak idegesen beszélgetnek a cégnél történt sikkasztásról.

— Most hogy fogjuk a főnök urnak tapintatosan megmondani, hogy a pénztáros megszökött?

— Talán a Gelb mondja meg... az dedog.

\*

A szubotícai autóbuzson az egyik utas odafordul a kalauzhoz:

— Mondja, kalauz ur, ez a kocsi mindig ilyen nagyon ráz?

— Nem — feleli a kalauz — csak menetközben.

\*

A kávéház örök bohémje összevesszett jötevényével, aki rossz napjaiban annyiszor kisegítette pénzzavarából. Pletykákat terjesztett róla és ezért jötevénye kérdőre vonta s a végén kijelentette:

— Rám ne számíts többé! Ezentul szóba sem állok veled!

A hűtlen barát sértődötten hallgatta.

— Velem beszélsz így? Velem, aki mindig jó voltam hozzád? Én velem, aki az utolsó dinárodát is megosztottam veled?!

\*

A kis caslád izgalmas órákat élt át. Az örvendetes eseményre való várakozás nehéz és kinteljes óráit. Edítke a nagymama felé fordulva sóhajtván mondja:

— Szegény mama! Mennyit szenved! Látod, nagymamám, nektek könnyű volt! Titeket még a gólya hozott!

## REGÉNY

### AZ ÁLMOK VÁROSA

IRTA: CURT J. BRAUN

(20)

*Az eddig közölt folytatások rövid tartalma: Heywoldt és Bendor az »Álmok városá«-nak alapítói Helmer feltalálótól ajánlatot kapnak a nap energiáját kihasználó találmány értékesítésére. Heywoldt, a ki Bendor feleségének, Irának szerelmese, éjszaka meggyilkolja. Fia, Werner, aki Amrikából érkezett hazra, ismét összebarátkozik gyermekkori pajtásával, Renával. Bendor leányával, Néhány nap múlva ismeretlen tettes kirabolja a pénztárépületet. Ira, Bendor felesége elűnik és Helmer találta meg az épülő csillagászati toronyba zárva.*

Aztán váratlanul egész tisztán és értetően a következőket mondotta Ira Bendor:

— Ő gyilkolta meg Gregor Heywoldt.

\*

Alf Helmer felkapta a fejét. Arca megdöbbenést fejezett ki.

— Ő? ... Jaques Bendor?

Ira heroikusan bólintott:

— Igen, ő... És én vagyok az oka...

Mély csönd volt.

Az asszony szemei könnyögnéztek Helmerre: beszélj! ... mondj csak egy szót is! Alf Helmer azonban képtelen volt most beszélni. Gondolat nélkül, szó nélkül meredt maga elé. Nem tudta, mit mondhatna.

Végre akadozva megszólalt:

— ... És ... hogyan történt?

Ira Bendor a halántékát szorította.

— Nem tudom — felelte gyengén —

nem tudok semmit... gyűlölte... már

évek óta... féltékeny volt rá...

Mégsem hittem volna soha... Voltak

emberei, akik pénzért mindenre vállalkoztak...

Kikémlelte Gregor Heywoldt levelezését, mert azt hitte, hogy levelezünk egymással...

Egy nap aztán hozzám jött... és én mindent tudtam...

Ugy jött, mint a győztes... mint ha diadalmaszkodott volna a másikon...

mint egy győztes hadvezér... Gyűlölte Gregor Heywoldt, mert erősebb volt nála...

és most ő jött, mint az erősebbik... Kiáltani akartam... embe-

reket hívni segítségül... de magával

cipelt... Első ízben történt, hogy nem tudtam védekezni ellene...

Mély karikáktól árnyékoló szemekkel nézett Helmerre:

— Ezért vagyok fogva... Minden nap és minden éjszaka idején... de bezárkoztam... ide nem fog többé bejönni... Azóta az ajtó előtt leteszi az élelmet számomra és várja, hogy mikor nyitom ki az ajtót, hogy aztán rárontson... Megőrült... olyan, mint egy amokfutó...

Alf Helmer hallgatott. Tehetetlenség érezte magát.

Ira Bendor megingott.

A férfi odugrott, a karjával támogatva és vissza akarta vezetni a dívánhoz. De az asszony elhárította és csukott szemekkel támaszkodott a falhoz. Egy idő múlva megkérdezte, anélkül, hogy Helmerre nézett volna:

— Most mindent elmondtam... Mit akar csinálni?

Helmer gondolkodva nézett maga elé: — Mit akar ön? Ki akar innen szabadulni?

— Nem tudom... — mondotta, majd felkiáltott: — Hát, nem látja, hogy nem tudok gondolkodni?... Vigyen magával, vagy értesítse a rendőrséget, hogy az szabadítson ki és mondjon el mindent, a mit tőlem hallott... Akkor aztán majd kihallgatnak... meg fognak gyötörni... Mióta vagyok tulajdonképpen itt?...

— Kilenc napja.

— Kilenc napja... nem aludtam egy percet sem... azt hiszi lehet itt aludni?... Hiszen már gondolkodni sem tudok... Adjon valami tanácsot... mit tegyek?

Alf Helmer felegyenesedett. Egészen lassan az asszonyhoz jött és fejét két keze közé vette. Ira megrepedt. Tekintetük csodálkozva és lenyűgözően mélyedt egymásba.

— Ira asszony — mondotta a férfi egész halkán — maga beteg... Most egyáltalán nem kezdhetünk semmit, mert a szabad levegő az első lépésnél összeszne... Ön kilenc napon keresztül gondolkodott és gyötörött... bizonyosan nagyon fáradt... Most mindent elmondt nekem és tudja, hogy bennem mindenkor barátira és támogatóra talál...

Most elmegyek... és ön ma aludni fog, holnap pedig ujból eljövök...

Az asszony ajkai remegtek.

— Nem tudok aludni... — mondotta dacosan.

Alf Helmer mozdulatlan maradt.

— Tud aludni és fog aludni! Holnap újra itt leszek.

Könyörögve nézett rá:

— Biztosan eljön?

— Egész biztosan számíthat rám!

Alf Helmer mosolygott: Ira úgy aludt, mint egy gyermek.

Várt, amíg kezét kiszabadíthatta az asszony szorításából, anélkül, hogy ezzel felébredne, azután eltávozott.

VI.

### Eredménytelen szöktetési kísérlet

Másnap reggel Werner Heywoldt már korán a központi intézség irodáihoz hajtatott.

Utközben ahhoz a hosszú üvegsarokhoz ért, amelyben Alf Helmer dolgozott. Megállította az autót és besietett.

Egy szeplős, orrcsipetős asszisztens jött eléje és mint Helmer »munkatársa« mutatkozott be.

Ez az ember nem tudott semmiről.

Elmondta, hogy Helmer máskor már nagyon korán szokott bejárni a műhelybe és maga is csodálkozik, hogy ma még nincs itt. De minden percben várják. A lakását nem tudják felhívni, mert sajnos nem tudják, hogy mi a telefonszáma, sőt a pontos lakáscímét sem ismerik. Ez különös ugyan, de Helmer nagyon zárkózott életet él, nincsenek barátai és különben is máskor egész nap itt található...

Werner Heywoldt megköszönte az információt és menni akart.

Figyelmessé lett azonban néhány készlőkre. Különös, fantasztikus konstrukciókkal volt tele az egész helyiség, részint modellekkel, részint már kész gépekkel.

Érdeklődött irántuk.

A kis asszisztens vállat vont: végtelemül sajnálja — mondotta — de senkivel, a világon senkivel sem szabad erről beszélnie. Még Heywoldt urala sem. És különben — hogy teljesen őszintá legyen — maga sem ért túl sokat az egészshez. Helmer csak bizonyos részletmunkák elvégzésére szerződött, amelyekhez intelligens munkaerőre volt szüksége. A fontosabb szereléseket maga Helmer végzi, aki talán Heywoldt kívánságára szívesen fog magyarázattal szolgálni.

(Folyt. köv.)

## A művészet proletárjainak „répavására” a párisi uccán

Páris, május hó.

Se puccs nem készül, sem a barbárok nem óhajtanak újból betörni. A horda azoknak a művészeknek az egyesülete, akik a Montparnasse kávéházai-ban székelnek.

Hirnevét nem annyira tagjai művészi teljesítményeinek köszönheti, mint inkább bábjainak, ahol a vendégek tulnyomórésze előítélet- és ruhamentesen jelenik meg.

A plakát felhívja a festőket, akik a horda tagjai, hogy képeiket hozzák el arra a kiállításra, amely a Boulevard Raspail-on szabad ég alatt fog megtartani. A publikum is meghívatik, hogy a kiállításon teli erszénnyel jelenjék meg.

Ezek a képvásárok Párisnak legrégebbi népszokásaihoz tartoznak. Népies nyelven »répavásárnak«, marché aux navets, vagy »kéregvásárnak«, foire aux croutes — nevezik őket. Répa a párisi művész-zsargonban elrajzolt kez, vagy elpaccolt lábat jelent, kéreg pedig mázólást, amely a vásznat elrutítja. A Montparnasse-i horda a maga kiállítását répavásárnak nevezi. A művész nemcsak a dicsőségért küzd, de a képeit el is akarja adni.

Ebben a pillanatban a művészeti alkotási kereskedelmi ügylettel változik át, a művész egy nagy láthatatlan szervezettel áll szemben, amely csak arra van tekintettel, el lehet-e a képet a publikumnak jó áron adni és pedig minél hamarabb. Tulzás volna azt mondani, hogy a párisi műkereskedői szervezet lehetetlenné teszi új tehetségek és új irányok győzelmét. Ez gyakran megtrónylik, de csak abban az esetben, a mikor az új tehetségnek támogatása már jó üzletté vált. Még a legkiválóbb művészek is kénytelenek, néhány kivételtől eltekintve, ezt a kálváriát megjárni és felemelkedésük fejében a legszörnyűbb lelki- és pénzübeli uszorakamatot fizetni. Sokszor kísérelték meg a művészek ezt a vasgyűrűt áttörni és a publikummal közvetlen érintkezésbe lépni. A Horda kiáltványa is feljajdul: »Le a közvetítőkket!« De ezek a kísérletek eddig még sohasem vezettek eredményre.

Ahhoz a proletáriátushoz, amelyet a kizsákmányolt és tehetséges művészek tömege alkot, csatlakozik egy másik proletáriátus, amelynek száma sokkal nagyobb, mint az előbbi. Ezek többnyire olyan emberek, akik valahogy tudnak rajzolni és festeni. Mint ipari munkások szépen boldogulnának s munkájukban örömet is találnának. Ők nem akarnak azonban proletárok lenni, hanem a művészi címre és jellegre vágyanak. A regények olvasása az ifjúság nagy részében rajongó vágyódást vált ki a művészi pálya iránt. A rajzolásban való kezűességük félrevezeti őket és mindenáron művészek akarnak lenni s maradnak életük végéig meghasonlott, elkésereedett és nyomorgó proletárok.

Ezekon kívül található még Párisban nagyszámú művészi Lumpen-proletáriátus, az élet hajótöröttjei, elzülött tehetségek, alkoholisták, kokainosok, kitarítottak, akik mind művészeknek mondják magukat.

Melyik csoporthoz tartozik a Montparnasse hordája? Igazi művész nem található közöttük. Van néhány szorgalmas és buzgó mesterember, aki már a nagyobb képkereskedők részére is dolgozik, a tagok többsége azonban a művészetnek tehetség nélküli proletárjaihoz tartozik. Hozzájuk ragad a nagyon mozgékony Lumpenproletariát, kétséges ekzisztenciák, ekzotikus figurák, a nagy kávéházak látványosságai.

Nézzük a kiállított tárgyakat. Itt-ott lehet látni egy ügyesebb rajzot egy-egy türethető képet, de a műtárgyak többsége igazi répa és kéreg. Ritka látvány eynyí gics egy rakáson!

Kisérőm egy »művészre« mutat, aki sörte hajával úgy néz ki, mint a gyermekmészkönyvek Borzas Petije.

»Ez a borzas ugy-e önnek honfirtarsa?«

»Nem óhajtok vele beszélni — felelem — ismerem őt tulságosan jól. Erdélyben a Siguranzának volt a kémje. Tovább megyünk.

»Kérdezze meg a többieket — mondja a francia — ugyanazt a választ fogja mindegyiktől kapni. Ezek már régen, mielőtt még Coué létezett volna, kitalálták azt a módszert, ami őket az élet nyomorán ily ártatlan önhangzásokkal keresztülsegíti.«

Jobban szemügyre veszem a kiállítókat s csak akkor látom, hogy mily szomorúak és csüggedtek.

Az ellentét akarásuk és tudásuk között, a jelen nyomora és a jövő reménytelensége fejeződik ki egész magatartásukban. Feleségeik és barátjaik ott állnak mellettük, többnyire fonnyadt,

vánnyadt nők. Mily másképp is volt minden a regényekben, ahol a művész Tündérszép Honák között válogathatott!

Vihar közeleg. A művészek aggodalmasan néznek az égre s készítik elő a faládákat, amibe az »árut« bepakkolják. Isten ments, nehogy az eső a »kerget« a vásznonról lemossa!

Azzal a szándékkal mentem a répavásárra, hogy jól fogok ott mulatni. De a hajótörötték kiállítása előtt nem tudok mást érezni, mint részvétet és megindulást.

Visszafelé a Montparnasse temető előtt megyek el. Önkéntelenül is arra gondolok, hogy a temető nem a legszomorubb látvány ezen a világon.

Szende Pál

## KATZEN JAMMER TOBBSZOR LESZ BÉCSBEN MACSKAVÁSÁR

Már csak a végére érkeztem Olleschik Elena öngagsága, bizonyára érdeklősítő előadásának, amelyet a macskák lélektanáról tartott volt a második bécsi nemzetközi macskakiállításán. Ép az utolsó mondat hagyta el ajkát:

— Legyen Bécs a macska barátok városa! — mondotta ellentmondást nem tűrő hangon, mint aki megvan erről győződve, hogy a jelen viszonylatban ez volna az egyetlen komoly történelmi hivatása az öskultúrájú nemes Bécs városának. »Bécs a macskák városa!« »Mindent a macskáért!« Tagadhatatlan, jelszónak ez szépen hangzik és élénk visszhangra fog találni Bécs lakosságának ama széles rétegeiben, amelyek régóta vallják, hogy egy édes kis macska nélkül hej be kutya az élet. (A bécsi argó macskának nevezi a kis nőt, akit Budapesten tyuknak titulálnak. De semmi félreértés: most négy lábú macskákról beszélünk.) Lesznek ugyan számosan, akik nem azonosítják magukat a macska kultusz egyre növekvő számú bécsi apostoláival, de ez kérem mindig így volt, hogy minden kérdésben pártokra bomlott az emberiség. A kutya-párt nem hagyja magát leszorítani a még gyermekcipőben járó macska-párttól és kitart amellett, hogy Bécsben a kutyákat illeti a hegemonia. Viszont vannak, akik a macska felett a kanári madarat részesítik előnyben, vagy a nyul tenyésztés és a galamb tenyésztés között haboznak, nem beszélve a fehér egerek kedvelőinek kised csoportjáról, amely annyira szerényen húzódik meg a háttérben, hogy még klub alapításig sem jutott. Örök: béka-egér harc dúl az emberek között, aszerint is ki melyik állatot emeli a pajzsára. Az ugynevezett átkos pártviszály az állat-hívőket is ketté szakítja. Ne higgye senki, hogy például a macska-barátok teljesen zárt sorokat alkotnak. Oh nem, a macska-barátok tábora is ketté szakadt. Az egyik része a maoskát farkával együtt tiszteli, amíg a másik rész a farkatlan macskára esküszik, mert — azt hiszem, hogy ezzel nem követ el indiszkrételót — farkatlan macska is létezik, macskák, a kik kényelem szeretetből nem viselnek farkat, ami, ha más előnyt nem is, de annyit minden esetre jelent az illetőkre, hogy az ilyen macskának nem hághatunk a farkára.

— Legyen Bécs a macskák városa! Adta ki tehát a jelszót Olleschik Elena urhölgy, akire minduntalan visszatérek. Bárhogy is dobják a maoskát, mindig talpára ugrik, — mondja a közmondás. Énis mindég csak azon veszem észre magam, hogy az igen tisztelt Olleschik urnőt érintem beszédem fonálán. Az elmulasztott előadás helyett, amely bevezetett volna a macskák lelki világába, kárpótlást kaptam a maoska kiállítás katalógusához írt előszóban, amelyet ugyancsak Olleschikné írt, aki Bécs egyik legjelesebb macskatenyésztője és a kinek köszönhetjük, — ha nem tévedek — az első bányamacskát a világirodalomban. A banya macska a banya kutyának a tejestestvére. A banya kutya mókány egy állat, bécsi specialitás, a melyet egy öletes bécsi mérnök uszi-

tott a lapokra. Ez a mérnök beküldött egy cikket a Neue Freie Pressenek, egy nagy banya szerencsétlenségéről és ebben jelentette, hogy a banya kutyák borzalmasan ugattak és üvöltöttek. Ez az újság így lenyomatta ezt, holott tudni kell, hogy a banya kutya nem ugat és nem üvölt, banya kutyának nevezik ugyanis azokat a kis kocsikat, amelyekkel a kiállítást szennet szállítják. Azóta a banya kutya rémitgeti a bécsi szerkesztősegeket, amíg most bevonult a banya kutya mellé a harci macska, aki úgy látszik nem csak a macska pszichét ismeri, hanem a hadtörténelemben is nagy jártasságot árul el, megrázó részleteit közli Szabasztopol ostromának, amelyben állítása szerint a macskák oroszán bátorsággal vettek részt. Az 1927-es bécsi macska kiállítás és Szabasztopol 1854. évi ostroma így kerülnek egymással kisérlő összefüggésbe. A macska hősi énekét daloja Elena asszony, a derék macskáét, akik a zuávok torniszterein helyet foglalva indultak a harcba... — 1854-ben, Malakoff torony ostrománál Szabasztopol előtt — olvassuk a macska kiállítás katalógusának előszavában, — a harci macskák, mind megannyi bátor kis katona, nagy szolgálatot teljesítettek gazdáiknak. Ráugrottak az elleneséges katonákra, összekarmolták az arcukat és harapták őket, amíg harc képessé nem tették. Ha a macska gazdája megsebesült, hűen kitarított mellette bár gyakran ő maga is több sebből vérzett és vészkiállításával a szanitést segítséggül hívta. A macska nem türte, a míg csak élet volt benne, hogy idegen katona az ura holttestéhez közeledjék, a míg aztán több golyótól találva a gazdája védelmében kilehelte lelkét a hű állat.

Becsületszavamra ezt olvastam nyomtatásban a macska kiállítás katalógusában. Öszintén: én nem néztem volna ki a macskából, hogy ilyesmire képes. — Életemben most először találkozom a macskával, mint fegyvernemmel. Abba még belemegyek, hogy a mythosbeli Freya skandináv istennő két macskát fogott a szekerébe, de a szabasztopoli harci macska legendájának nehéz bedölnöm. Feltételezem, hogy Olleschikné személyesen nem volt jelen Szabasztopol ostrománál, tehát nem saját tapasztalatai alapján állítja, hogy a macskák mint hős katonák szerepeltek az ostromban. Inkább azt hiszem, hogy valami félreértés lehet a dologban. Olleschik Elena asszony a macskák iránti lelkesedésében a négy lábú macskát összetévesztette a harcászathat macskának nevezett hadi eszközzel, amely tulajdonképp egy hordozható tető és a régi világban az ostromlók a vár sánc arkaiban ezzel védtek magukat a várakból kihajlított kövek ellen. Lehet, hogy a zuávok Szabasztopolnál ezt a macskát alkalmazták és ime, amíg különböző forrásokon keresztül a hír Bécsbe érkezett, ez a macska is nyávog és Olleschikné költői tolla értett hozzá, hogy a szabasztopoli macskák nagyszerű haditényeit kiszinezze, hogy az embernek kedve volna egy újabb háborút vállalni direkt csak azért, hogy harminc és feles mo-

zarak helyett talán néhány macskával sikerül majd a győzelmet kieroszakolni. Oh, miért nem lehet Olleschikné macskáit arra felhasználni, hogy addig karmolják az országok felelős diplomatáit, amíg ezek minden háborus konfliktust békésen meg nem oldanak. Itt szóhoz juthatna a kilenc farku macska is. A kilenc farku macska valóban létezett és ugyancsak nem tévesztendő össze élő macskával. Kilenc farku macskának hívták volt Angliában azt a kilenc szíjju korbácsot, amellyel az angol katonákat büntették. A macska tehát, amelynek ilyen válfaja is van, nem szimpatikus és e tekintetben az egerek álláspontjára helyezkedem.

A macska kiállítás egyébként gyönyörű volt. Vagy százötven macska versenyzett az aranyéremért. Tíz-tizenöt milliós értékű macskák képviselték az osztrák macskatenyésztés fejlődését. Az egész macska kiállítás a legnagyobb sikere azonban egy kis kutyának volt, amely dadait tisztet töltött be egy fiatal angora macska mellett, saját előlőből szoptatván a kicsikét. A kiállításához sok romantikus emlék is fűződik. Deli macska legények itt ismerkedtek össze szemérmes cicuskákkal, akiknek szerelmes macska koncertje egy legközelebbi májusi éjszakán ostromolni fogja a holdvilágos csillagos eget. De családások a macskák világában is előfordulnak, amint arról személyesen meggyőződtem. Egy igéző fehér angora macska (hölgy) egy hasonló szőri angora urral találkozott, a szemek össze villantak, a hölgy illegette magát és látszott, hogy ez a legény az, akiről álmodott. A macska ur is vágyó szemmel nézte a karcsu jelenséget.

Ezzel szemben ott volt egy ketrecben Zorró, Roth János filmművész szíamimi him macskája minden fogyatékoság nélkül, aki azonban csak szabott órán hajlandó szóba állni a szíamimi macska hölgyekkel, már abból az egyszerű okból is, mert a szíamimi macskák házasságából származó kölykeket ötmillió koronával jegyzik a macskatenyésztés. Tehát valami haszon lesse az apát is.

Olleschik Elenán kívül Bauer állat-tenyésztési felügyelő ur is előadást tartott és kifejtette, hogy a macskatenyésztés nagy nyereséggel kecsegtet. Már a prémjéért érdemes a macskákat tenyészteni — mondotta — mire majd forradalom tört ki: a macskabarát asszonyok hevesen tiltakoztak az ellen, hogy a macskatenyésztés céljaként azt tűzzék ki, hogy a macskák bőrért lenyuzzák. Jó, hogy a kiállított macskák nem értesültek arról, hogy itt az ő bőrükre alkusznak.

Egy idősebb asszony rémülten állított be az irodába.

— Gyorsan orvost! Betegek a macskáim...

Az állatorvos azonnal a beteg macskákhöz sietett. Őt tagból álló farkatlan macska család feküdt a ketrecben a kolera tünetei közt. Az orvos alaposan megvizsgálta őket és fött rizs levét rendelt a pácienseknek.

— Ne kenjem be őket disznó zsírral? — kérdezte az őt farkatlan macska jószágos gazdája.

— Nem árthat — válaszolta az orvos. — Disznó zsír az is jó.

Feltűnt a macska kiállításán, hogy egy szerzetes-rend által gyártott likört igyekeztek népszerűsíteni kóstoltatás útján. Sokáig nem tudtam, hogy egyszer excellence macska kiállításán miért ütnek fel egy likörös sátrat? Miért éppen likört, alkoholt árulnak itt üvegben és miért nem zsákban macskát?

A kiállítás figyelmes rendezősége úgy látszik indítatva érezte magát, hogy alkalmat adjon a kiállítás látogatóinak, hogy — ha éppen kedvük szottyan — ne csak a különböző macskáról, de a másnapi macskajarról is, ahogy magyarul a katzenjammer nevezhetjük — szóval a katzenjammer fogalmáról is tiszta képet nyerhessenek. A katzenjammer ugy Sziámban, mint Bécsben, mint pedig Szuboticán az alkoholmérgezés nyomán lép fel és olyan óriás, mint-ha a macska klub a Prater helyett az ember gyomrában rendezné kiállítását...

Eos

## SZINHAZI KISTÜKÖR

## SZINPADI VILÁGOSÍTÓ

Irtá: Somlyó Zoltán

Ti csak a rivaldát látjátok:  
szikrázva hogy' égnek a lángok! ...  
Hogy' vakit tündérfényben égve  
operett-hercegnők nyakéke ...

Hogy' sűt a nap sugárözönje  
Kacaj-trillára, halló könnyre ...  
S hogy' száll az éj, a mély, az ében,  
a díszletek szűk erdejében ...

Ezt mind a fény szürke királya:  
a világosító csinálja!  
Kezében fénycsóvák hevernek,  
mint egy száműzött Jupiternek.

Erkélyre hágo Rómeónak  
ő ad sápadthomloku holdat.  
Mély vágy az ő kezétől árad  
tehér kebléből Juliának ...

S ő hinti el a rivaldán át  
a hajnal szökészín sugarát.  
Ő az alkony, ő a derengés ...  
déli verő s esti merengés ...

Villany pazar tengerét ontja.  
S otthon, ha nyoszolyáját kibontja,  
álmosszegényen hull le rája  
kis olajlámpa gyenge lángja ...

\*

## A szerelem és házasság komédiája

A. Rossato és Gian Capo kedves vígjátékot irt a főnti tragikus címen, mely Dosztojevski regényének cimlapján olvasható. Itt csak a szerelem és a házasság komédiájáról esik szó.

Luciani grófnak el kell utaznia, ott kell hagynia szép kedvesét a velencei szállóban, melyben a fürdőevad alatt laknak. Véletlenül azonban vissza tér utjáról s amint a szobája küszöbére ér, gyamus suttogást, mozgást hall. Szobájában egy férfi van, aki szökni akar. A gróf lesbe áll, látja, hogy innen hanyatthomlok menekül Ademare marchese.

Kedvese eddig a napig példás, hü szerető volt, nem is csalta meg barátját soho. Ezuttal sem csalta meg, mert gyors visszajötte megakadályozta benne. Luciani ezt nem tudja és csak arra gondol, hogy a nő hét évi együttlét után föl-szarvazta. Nem vetélytársára haragszik, csak a kedvesére. Ademare nem tartozik neki sem őszinteséggel, sem gyöngédséggel, sem hálával, bártnője azonban igen. Ezért elhatározza, hogy megöli.

A kedves nőcskének esze ágában sincs, hogy milyen sötét tervek forranak a gróf agyában, mert nem tudja, hogy le van leplezve. Luciani készül a gyilkosságra. De előbb egy ügyvéd barátjához fordul tanácsért.

— Jól ügyelj arra, amit teszel — figyelmezteti az ügyvéd. — Ha megölsz, fegyházba kerülsz. Hiszen a szeretőd. Ha feleséged volna, ilyen tettenérés esetén nyugodtan megölhetnéd, az esküdtek bizonyára fölmentenének s a hallgatóság megtapsolna. Így azonban tíz évre is becsukhatnak.

A gróf hiába veti ellen, hogy az ő féltékenysége, fájdalma, szerelme éppoly mardosóan iszonyu, mint egy férj féltékenysége, fájdalma, szerelme. Az ügyvéd folyton ezt hajtogatja:

— Neked nincs jogod igazat tenni. Csak a férjnek.

— Ha így van — válaszol a gróf — akkor feleségül veszem.

Női is veszi annak rendje és módja szerint, hogy végrehajthassa bosszúját. Természetesen nem lehet le feleségét egy oly hünerért, melyet pár héttel azelőtt követett el. Meg kell várnia, míg a nőt újra tetten érheti. Ezért összehozza őt Ademareval, résen áll, hogy kellő pillanathoz — kezében a pisztollyal — nekitámadhasson. De a nő megsejti, mi-ben sántikál a férje. Ez a gróf állandóan izgatott, sötét szokat mormog, elrendezi ügyeit, mintha valami szörnyű eseményre készülne. Ezek nyomra vezetnek. Házába hívja Ademaret s mikor megtudja tőle, hogy férje kiléste őt,

amint szökött, bevallja, hogy pusztán a szándékkal vétkezett mostani ura ellen, akinek hálás, hogy őt, az egykori szeretőjét elvette s megkéri Ademaret, hogy egyszer és mindenkorra hagyja el a házat. A gróf, aki kihallgatja ezt a be-

szelgetést, az örömtől és zavartól kipirultan lép ki rejtékelyéről. Felesége lábai elé borul. Az megígéri neki, hogy egész életében csak őt szereti majd — ez lesz a büne — és egész életében hü lesz hozzá — s ez lesz a bűnhődése.

## Hogy lettem színész? ?

Az *Annales* című folyóirat főnti kérdést intézte a különböző színésznőkhöz. Cecile Sorel, az ünnepelet tragika ezt a választ küldte:

— A kislányt először is — végzet-szerűen — elvezetik a színházba. Ez az előadás jelentéktelen, valami ünnep-napon történik egy közönséges bódében, aranyfüstös díszletekkel, vagy holmi kis színházban, szokványos darabot mutatnak be századrendű színészek. Sebaj, ez már a színház, a varázslatával, igézetével, minden bűbájával. Az ábrándra hajlamos nézők feledést kapnak. Minden művész csak erről álmodozik.

Alkalmom arra, hogy cselekedjek, működjek, kifejezzem magat. Ha valaki érzi, hogy meg van benne a képesség és magával tudja ragadni a nézőket, ha valaki vágyakozik a tömegre, akkor először mozdul meg benne a született művész ösztöne. Ez a nagy-nagy vonzó és veszedelmes tömeg azonban olyan, mint a tenger. Aki hivatott, az minde-

nekelőtt arra vágyakozik, hogy föllépjen a színen, mozogjon a tömeg szeme előtt s a tömeg ihlete és eszménye legyen. A kis színésznőt többé nem lehet megnyugtanni. Minden cselekedete, minden gondolata csak arra vár, hogy kielegüljön. Hiába beszélnek neki jó házasságról, rendezett életről s azokról a veszedelmekről, melyek sarkában leskelődnek: ez a gyermeklány többé tudni sem akar a megvetett biztonságról.

— Lehet valaki gyönyörű nő, rendki-vül értelmes, rendkívül zseniális is, ha nincs benne ez a delejesség, akkor sem mire se viszi. Az igazi színész előtt nincs akadály, nincs távolság, tervét mihelyt megfogant benne, törik-szakad megvalósítja. Delejessége megszünteti az egymásnak ellentmondó elemeket, a sikere érdekébe állítja. Nem szabad hinnünk, hogy az a színész, aki »beérkezett« azért jutott célhoz, mert segítették: azért érkezett be, mert a munka öntudatával, képességével s könyörtelen akaraterejével született

## ORVOSI DOLGOK

## A napfény gyógyító hatása

Földünk és a földön élő minden ember állat és növény életenergiája a naptól származik. A patakok esése, a folyók folyása, a szél áramlása, a gépek működése, minden mozgás a naptól nyeri mozgató erejét, az emberi és állati táplálkozás is csak a nap erőforrásainak kihasználásával válik lehetővé. A napsütés: maga az élet. Egészségünk megóvásának egyik főfeltétele a világosság, a napsugár. A sötétség minden élő organizmus halálát jelenti. Már a régiek is felismerték a napsugár gyógyító hatását és tudták, hogy az emberi és állati szervezeteknek »napenergiára« van szüksége.

**A nap életet ad, fény sugarai megölik a baktériumokat.**

A tüdővész szívós bacillusa a legnagyobb fagyoknak is heteken keresztül áll ellen, a hó alatt megél, szaporodik és csak száz fokra hevített vízben pusztul el. A gümös bacillusok szublimát oldatban napokig, erős karbólos oldatban órákig élnek, azonban közvetlen napfény behatására pillanatok alatt semmisülnek meg. A bacillusok nem szeretik a világosságot, amely lassan bár, de biztosan megöli őket. Ellenben kedvelik a nyirkos sötétséget, a szellőzetlen helyiségeket, ahol feltűnő gyorsasággal szaporodnak el.

A napsütésből minden ember, szegény és gazdag kiveheti a maga részét. A kiváltságosak legfeljebb válogathatnak a klímákban. Olyan klímához kötött napsütés, amely mindenféle betegséget gyógyít, — nincs. Ha minden ember tisztában volna a nap gyógyító és baktériumölő tulajdonságával, egyszerűen a felére csappanna le a fertőző megbetegedések és haldozások statisztikája.

Az olesó és mindenki számára hozzáférhető napfürdőzés az utolsó évek legfőbb divatja lett. Ezt a divatot az orvosok diktálták, de a döntő csatát akkor nyerték meg, amikor a női nem is magáévá tette a divatot. Hölgyek, akik valamikor óvták a napfénytől hófehér testüket, akik napernyőkkel és széles szalmakalapokkal védték arcbőrüket, ma bátran kifekszenek a napra. A habfehér, vékító női test egyszerűen kiment a divatból és átadta helyét a barnára le-sült, edzett egészséges női testnek. A szeplőktől rettegő nők száma is egyre fogy: a napkurázó sports ladyt nem tesszik csúffá a szeplők.

**A napfürdő áldásos hatása** mellett eltörpülnek a kozmetikai ellen-

érvek. Napfény behatására fokozódik az anyagcsere, javul az étvágy, tökéletesedik a tüdők gázcsereje, szabályozódik a szív működés, egyenletessé válik a vérkeringés, feljavul a sejtek és a belső szervek működése, megezdődik a szervezet a hüllésekkel szemben. A napfürdővel járó izzadás megszabadít bennünket a kártékony fertőző baktériumoktól, a tisztá ózondus levegő, a pihe-nés felmérhetetlen haszonnal jár a légzőszervekre. Nem utolsó sorban jön a napfénynek idegrendszerre gyakorolt megnyugtató hatása se. Napsütésre élénkülnek a szervezet oxidációs folyamatai, vérbőek lesznek a nyálkahártyák, vérbő lesz a bőrfelület is, tisztul és szaporodik a vér. Napkuránál döntő fontosságot tulajdonítanak a sugárzás erősségének, a szelek fordulásának, a légnyomásnak és a levegő nedvességének.

**A strandfürdők előnye,**

hogy a nagykiterjedésű vizek szabályozzák a légkör hőmérsékletét és a levegő páratartalmát. A napfürdőnél három tényező összműködésétől várjuk a gyógyító hatást. E három tényező: a hőszugárzás, a fényhatás és a kémiai sugarak hajtóereje. A fényhatást növeli a víztükör, a légkör, a hó és jégmezők visszatükröződése is. A napfény gyógyhatása klímák szerint változó.

**A magaslati napfény gyógyhatása**

néha csodával határos. Ezer méteren felüli gyógyhelyek nyári napsütése erős, rövidhullámú sugarakból áll, amelyek ibolya és ibolyántuli sugarakban rendkívül gazdagok. Télen kevés a kémiai sugár, de annál több az ugynevezett össz-sugárzás.

**A közép-európai klímát**

a nyári hónapok alatt nagyjából egyenlő erejű sugárzás jellemzi, a téli össz-sugárzás jelentéktelen. Az alföldi klímának fő előnye hogy nyáron a levegő hőmérséklete szélsőséges ingadozásoktól mentes, hátránya, hogy nedves és tisztátlan légköre elnyeli a gyógyhatású ibolyántuli sugarakat.

**A tengerparti napsütés hatásossága**

a jelentékeny ultraviolet sugárzásban rejlik, amely télen veszt ugyanígy erejéből, azonban hősugarakban ilyenkor is gazdag. A tengerparton nagy hőmérsékleti ingadozások alig fordulnak elő, a levegő páratartalma is csak szezononkint változik.

**A napkúra alkalmazását a különböző**

betegségek határozzák meg. A nap hatását olyan betegségeknek vesszük igénybe, amelyeknél izzadást, vérbőséget akarunk előidézni. Meleg napsütésre hősugarakra van szükségük a mellüri izzadmányban, tüdőbtrkulózisban reumában, vesebajban, asztmában és elhízásban szenvedőknek. De segít a nap jótékony melege krónikus nőibajoknál, ideges fájdalmaknál, könnyű szivbajoknál, neuraszténiánál is.

**A kémiai napsugarak** gyógyító hatását mirigy-tuberkulózis, skrofulózis, angolkór, izületi betegségek, vérbajok és anyagcsere bántalmaknál vesszük igénybe.

**A nap baktériumölő hatása** főként bőrbajoknál, rosszul gyógyuló alszárfe-kélyeknél, bőrtuberkulózisnál, gümös sebeknél érvényesül.

**Nem ajánljuk a napkurát**

lázás, vérzésre hajlamos tüdőbajosoknak, legyengült, lesorvadott betegeknek, érelmeszesedésben szenvedőknek, guta-ütésre hajlamos egyéneknek, súlyos szív és idegbajosoknak. Lázás, fertőző bajban szenvedő betegnek a szobában van a helye. Nyitott ablak közelében az ágyban fekvő beteg is kiveheti a maga részét a napsütésből.

Napkurára legalkalmasabbak a homokos talajra épült, szélétől védett strandfürdők. A napfürdőzés mindig lassu átmenetű legyen, kerüljük a bőrfelület özszeégetését, óvakodjunk a forszirozott, versenyszerű lesülési rekordok felállításától. Napkurára a déli órák a legalkalmasabbak, amikor a nap állása eléri a legmagasabb fokot. Kerüljük a napsugarak ablakon, lepedőn, vagy védőfátyolokon való átszűrését, »gyengítését«, mert a szűrő eljárások éppen a legbecesebb kémiai sugaraktól fosztanak meg bennünket. Tilos a napkúra alatt a testet zsiradékokkal, olajokkal kengetni, nem tanácsos felöltözve, vastag ruhadarabokba burkolva napkurázni. A szemet védő sárga szemüvegek viselése indokolt és helyes. Érzékeny egyének, kopaszfejú emberek helyesen teszik, ha a fejre és a tarkóra alkalmazott vizes borogatásokkal kerülük el a napkurázás alatt oly gyakran fellépő fejfájásokat. Fejfájás, szédülés ellen a legjobb védelmet a nedves, dus hajfürdők nyújtják. A napkúra alatt tanácsos a testet időnként hidegvizes lemosásokkal, tusolással felüdíteni. Ha a beteg szervezet nem képes az erős napsütést elviselni, szoba jöhet a beteg testrészek besugárzo-tatása is. Ezeknél a

**részleges napkuráknál**

a beteg védett, árnyékos helyen pihen és csak megbetegedett testrészt tartja ki a napra. A részleges napfürdő első sorban tuberkulotikus végtagoknál, mellüri gennyedéseknel jöhet számításba, főként a végtagok oly gyakori csont-tuberkulózisánál, de hasznát látjuk a végtagok reumás és gyulladásios természetű megbetegedéseinél is.

**A napszurástól**

való félelem teljesen indokolatlan hollott éppen ezt a határt nem ismerő félelem tartja vissza az embereket a napkurától. A napkurától való félelem sokszor jó kifogás azok számára, akik rosszul tűrik a napot, féltik a bőruket a szeplőtől, májfolttól és akik a napkúra helyett szivesebben tracesolnak, kártyáznak hüvös, befüggönyözött, zárt helyiségben. Furcsán hangzik: a napszurást tulajdonképen nem is a napsütés okozza. A félelmetes napszurás az által keletkezik, hogy a bőrfelület hőleadása valamilyen okból meg van nehezítve és főként akkor következik be, ha tikkasztó nyári melegben, felhős égbolt mellett a légkör nedvességgel van telítve. A »vér kiszáradása«, a napszurás azokat a felöltözött egyéneket fenyegeti, akik ilyen körülmények között tömegben, zárt sorokban gyalogolnak, vagy ácsorognak. A tömeg testkipárolgása fokozza a légköri nedvességet a test hőleadása a nagy izzadás után lehetetlenné válik, a vérsá-vó mennyisége csökken, az agy vérellátása tökéletlen lesz. A fürdő kosztümben napkurázókat hohase fenyegeti napszurdas veszélye, ha a napfürdőzés elemi szabályait szem előtt tartják.

Dr. Munk Arthur

## Ha nem szeretsz

Irta Juhász Gyula

A doktor ur már évek óta lakója volt az élő halottak házában. Mikor behozták, három ápoló is alig bírt vele. De az első napok dühöngései után lassan elcsöndesedett. Hetekig a szavát se lehetett venni. Egy nagy szerelmi csatlódás juttatta ide, az imádott énekesnő hirtelen szakított vele és ő ezt a rettenetes eseményt egy köruti palota erkélyéről proklamálta az egész világnak. Itt benn semmi sem emlékeztette régi szerelmére, csak az állandó tombolások és veszekedések lármája juttatta észébe azt a világot, ahonnan jött: a színpad világát. De ő előkelően elvonult egy homályos sarokba és ott órákon át maga elé meredve üldögélt. Egy hegedűt hoztak be vele, ettől a hangszertől nem tudott megválni se éjjel, se nappal, ez a hangszer volt minden kincse, minden gondja. De sohase játszott rajta. Ezzel a hegedűvel kísérté azelőtt az énekesnőt. Cremonában vásárolta, a boldog szerelem legédesebb idejében, fiatalon és a legszebb kilátásokkal a jövőre. A doktor ur elnémult, mint ez a hangszer, nem volt többé számára semmi melódia ezen a földön. De mégis, nagy ritkán, késő éjszaka, amikor már a legnehezebb betegek is eloszondosodtak és az ápoló is elszunnyadt egy pillanatra, a doktor ur terítőtjét fejére huzva elkezdett bömbölni, mint az oroszán a magányos sivatagban, mikor a pártját hívogatja. Kísérteties hangja végigbugott a gyéren megvilágított kórtermeken, sokan fölriadtak és bosszusan mondogatták:

— Már megint rájött a bolondóra!

Az orvosok hiába próbáltak lelket önteni bele, makacsul elmézett fölötük, a fiatal, szöke orvosnőre különösen haragudott és föle sohasem fogadott el orvosságot vagy injekciót. Idővel egészen lesoványodott, napbarnította szakállas arcával, kék-fehér csikos köpenyében olyan volt, mint valami pusztai beduin. Az évek homokja betemette minden emlékét, csak a távol rőt kódéből derengett néha valami felé, egy nagy, igézetes tündöklés halovány árnyéka talán. Olykor operák nevét hallotta, amelyekben az énekesnő diadalit aratta. Nevek, amelyek úgy zengenek, mint a dicsőség és szerelem, boldogan és mámorosan. Ilyenkor fölkapta és lehajította fejét, mint a megriadt őz, akit gyilkos csövel célba vettek. És futott messze, hogy egyedül maradjon egy névtelen szenvedéssel, amelynek nincsen szava többé.

Egy nap, éppen új életének harmadik születésnapján, amint a folyosó végén gubbasztott, jelentették neki, hogy látogatója érkezett. Ez volt az első eset oly hosszú idő óta.

A doktor ur morgott egyet, dühösen mérte végig az ápolót, de végre is engedett a gyöngéd erőszaknak és vitette magát a vizsgáló szoba felé. Már nem volt elég ereje az ellenállásra. A vizsgáló szobában minden csillogott, mint a gyémánt. Üvegek alatt rejtelmes műszerek pihentek és vártak az áldozatokra. Az ablak előtt, amely a sárga fényben elomló kertre nézett, hatalmas alak állott, fekete selyemben. A haja tündökölt a napban, az ajka virított. Ő volt, az énekesnő. Egy kissé a részvét hozta ide, a jószág és irtalom homályos vágya, egy kissé a hiúság izgató érzése, egy kissé valami kötelességféle. Maga sem tudta egészen, miért jött tulajdonképpen? Mellette, hófehér köpenyben, ősz fejjel és mosolygó szemekkel a híres tanár állott ünnepélyesen.

— Nándor, kedves jó, drága Nándor! — és már kitérte karjait a nő, mint valami nagy ária végén, amelyre a tetzés vihara dühörög,

A doktor ur valami lehetetlenül üres és merev tekintettel keresztülnézett rajta, mintha egy ismeretlen világba révedne, az ujjaival unottan babrálta a kék-fehéresikos daróc gombjaival, azután gyorsan és dühösen hátat fordított a napnak és a nőnek, mindennek s már topogott kifelé. Az ajtót úgy csapta be, mint a pokol kapuit és ahosszu, nép-

telen folyosón ment vissza a homályos sarokba, egy szó nélkül, mintha semmi se történt volna. Az énekesnő és a tanár összenézett. Az énekesnő szemében valami ritka gyöngy ragyogott e pillanatban.

— Ezt előre láttam asszonyom, ezen már nem lehet segíteni — mentegetőzött a tanár és egy szakszerű előadásba kezdett.

... Aznap este, lefekvés után a doktor ur fölült ágyában, elővette a párnák alól a hegedűjét, végtelen gyöngédség-

gel állá alá tette, majd megcsókolva a vonót, remegő kézzel játszani kezdett. A betegek lassan fölfigyeltek, még az örökké nyugtalanul rikácsoló lengyel király is elhallgatott. A nagy, homályos teremben fájdalmasan és édesen viharzott egy nagy, mély szenvedély zenéje:

*Ha nem szeretsz, úgy én szeretlek  
S ha én szeretlek, jól vigyázz!*

Az Operában ez este fátyolozottan énekelte Carment valaki.

## Faun az uccasarkon

Bécs, május végén

Vajjon miket mondhat a fekete ember ott a kifeszített ernyő alatt az Augustiner-bástya tövében? Körülötte széles embergyűrű úgy hallgatja, mint a próféták. Feje fölött a bronz Albrecht főherceg lovagol, háttérben molett kö-asszonyok képében (nézd a Tisza-folyót ábrázoló ónagyságát, micsoda dus keblei vannak) gyors iramu folyói az egykori Habsburg-monarchiának, amíg távolabb ferdén szembe vele Mozart figyelt kecsesen márványtalapzatán. Fölött őt közelebbre kellene, hogy érdekelje, hogy mi történik a szomszédságában, mert hogy — elárulhatom — a szakmájába vágó esemény fogja ott a siető ügyes-bajos embereket, akiknek lába gyökeret ver az ernyő körül. Egy uccai árus az a mágnas, amely egy negyed vagy félórát késést okoz a világváros forgatagában. Őh, biztos, sokan az ácsorgók közül egy bizonyos cél felé igyekeztek és ime beleakadtak a csödület veszélyes hínárjába, amelyből nem lehet egy könnyen kiszabadulni. Senki nincs, aki reggel azzal kelt fel, hogy ma egy okarinát veszek a mellényzsebembe és mégis este hányan vannak, akik a hangszerrel gazdagodva térnek otthonukba. A kristályelmélet az uccán: a kifeszített ernyő körül, mint szilárd tengely körül lerakódnak az emberkristályok. Mi huzza őket oda? Az ellenállhatatlan kényszer, amely már a vizisellőket hajította, hogy elinduljanak Faun hívogató sipjára. Most is egy Faun furulyázik ott az ernyő alatt kifogástalan zakóban és az ucca sellői veszik körül. Illetve a sellőket csak akkor látom, ha lecsukom a szememet, mint ahogy a civil Faun is nem a mitológiából pottyant ide, hanem Németországból jött és csak a magárvett pózában Faun, valójában pedig egyszerű uccai árus, aki sipokat árul. De amint már mondtam, a háttérben a folyók köszellemei gömbölyödnek, oldalt az Opera terpeszkedik és a Mozart szobor angyalkái hancuroznak a májusi napsütésben és mi mást akarsz szívem, hogy egy költői hasonlatot eleressek. Tudom, hogy az ernyő körül álló emberek többnyire szomorú és keserű emberek, fáradt a lábuk, fáradt a szemük és milyen jól esik az életükbe beiktatni azt a kis derűt, amely az uccai árus egy-egy vicces mondása nyomán fakad. Autók tülkölnék, a nagyváros végzi az élet funkcióját és itt ezen a szigeten öreg és fiatal emberek, férfiak és asszonyok összeverődnek, akik néhány percre kapcsolódnak a napi igából, egyelőre semmi egyébbel nem törődnek, csak hallgatják, hogy mit mond a fekete ember?

Miket mond? Dicséri az okarinát a mellényzsebemben és brandenburgi flótát, két új hangszer, ez a sipok családjából, amelyet Bécs lakosságának elhozott, annak a városnak, amely most ünnepele Beethoven, amely tanujelét adta nagy zenei kulturájának és amely az okarina és a brandenburgi furulya mellett sem fog szó nélkül elmenni. Az okarina, amely elfér a mellényzsebemben, két és fél oktáv hangskálát rejt magában, a legolcsóbb hangszer a világon, ötven garas az iskolával együtt. De ő nem kívánja senkitől, hogy az első szóra higgyenek neki. Ő nem akar okarinát zsákban árulni, be fogja mutatni ezt a hangszeret úgy, mint a flótát is, amelynek szintén nem szabad hiányozni egyetlen egy zeneszerető ember szájából.

A mester nyomban felkurbliz egy gramofont, a gramofonra ráhelyez egy le-

mezt, aztán előveszi az ugynevezett okarinát, nem a mellényzsebemből, egy skatulyából és megkezdődik a koncert. Mint ha egy rigót nyelt volna barátunk, úgy ömlött a szájából a fütty, hol mélyen, hol magasan, csattogva trillázva, cifrázva és olyan gesztussal, mint amikor a világ legnagyobb művésze produkálja magát. A gramofon hangja és a fütty nagyszerű harmóniában olvadt össze, az aszfalton kitenyészett muzsika kellemesen rezonált a hallgatóságban.

Most játszta el őh du lieber Augustint! A kívánság parancs volt. A lenyelt rigó elfütyölte a mohás bécsi indulót, az arcok vidám nevetésre szélesedtek. Le lehetett olvasni az arcokról, hogy nagyon tetszik az okarina, amely elfér a mellényzseb legkisebb zugában és akár egy Wagner-operát is el lehet rajta füttyölni. És a habozást is le lehetett olvasni a csodálkozó arcokról, ahogy az elhatározás: vegyek, ne vegyek, amiként az inga ingadozik, lassankint megszületett a döntés, hogy mégis mindent megfontolva és megfontolva ötven garas ellenében ezt a kiváló hangszert megszerzem magántulajdonomnak. Van, akik zongorát könnyebb szívvel vásárolnak, de ezek közül senki nem jött el az uccai árus koncertjére. Az okarina után a flótát vette a szájába. Ez már egy komplikáltabb hangszer, bölcsőjét Brandenburgban ringatták és különösen alkalmas arra, hogy a megtévesztésig hü jazz muzsikát lehet vele előállítani.

Az uccai árus hirtelen átalakul zenekonzervatóriummal és kitanítja a hallgatóságot ennek a flótának a használatára. Kotta is jár hozzá és a legkisebb gyermek is fuvolázhatik rajta. A varázsfuola is remekelt, új és új emberek gyűrűzték körül az asztalt, akik vagy vettek a síphól vagy az ingyenes koncert után odébálltak. Én csak Mozartot csodálkozom, aki megállta, hogy közvetlen szomszédságában furulyázzanak és nem szállt le a talapatról és nem menekült el. Vagy mégis elfér két dudás egy téren?

\*

Végre eltűnt az uccai árus a mellényzsebembe való okarinával és brandenburgi flótával. Új árus nyitotta ki ernyőjét az Augustiner bástya tövében. Virágygököket árult. Hollandi virágygököket, amelyből pompás virágok nőnek. A virágok barátjai foglalták el az állásokat az ernyő körül. A hagymák, gumók és gyökerek folyamodtak az emberek ötven garasáért. Lecsuktam a szemem és pompázó gyönyörű virágbokrokat láttam, édes illatok csiklandozták az orromat. Közben egy ismeretlen, aki nagyon hozzámszorult, tévedésből kivette a zsebemből a pénztárcámat. Szerencsére üres volt, mivel hogy előzőleg az összes uccai árusokat végiglátogattam és mindent megvettem, ami kapható volt. Egy cipőfűző patentot, puliturozó tinkturát, töltőtollat, nyakkendőirtót, varázsvesszőt, fenőkövet, folttisztítót. És ezt a hagymát is megvettem, amelyet Hollandiából hoztak Bécsbe és amelyet nem szükséges földbe ültetni. Elég, ha vízzel öntözik és egy hatalmas disznóvénny nő ki belőle. A hagymát zsebeváltam és a következő pillanatban megnyitlak az ég csatornáit, mire én bõrig áztam (miért nem árulnak az uccai árusok esernyőt is). Másnap belenyultam a felöltöm zsebébe, hát Uram Isten, kezem zöld levelekbe ütközik. A hagyma az esőtől átázott és a zsebében kikelt. Így jutottam egy télkerthez a felöltöm zsebében.

(E.)

## A magyar-szerb testvériség eszméjének

A magyar-szerb közeledés eszméje nem új keletű, s nem a politikai, gazdasági és kereskedelmi szükségességek vetették fel, csupán a két népnek egyező jellembeli tulajdonsága, vérmérséklete, művészetében, kulturájában, költészetében megnyilatkozó egyfoma gondolkodása és érzése. Bodenstaedt jellemző szavai szerint a különböző fajú és nyelvű népek ha egymás szellemi kincsét kölcsönösen megismerik, s átérzik egymás szellemi életét, megismerik jó és rossz tulajdonságait, sokkal több okot találnak arra, hogy egymást szeressék, minthogy egymást gyűlöljék. A magyar-szerb közeledés eszköze volt az a kötet is, amely »A magyar-szerb testvériség eszméjének« ajánlással, a Kisfaludy Társaság pártfogása mellett jeient meg Szomborban 1875-ben, s amelyben Pavlovics Jenő zombori ügyvéd Zmaj Jován Jovánovics szerb költő »Gyulityi« »Rózsák« című gyengéd szerelmi költeményeinek magyar fordítását adta a magyar irodalom-pártoló közönség kezébe.

Ewinger Kálmán temerini adóügyi jegyző könyvei között maradt meg egy ebből a már alig ismert kötetből. A magyar-szerb közeledés eszméjét Zmaj Jován Jovánovics is előbbre vitte az által, hogy szerbe fordította az ember tragédiáját, Arany Toldiát, Petőfi János vitézét, Tompa, Garay és más magyar költők verseit. Zmaj fordításai úgy forma, mint tartalom tekintetében kitűnők s műfordítói kiválóságának elismerésül Zmajt a Kisfaludy Társaság is tagjává választotta.

»Rózsák« című kötetében Pavlovics Jenő Zmaj Jovánovicsnak ötvenkilenc költeményét ültette át magyarra. Vitkovits, Szász Istvánon, Szulák Józsefen, Margalics Edén s másokon kívül Pavlovics Jenő is azok közé sorozandó tehát, akik szerb költőknek magyarra fordításával a szerb-magyar közeledés előmozdításán, a megértés, testvéri együttérzés ápolásán, fejlesztésén fáradoztak.

Mutatóban itt adunk néhány Zmaj Jován dalt Pavlovics fordításában.

*Holdvilág van, pedig holdfény sincsen...  
Koszorúval álmodott a kincsem...  
Rámmosolygott álomban az édes —  
Ettől lett az éjszaka oly fényes.*

\*

*»Hadd szálljak el messze, messze,  
— Kedves gondolat —  
Tavas napján hadd lássam meg  
Szép galambomat.*

*Megszólítom, megsimitom,  
Meg is ölelem...  
Igy szólt hozzád egy sóhajom  
Csöndes éjjelen.*

*Szállj el hozzá én sóhajom,  
Szállj el csöndesen.  
Ugy sem tudlak itt tartani  
Csüggéd keblemen.*

*Oh, de szállva bánatomból  
Nyomokat ne hagyj,  
Szép galambom meg ne tudja,  
Hogy sóhajom vagy.*

*»Dehogy tudja, dehogy tudja,  
— Felel sóhajom —  
Bánatodat szép ruhával  
Ha eltakarom.*

*Dallá leszek rózsád ölnél:  
Igy... most dalolok...  
S ki gondolná, hogy voltaképp  
Sóhajítás vagyok.*

\*

*Lakodalom... jönnek érte...  
Most öltöztet anyád téged —  
S mit fog adni völegényed?*

*Ami értek kedves babám,  
Mind feltűzni diszként — hagyndám:  
Dalaimat neked adván.*

*Oh de néked a dal nem kell:  
Te dicsekszel mással, szebbel:  
Hogy szerb leánya vagy — evvel.*

\*

*Csendes este — csillagok az égen...  
Jer galambom, olvassuk meg szépen;  
Sok a csillag — hogy el ne tévesszük:  
Csókjainkkal sorba feljegyezzük.*

A múlton épült tradicionális szerb-magyar közeledésnek, a testvériség megteremtésének legyen eszköze ez a közlemény is, amely annyi őszinte érzéssel íródott mint amennyi őszinteség nyilatkozik meg Zmaj Jovánovics dalaiban és fordításaiban saiat vérei s a magyarság iránt.

Temerini

Kováts Antal

# KÖNYVEK

## A caporettói ütközet

Daszkalovics tábornok könyve, amely vihart idézett elő Olaszországban

Daszkalovics Alekszandar tábornok, szuboticiai brigádpáncsnok könyvet írt a caporettói ütközetről. Olaszország, mint ismeretes, addigi szövetségesei: Németország és az Osztrák-Magyar monarchia ellen lépett a háborúba, a világháború legkritikusabb pillanatában, amikor a francia és angol hadsereget erősen szorongatták a központi hatalmak. A háborúba való beavatkozás feltételül Olaszországnak a londoni paktum óriási szlávakkosságu területet ígért és az egész dalmát partot a Neretváig. Szerencsére Olaszország a háborúban nem mutathatott fel sikereket és a londoni konferenciákon az SHS királyság alapos okkal vitathatta el e területek megszállásának jogát attól az államtól, amely csak háborús terhet jelentett.

Az olasz hadseregnek egyik legszörnyűbb és legérthetlenebb balsikere a világháborúban a caporettói ütközet. Ebben az ütközetben a számbelileg jelentékenyen gyengébb katonaság tönkretverte a sokkal erősebb, jól felszerelt, beerősített olaszokat, akik rendkívül erős állásokban voltak. Maga Candoris olasz hadseregfőparancsnok kijelentette: »A caporettói vereség majdnem megpecsételte Olaszország sorsát.«

Daszkalovics tábornok műve leírja és kritikailag precizirozza: 1. A hadszínteret, ahol ez a híres ütközet lejajlott. 2. A két haderő felsorakozását. 3. Az ütközetet. 4. Az ütközet következményeit. 5. Az olasz hadsereg balsikerének okait.

Az olvasót végigvezeti a szerző Olaszország háborúba lépésének időpontjától eddig az ütközetig történt legfontosabb eseményeken. Felsorolja azokat az okokat, amelyek az osztrák-német kommandót erre az ütközetre rábírták, elmondja, mennyire áltatták magukat az olaszok hadseregük képességei tekintetében és sok más körülményre kiterjed a figyelme, amelyek rendkívül érdekessé teszik a könyvet. Ez a mű különben is érdekli a Vajdaságot, mert olyan ütközetről van szó, amelyben erről a területéről való csapatok is résztvettek. A kritika eddig igen hizelgően emlékezett meg erről a könyvről, amely szakértőnek és laikusnak egyaránt hozzáférhető módon íródott. Érdekes, hogy Daszkalovics tábornok könyvének megjelenése valószínűleg vihart idézett fel Olaszországban és a szerző ellen az olasz sajtó napról-napra a legerősebb kampányt folytatja.

A könyvet Szubotícán a Jedinstvo könyvkereskedésben lehet megkapni, immár második kiadásban, amely latinbetűs nyomású.

## Wilde-émlékek

Párisban egy érdekes könyv jelent meg, amelyben összegyűjtötték a Wilde-émlékeket. Ebben a könyvben olvassuk a következőket: 1892 február 22-ikén volt Londonban a St. James Theater-ben Wilde színművének, a Lady Windermere legyezőjének bemutatója. Wilde akkoriban még rajongott bálványá volt az angoloknak. De Max, a híres párisi színész egyenesen erre a bemutatóra utazott át Londonba; ő mesélte, amint itt következnek: Wilde a színpadi játék ideje alatt nyugodtan, szótlanul sétált a kulisszák mögött és cigarettázott. Egyik cigarettáról a másikra gyújtott rá. Felvonás végén ki-tört a nézőtéren a taps, a közönség Wilde-t kívánta látni. Az igazgató az írőhoz rohant és kérte, hogy jelenjék meg a függöny előtt. Wilde csodálkozva felelt:

— Hogyan kérheti ön ezt tőlem? Nem látja? — cigarettázom! Azt pedig még ön sem kívánhatja, hogy a közönség kedvéért feláldozzam a cigarettámat!

A közönség tombolt. Wilde végül mégis kénytelen volt megjelenni a színpadon. A nagy és népszerűségének teljében lévő

író azonban úgy ment ki a nézők elé, hogy ujjai között tartotta a füstölgő cigarettát. Amikor egy kissé alábbhagyott a taps, Wilde beszélni kezdett:

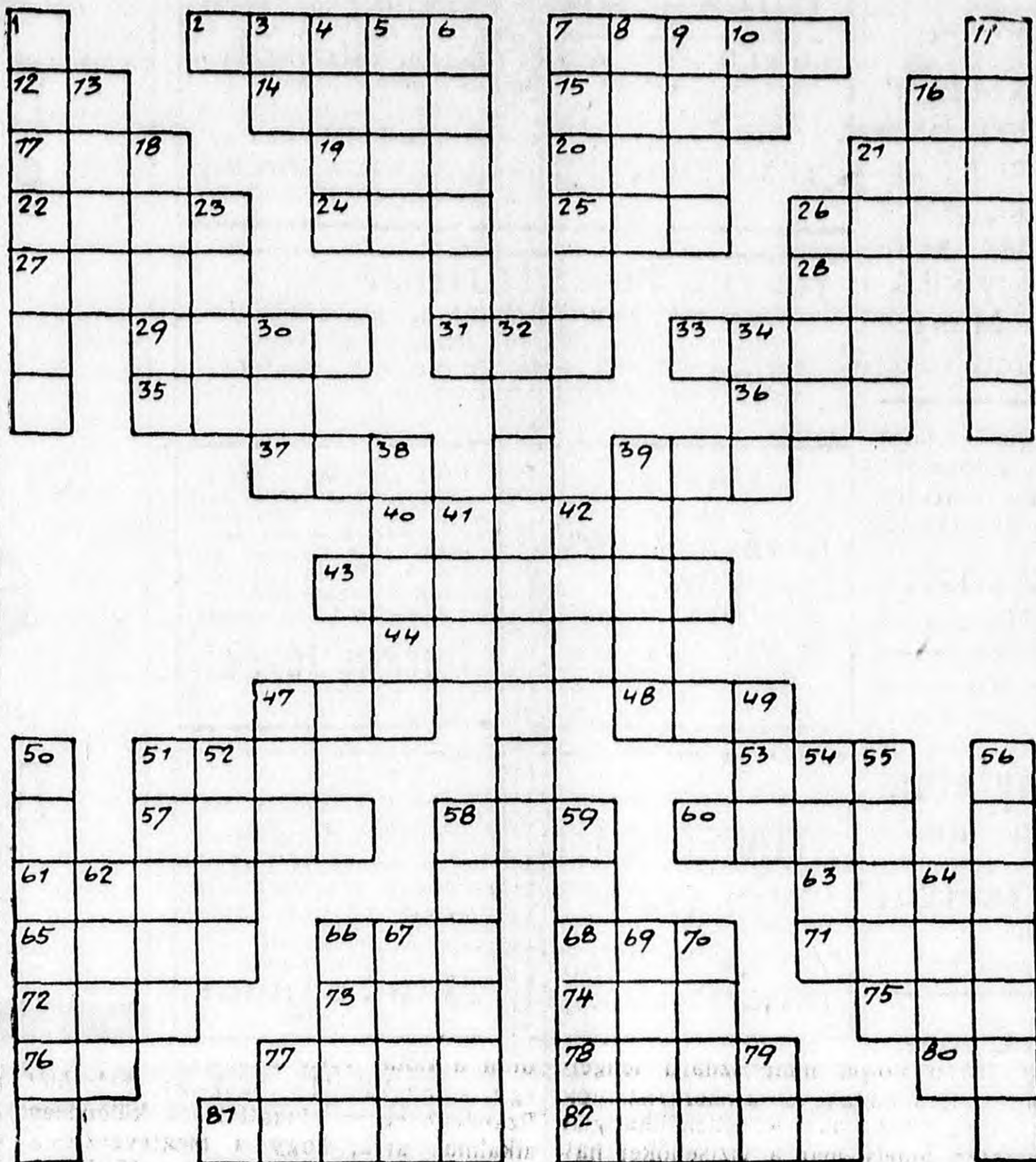
— Hölgyeim és uraim!... Közölték velem, hogy önök azt kívánják, beszéljek valamit! Fájdalom, nem tehetek eleget kívánságuknak, mert — éppen cigarettázom! Az lehetetlenség, hogy mi közben önökhez beszéljek, cigarettázjak is. így tehát nem marad más hátra, mint

az, hogy visszamenjek a színpadok mögé és ott folytatom a dohányzást! Jó éj!

Wilde fejbiccentéssel faképnél hagyta a publikumot, amely még így is boldog volt, hogy hallhatta Wilde szavait. Ez volt az az idő, amikor még Wilde koronázatlan királya volt Londonnak.

Wilde könyveiből most egy nagy kollektív kiadás jelent meg, amely a Minerva R. T. könyvkiadójánál kapható.

## KERESZTSOROS REJTVÉNY



### Vizszintes:

2. Mondabeli krétai király
7. Szín és női név
12. Kötőszó
14. Tenisz műszó
15. Táplál
16. Mászhangzó fonetikusán
17. A butor ellensége
19. Ital
20. Birtokos névmás szlávul
21. Istennő — latinul
22. Tanulnia kell, hogy ökö lehessen
24. Magyar humorista írói jele
25. Három egyező mászhangzó
26. Német város
27. Becézett férfi név
28. Villanyosáram pozitív sarka
29. Német kötőszó
31. Az alföld
33. Üvegtakaró
35. Hosszas betegség
36. Épület, németül
37. ... bün... átok
39. Multság pesti szóval
40. Régi görög párkányrés
43. Ezzel csókolkunk
44. A váltó elfogadója
47. Alatt, szerbül
48. Német város
51. Enyém, latinul
53. Mutató névmás
57. Kuszó növény szára
58. Az olasz barát
60. A gazda a jövő hónapban
61. Férfi név
63. Emlős állat
65. Nem túlságosan magyaros férfi név, túlságosan nem magyaros becéző alakja
66. Összetett helységnév első fele
68. Mint az 53.
71. Női név
72. Szerb számnév
73. Sírfeiratokon látható
74. Használjon hajnövesztőt
75. A menyasszony
76. Két magánhangzó
77. Mint az 53

### Függőleges:

78. Tavasszal a folyó
80. r. t. szerb rövidítése
81. Bibliai bálvány névelővel
82. Sonka
1. Alpesi hideg szél
3. Helyhatározó rag
4. Rossz jel, idegen nyelven
6. Hasznos háziállat
7. A hét egy napja
8. A gazda hajnali dolga
9. Csunya tulajdonság
10. Gazdasági udvarban látható
11. Diszvirág
13. Indiánfaj
16. Szerb férfi név
18. Visszatartó
21. Nagy folyónak német neve
23. Megfordítva, német ősiszten
26. Elegység
30. Fizikai fogalom
32. Gép munka mértékét mutató készülék
34. Latin helyhatározó szó
38. Melléknévből képzett módhatározó
39. A rendőri, pesti zsargónban
41. Az északi mitológiában a szelek istene
42. Ha az első betű helyett »A«-t tesszünk vonatkozó névmás
47. Mitológiai alak
49. Időhatározó szó
50. Híres kelta monda férfi alakja
51. Japán város
52. Női név
54. Összetett helységnévben gyakran előfordul
55. Attila eredeti neve
56. Spanyol tartomány
57. Az öreg ember ezt irigyl
59. A gazdaság legfontosabb kaja
62. Ilyen terem is van
64. Magyar író
66. Férfi név
67. Ritkán előforduló női név
69. Ilyen folyadék a sav
70. Ujromániai város
77. Latin praepositio
79. Igen, államnyelven

## Szerkesztői üzenetek

I. Cz. Oszliék. Levele ügyében a kamarához fordultunk felvilágosításért, amint a válasz megérkezik, értesíteni fogjuk.

L. H. A jegyző pótdadókiszámítása nem helyes. A pénzügyi törvény szerint a községi pótdadó 1916. és 1917. évre nem lehet nagyobb, mint az állami, adó 200%-a és ebben nem lehet különbséget tenni foglalkozási ágak szerint. Utlevélvétel miatt nem kell okvetlen ügynököt felkeresni, bármelyik követség, ha az utlevéldíjat, vizumdíjat, pótdadíjat és még 30 dinárt beküld, ajánlván megküldi az utlevelet vizumozva.

Több érdeklődő. A lakások Jugoszláviában eddigi törvény szerint 1927 november 1-én felszabadulnak, illetve november 1-re a lakásokat fel lehet mondani.

Aki jugoszláv állampolgárságáról lemond, annak el kell hagyni az országot, köztartozásait azonban köteles megfizetni. A Magyarországra optáltak itt tartózkodása meg van hosszabbítva és egyelőre nem kell nekik elhagyni az ország területét, valószínű hogy itt tartózkodásukat továbbra is meghosszabbítják. Ha Budapesten pontosan akarja a Bácsmezei Naplót kapni, fizesse rá elő.

K. V. Senta. Megkaptuk az Ön verseit, azonban mind az öt vers még nagyon kezdetleges, még nagyon sokat kell olvasnia, tanulnia.

Ui ember. Verseit átadtuk illető munkatársunknak, aki erről levélben fog véleményt adni.

Világ népeihez. Az ember. Derű. Miért ezek alapján nem biztatjuk, hogy verseit könyv alakban adjuk ki. Túlságosan küzd a formával, annyira, hogy mondanóit nem tudja versben kifejezni.

Tavaszi mese. Sokkal jobb, semmint első kísérletől várni lehetne. Közlésére sor kerül.

A. B. Debeliacsa. A vám attól függ, hogy milyen árut óhajt a csomagban szállítani, ha megírja, akkor a vámterfő alapján közöljük a vámterfőt.

Slovenac. Magyarországon a takarékpénztári betétek nincsenek valorizálva. Tehát csak annyi magyar koronát kap vissza, mint ahány koronát a háboru előtt elhelyezett.

S. R. Dárda. A két lábón járó macska mindenesetre ritkaság, hogy azt hol lehetne értékesíteni, nem tudjuk. Az állatkertek ilyen csodamacskákat nem vásárolnak, csak valami mutatványos.

M. A. Subotica. Egyszerűleg irtunk Beogradba, hogy a határátlépési igazolványok ügyének nézzenek utána.

P. J. Sombor. Hogy Jugoszláviában van-e külön szabadalom a gázgenerátoroknak fűtésre való átalakítására, nem tudjuk, a szabadalmi nyilvántartás még nem egészen pontos. Talán Beogradban az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumban tudnak felvilágosítást adni.

Fridolin Nr. 2. Ötletes dolog, de erről a témáról nem közölhetünk többet. Baedecker köszöni az érdeklődést és üdvözlét küldi.

Livia Lucia név alatt dr. Török Béláné ír aki köszöni a szíves elismerő sorait.

# REUMA

## KÖSZÖNŐLEVÉL

Dr. I. Rahlejev urnak

Beograd,  
Kosovska 43.

Két személy részére rendeltem Öntől orvosságot. Az egyik üveg orvosságot egy Amerikából visszatért ember használja, aki a kezét már nem tudta mozgatni. Több orvossal megvizsgálta magát Amerikában, sok pénzt kladott orvosra és orvoságra, azonban egyik sem segített. Azt tanácsoltam neki, hogy ha már ilyen sok pénzt kladott, adjon ki még pár száz dinárt és rendelje meg a RADIO BALSAMIKA-t. Így rendeltem az egyik üveg orvosságot. Ez annyit segített rajta, hogy most már tudja mozgatni és emelni a kezét, minden fájdalom nélkül. A másik üveg orvosságot egy reum s asszonynak rendeltem, aki móta az orvosságot használja sokkal jobban érzi magát.

Kiváló tisztelettel hálás híve  
Jadrović Péter

Premuda (Dalmácia) 1924. november 15.

A RADIO BALSAMIKA gyógyszer készíti, forgalomba hozza és utánvételt szétküldi Dr. I. Rahlejev Radio Balsamika laboratorium Beograd, Kosovska 43.

**NYILT-TÉR**

**Értesítés**

Vukov Mihály utazóm cégemből ki-  
lépett. Semminemű inkasszóra üzletem  
részére nincs jogosítva.  
Szenta, 1927 május 27.

**Kohn Adolf**

rövidáru nagykereskedő

5344

**Nyilatkozat**

A Nord Deutscher Lloyd „F. Missler“  
Zagreb, I. trg 3. közhírré teszi, hogy Back  
Frigyes Sombor május 15 óta nem kép-  
viselőjük többé. Az összes utazók, akik a  
nevezettel összekötetésben állottak, a to-  
vábbi intézkedésig fenti címhez vagy a fiók-  
hoz Nord Deutscher Lloyd „F. Missler“  
Beograd, Karadjordjeva ul. 101. forduljanak.

Értesítjük a nagyérdemű vevőközön-  
ségünket, hogy külföldön személyesen beszerzett nyári  
újdonságok úgy mint Haarfille, file, panama,  
manilla, florentin, loször stb. megérkeztek.  
Esmert jó minőségű szold áruk.

**Braća M. Vitanovićs**

Subotica Sokolska ulica 4.

5252

Értesítem az igen t. üzletfeleimet, hogy **Horváth  
i Drug** férfi zabóságból kiváltam és a saját  
nevem a ad ugyanaz a helyen

**szabóságomat tovább folytatom**

s a legujabb divatszertint fazonokat már **300 din.**-től  
kezdve készítek. — Szíves pártfogást kér

**Merkovics István**

férfi-szabó

Oslobodjena ul. (Senéans: i pu) 10

5250

**Novisadi Autó és Motorkerékpár Cmtár**

**AUTÓK**

- Benz Mercedes Sibirjanin Janko 22
- Citroën A. Vranić i drugovi Kr. Aleksandra 7
- Fiat Suhanov Željeznička ul. 77
- Ford Autokar Trifković trg 6
- Praga Rekord r. t. Temerinska ul. 6
- Tátra és Hanomag Sibirjanin Janko 22
- KAROSSZÉRIA KÉSZÍTŐ és JAVITÓMŰHELY**  
Mogin Mladen Temerinska ul. 49

**AUTÓJAVITÓMŰHELY**

- Express Madarska ul. 53
- Fellegi József Futaki put 92
- Marmos i drug Sibirjanin Janko 22
- Soffőriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban
- Zikmund i drug vas- és gépgyár, Limán

**AUTÓBENZIN és OLAJTÖLTŐÁLLOMÁS**

- Komlós Testvérek Örmény-utca
- Rogulya Iván Trifković trg 2
- A. Vranić i drug Kr. Aleksandra 7

**AUTÓALKATRÉSZEK**

- Alba tükörgyár Željeznička ul. 53

**AUTÓGARÁZS**

- Soffőriskola Kr. Aleksandra ul. 7,

**AUTÓ-URVEZETŐ és SOFFŐRISKOLA**

- Soffőriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban

**MOTORKERÉKPÁROK**

- D. kerék Meghatalmazott R. Langsteiner  
Futoški put 47.
- D. K. V. A. Vranić i drugovi Kr. Aleksandra 7

**TRAKTOROK**

- Case, Rekord r. t. Temerinska ul. 6.

Kardos hirdetővállalat együttes hirdetései Novisad

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására  
adni, hogy **Svetislav Maksimović** starivrbasi keres-  
kedő vegyesáru üzletét átvettem, miért is kérem ne-  
vezett hitelezőit, hogy fennálló követeléseiket nyolc  
napon belül velem közölni sziveskedjenek. A kérdéses  
idő letelte után semminemű bejelentést nem veszek tu-  
domásul.

**Matić Svetozar**  
Starivrbas.

5296

Ismét érkeztek nyári kalapmodellek

**„ESZTERKA“**

KALAPSZALÓNBA

és szalagok, virágok, kalaphortnik engros  
árban kaphatók.

Subotica, Aleksandrova ulica

Br. 1381—1927.

**OBJAVA**

Opštinsko predstavništvo pod brojem 30/1927. g. do-  
nelo je rešenje da izdaje koncesiju radi uvadjanja  
električnog osvetljenja u opštini Čoki (Banat).

Pozivaju se svi reflektanti da svoje propisno  
stavljene, taksirane i zatvorene ponude do 1. juli  
1927. u 9 časova pre podne predaju opštinskom Po-  
glavarstvu u Čoki.

Čoka, 20 maja 1927. god.

5372

Opštinsko Poglavarstvo.

**GŐZKAZÁN**

3 m. hussusá u, 1 m. álmé-  
rőji, víztartály 3 m. hosszu,  
1 1/2 m. széles és 1 1/2 m. magas,  
víztartály 1 1/2 m. négyzet en, 1 m. magas, fedőlel,  
cinezett vascsövek különböző dimenziában, 8) m-  
hosszuságuk, valamint ólomsövek vi. vezeték ré-  
szére **nagyon olcsón eladó.** Cim:

**TOMA FILIPESKO KAMENICA (Srem)**

kő-egházával z moen a sar on

**HOTEL FÜRSTENHOF**

Wien, VII., Neubaugürtel 4. Westbahnhoffal  
szemben. Telefon: 36-2-15. Polgári családú szát-  
lodó, polgári áruk. — Bács megyei Napló olvasói 10  
százalék kedvezmén t élvezne t. 3778

**Párisi**

kereskedő

**bevásárlási és  
privát**

meglízást elf gad

A. VELLES, 45 rue  
des Trois Bornes  
PARIS

Üveg, porcellán, kékpe e-  
tező és kő oszónelény üz-  
letemet junius 1-én gyu-  
mölcs piacra Kerkus és nagy-  
bazar közé helyezem át,  
ahol szorított raktárral,  
szolid kiszolgálással kérem  
a t. közönség támogatását

**Berkes József**

Zrinjski trg 9.

**Üzletátvétel**

Értesítem az igen tisztelt  
rendelőimet, hogy üzlete-  
met Sokoška, volt Gomb-  
kötő-utca 1. szám alá, dr.  
Popovič ügyvéd házába  
helyeztem át.  
Kiváló tisztelettel

**PETRO KÁROLY**  
divatcipész.

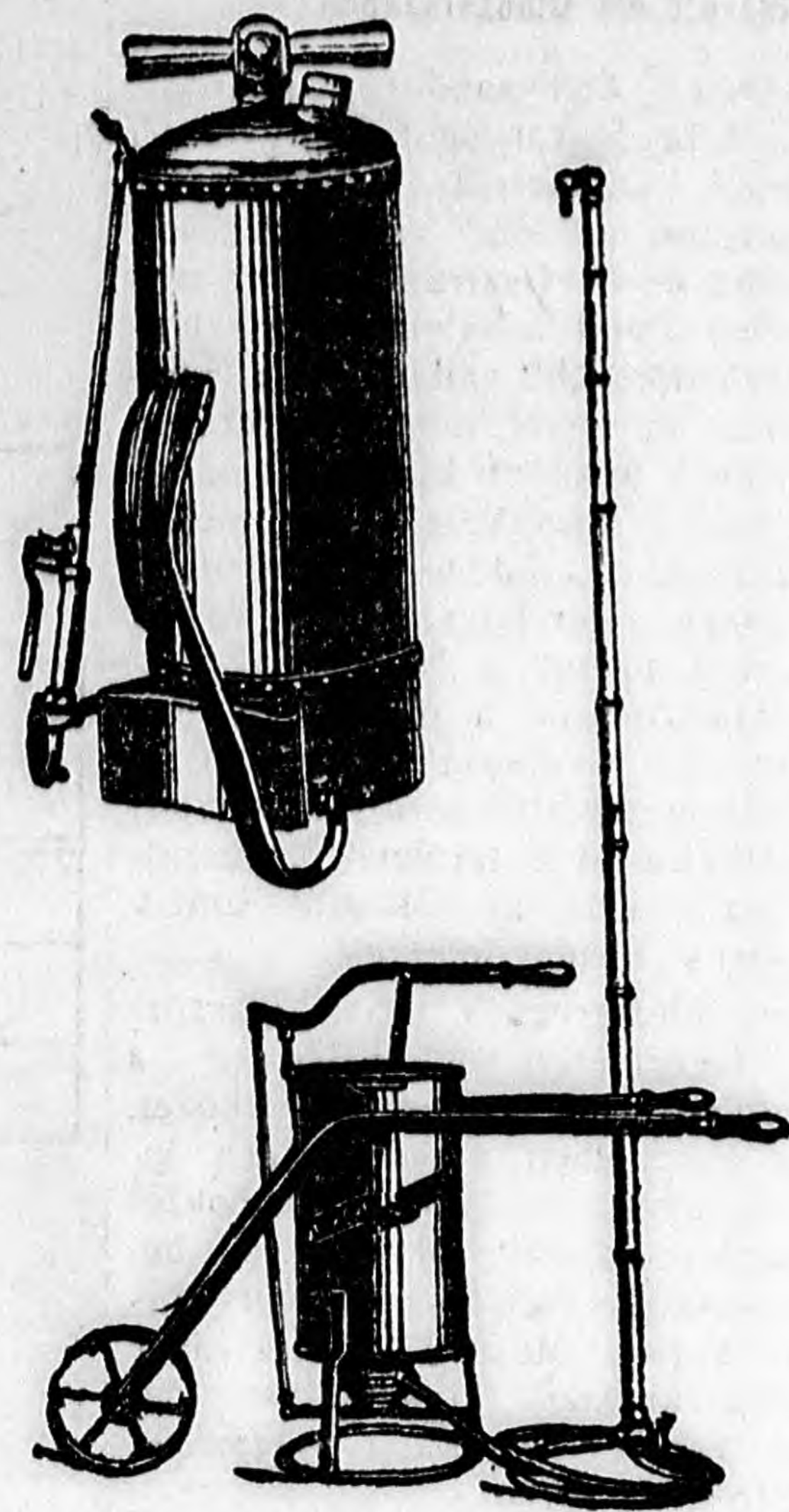
Jókarban levő 4 üléses

**STÖWER AUTÓ**

ELADÓ.

Cim: **NAGY MIHÁLY  
PETROVAC (BÁCSKA)**

**Komló-permetezők**



KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT.

**BARZEL D. D.**

**SUBOTICA**

**TELEFON 123**

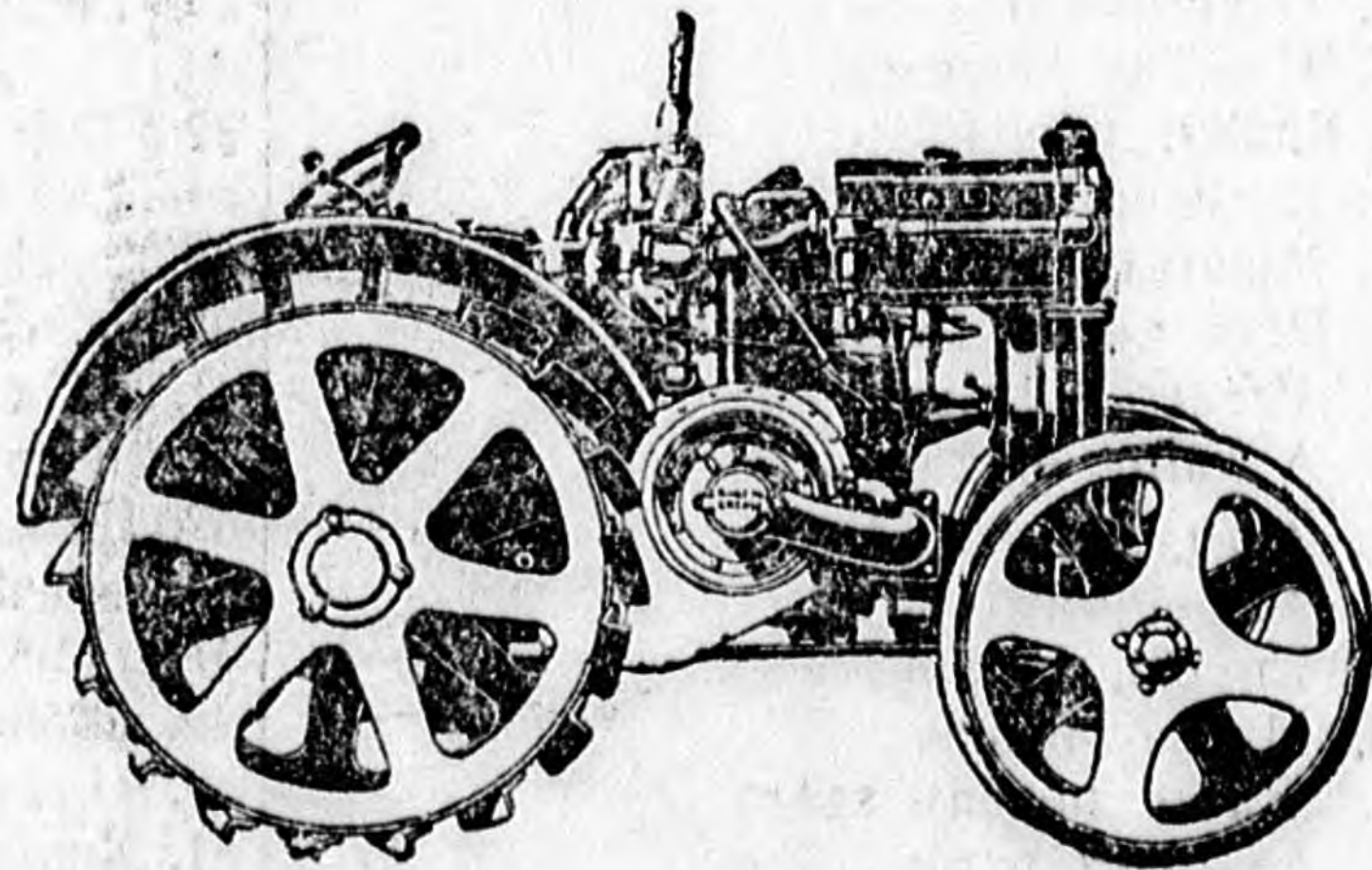
3106

A Zágredi Mintavásár vezetősége 1927. május 4-én az  
egyetem mezőgazdasági fakultása tanárjainak ellenőrzése  
mellett bemutató próbaszántást rendezett, amelyen a

**CASE traktor érte el  
a legjobb eredményt**

amennyiben ugyanolyan teljesítmény mellett 23 szá-  
zalékkal kisebb volt a fogyasztása, mint az ugyan-  
olyan árban eladott versenygépé

**CASE nemcsak a leg-  
erősebb, hanem a leg-  
takarékosabb traktor is**



CASE traktorok két nagyságban a mindenkori talajnak  
megfelelő ekékkel, valamint MÁV gépgyári duplagolyós,  
erősített dobu, meghosszabbított traktorcséplőkkel  
raktárról szállíthatók

**Motorpetróleum illetékmentessé válik!**

Ezáltal Case traktorunk üzeme még inkább megolcsóbbodik!

**RECORD IPARI és KERESKEDELMI R. T. NOVISAD** Temerinska  
ulica 6.

**90 dinártól**

konyha és szobafestést, azon-  
kívül előnyösen vállal templom  
és kápolnafestést

**Horváth Almáski József**

Skotus Viator ul. 75. 2544

**Maradék  
nagy kiárusítás**

(férfi- és női szövetekből)

**Lejko Bélánál**

Rudic ul. Áttjáró-báz

**ELŐNYOMDÁT**

MODERNŰ FELSZERELVE,  
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT

**Leopold  
Sámuel**

előnyomda berende-  
zési gyára

4852

Senta

**HADNAGY**

asztalosmester készít épület-  
munkát. Fe tett butorok  
al andó rak ára.

Javításokat vállal. SUBOTICA

1575

Patroendika u. 6

**FUTÓ URI és NŐI**

ANGOL SZABÓSA

SZUBOTICA

II. Mlinkova ul. C. Po

stia k 1878tt 7.

**Előnyomdát**

legujabb rajzokkal  
felszerelve

**olcsón szállit**

**Bleier Márk**

I. Jugosl. Előnyomda  
Berendezési Gyára

— SENTA —

## LEVELEZÉS

**Vidéki fiatalember** szórakozás céljából levelezne fiatal, kedves urileánnyal. Diszkrétion biztosítva. Leveleket »Szinész« jelige alatt a kiadóba. 5292

**Szvikóml** Leveled végtelen örömet szerzett. Miért nem közölted címédet? Kedden Nován leszek lehetőleg jöjj át 12 órakor, ha nem, úgy írj, mikor jöhetsz és hol találalak. Kikinda. 5358

**Vidéki igazgató** ezúton keresi oly fiatal leányt vagy asszonyt ismeretségét, akit anyagilag támogatna. Csakis olyan jólelkű és fess nők irjanak, akik nyugodt megélhetést, nem pedig kalandot akarnak. Fényképet ajánlatokat »Vidéki gavaléra« jeligére a kiadóhivatalba kérek. Fényképet nem tetszés esetén vissza küldöm. 5309

**Pola.** Most már megírom az igazat. Eddig még reméltem, hogy találkoznék. Állásban vagyok, le vagyok kötve. De azért nagyon szeretem. 5349

## Lagner

uri és női fodrász üzletben a kiszolgálás vezet

**Bubihajvágás, manikűr, ondulálás, hajfestés, hajmunka, maskirozás és babaklinika**

Mindenféle női haját a legmagasabb áron vesz

**Jovan Lagner**

fodrász, Pašičeva ulica 6

## Hölgyek figyeim bel!

Minden nőnek néki özhete len Szenszáción szabadalma olt női toiet ckk prospektus: t és leirását 10 dinár b küldése ellenében (bely gben is) ajánlott levében diszkrétion küldi a vezérképvise őt. Rendelésnél ezen összeg vissz térítetik Subotica postafiók 136

## HÁZASSÁG

**33 éves özvegy** nő ismerettség hiányában ezúton keres egy intelligens, komoly iparos ismeretségét házasság céljából. »Vagyonosok kiméljenek« jeligére a kiadóba kér. 5322

**Huszonhét éves** vidéki izrszállodatulajdonos 1 millió dinár vagyonnal házasság-céljából megismerkedne 17-22 éves izr. urileánnyal megfelelő hozományt előny. Fényképpel ellátott leveleket »H. K.« jeligére St. Orahovica, poste restante címre kérek. 5310

**Jogi doktor** előkelő családból, katolikus, 40 éves, jó megjelenésű, jogi, kereskedelmi és gazdasági szakismerettel, nőül venne jó családból való urinőt, aki megfelelő pozícióhoz juttatja. Komoly megkeresések »Uriember« jeligére a kiadóhivatalba. 5284

**Jó megjelenésű,** vagyonos vidéki földbirtokos házassodni óhajt. Tisztamultu, jólelkű 18-22 éves urilány ismeretségét keresi. Teljes című leveleket »Bácska« jelige alatt a kiadóba kér. 5290

**Házasságot** urikörökben, úgy bel., mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrétionnal. — Marie Fejes, Vel.-Kikinda, Cara Lazara ulica br. 1625.

**Sok vagyonos** nő várvontalan urakhoz is férjhez menni óhajt. Megbízást el fogad »Amor« házasságközvetítő iroda. Temesvári. Városház utca Nr. 16. 1622

**Férjhezmenendő** hölgyek, urak küldjék bizalommal megbízásukat hozzám. Előjegyzésbe földbirtokos, gyáros, kereskedők, orvos, ügyvéd, nagyiparos, hivatalnok urinők, urileányok. Megbízást »Doktorné« jeligére Subotica, Pašičeva 3. I. 5390

**Házasságokat** legdiszkrétionban közvetít az Első Dél-amerikai Magyar Házassági Iroda, La Margareta Cass Corr 332. Buenos-Aires. 4186

## FOGLALKOZÁS

**Kubikosok!** A kanálisépítés Macsvában (Srbija) megkezdődött. Jelentkezni lehet Helfmann mérnöknel Sremska Mitrovica, Savska ul. 15. 5336

**Ein Handweber** (kézi szövőmester) für grobes Kotzen Gewebe aus Wolle findet sofortige Aufnahme. Allein stehend, Alter nebensache. Reflektanten mäge sich brieflich wenden, an: J. Schmitz Belackva, Banat. 5299

**Deutsches Fräulein** sucht Posten zu Kindern. Spricht perfekt serbisch und wenig ungarisch. Vorzügliche Klavier-Instruktoren. Eintritt sofort möglich. Befindet sich 3 Jahre am jetzigen Posten. Adresse in der Administration. 5335

**Idősebb urinő** magános urinőhöz vagy kisebb családhoz társalkodónak ajánlkozik. Cim: Szubotica, Paja Kujundžićeva ulica 30. 5298

**Fiatallal** azonnali belépésre állást keres. Péra Berner Szubotica, Sienkiewiczova ul. 22. 5264

**Okleveles mérnök** 15 évi sokoldalú praxszissal, perfekt szerb, magyar, német nyelvtudással állást keres bármilyen üzennél vagy irodában. Cim a kiadóhivatalban. 5273

**300.000** dinárral társulnék üzlet vagy vállalathoz. Jelige Kasna üzlet. 5276

**Szoptatósadának** azonnal elmenne egészséges fiatal asszony. Cim: Debeljacs. postafiók 12. 5286

**Ügyes** kifizetőt felvesz »Novitas« Zrinjski trg 31. 5337

**Favállalatnál** könyvelő előrangú bizonyítványokkal állást keres. Jó irodai munkaerő. Elmenne más vállalathoz is. Leveleket Schmolka hirdetőirodába Novisad, Jevrejska ul. 7. »Megbízható« jeligére kér. 5328

**Gabonás hivatalnok** hét éves praxszissal és előrangú bizonyítványokkal állást keres. Leveleket »Megbízható« jeligével a Schmolka hirdetőirodába Novisad, Jevrejska ul. 7. továbbít. 5327

**Bádogossegéd** munkát keres Tóth-Bagi József, Mol. Bácska. 5357

**Italszakmában** bevezetett utazók vegyicikkek és eszenciák eladására felvételt. Ajánlatokat eddigi működés feltüntetésével »Béga« hirdető Vel.-Beckerek továbbít. 5351

**Manikűrözőnő,** perfekt, azonnali belépésre kerestetik. Ondolálásban jártások előnyben. Krainer I. női fodrász Vel.-Beckerek. 5356

**Orosz urinő,** perfekt francia, német, gyermekhez társalkodónak elmenne, esetleg beteghez is elmegy, szépen kézimunkázik. Címeket a kiadóba kér. 5198

## APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címező kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívásig tartó jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekben válasszunk mellékletet.

**Biztosító intézet** keres bácskai községekben magas jutalékos alapon ügynököket és fixumos alapon üzletszerző tisztviselőket. Ajánlatokat a lap kiadóhivatala továbbít »Biztosító« jelige alatt. 5373

**Főmolnár,** józan, szorgalmas, megbízható szakember állást keres. Béni Tamás főmolnár, Ada. 5380

**Levelező** perfekt szerb, német, francia és angol nyelvtudással, sok évi gyakorlatl, gyors- és gépirő, könyvelésben is jártas, alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 5342

**Vegyeskereskedősegéd** szerényebb fizetéssel állást keres. Cim a kiadóban. 5315

**Intelligens** 40 év körüli nő, ki jól főz, kerestetik. Ajánlatokat a kiadó továbbít. 5359

**Cukrárszégédet,** ki elárúsító is, keresek azonnali belépésre. Cim a kiadóban. 5239

**Ön állást keres?** Tanuljon ki sofförnek. Folytatólagos előadás szerb, német, magyar nyelven. Belépés bármikor. Eredményért garanzálunk. Sofföriskola (keresk. és ipari miniszteri eng.) Novisad, Kralja Aleksandra 7. az udvarban. Vállal vulkanizálást. 3889

**The good Cutting.** Tüchtig »Zuschneider« sucht stelle, zuschriften unter »Cutter« an die Adm. des Blattes. 5240

**Pompador** női fodrász szalonban speciális hajfestést, ondulást és hajvágást szakszerűen végez Stevan Papp női színházi fodrász Városház épület. 5243

**Elsőrendű** szalonszabónó uriházakhoz ajánlkozik. Otthonra is igen olcsón vállal. Cim Subotica, Cara Lazara ul. 52. 2395

**Cukrárszégéd,** 4 polgárral fürdőhelyre alkalmazást keres. Cim: Horn János, Apatin, 2037. 5268

**Kifizetőt** felveszünk azonnalnra. Medunarodni Novinski Zavod, Voinovičeva ul. 7. 5318

**Deutsches Mädchen.** Waise aus guter Familie, solid und bescheiden, sucht Posten zu grösserem Kinde oder als Gesellschafterin. Hauptgewicht wird auf freundliche Aufnahme im gutem Hause gelegt. Gefällige Anträge unter »Wienerin« an die Administration. 5269

**Nyelvőnő** állást keres. Beszél szerbül, magyarul és németül. Cim: Apatin 1687 szám. 5272

**Ügynök.** férfi vagy nő, helyben. mellékeresetre kerestetik. V. Kuntscher, Paie Kujundžića ul. 3. 5275

**Vizsgázott orvossegédnő.** beszél szerbül, magyarul, állást vállalna magánháznál mint betegápoló. Szives megkeresések Antun Wagner Novisad, Kamenička ul. 42. cim alatt kértetnek. 5280

## Börkereskedő-segéd

fiatal, hadmentes, több évi gyakorlatl állást keres azonnalnra. Szives megkereseket B. Friedmann, Zagreb, Meduličeva 17. címre kérek. 5302

## VÉTEL-ELADÁS

**Beltéren** jövedelmező kisebb családi ház eladó. Cim a kiadóban. 5379

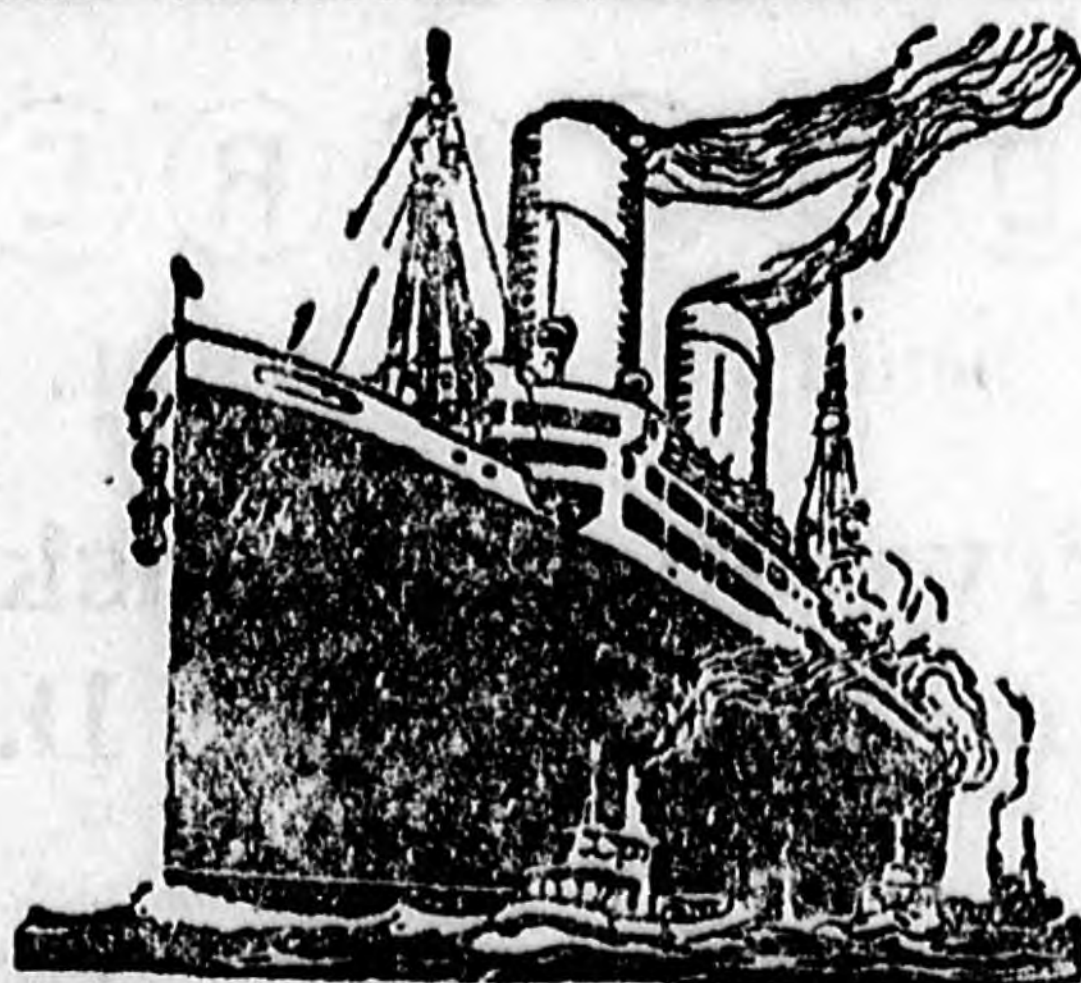
**Negyüléses** Ford-autó, új gumikkal eladó. Subotica, Bunjevačka 91. 5371

**Gyógyszertár** Szlavónia nagyobb városában, házzal vagy anélkül, olcsón eladó. »Bömches« ügynöksége Bačka-Topola. 5369

**Eladó** egy Hoffherr elevátor. Körtvélyesi József St. Bečej. 5361

**Megvételre** keresek 2-3 évesig kizárólag elsőrendű, lehetőleg szerémségi szilvafa ültetvényt, cca 3000 drb-ot. Ajánlatok Mészáros István St.-Kanjiza, Bašić vendéglőben küldendők. 5297

**Eladó** a Szegedi-uton modern ház, 5 szoba, parkettás, fürdőszoba, mellékhelyiségek, fél hold kerttel. Cim a kiadóban. 5355



**Az összes tengerentuli államokba szállít kivándorlókat a Norddeutscher Lloyd**

Képviselő:

**STEFAN WAGNER**  
Novisad, Miletičeva ulica 41

Dijtalan felvilágosítás

**ELADÓ** 65 hold kitűnő szántó Topola alatt szép új tanyával. — 43 hold jó partiföld szállással Novakanjizan, 6500 dinár holdja. — 160 hold bácskai minőségű föld szép, kettő tanyával, bevettve, felszerelve, Djakovo mellett, 6000 dinár holdja. — 211 hold kifogástalan föld, szép tanyával bevettve, felszerelve, vinkovci fívonall mentén, 1.200.000 dinár, több évi részletfizetésre. — Eladó bácskai, bánáti, szlovéniai birtokokról, bővebb felvilágosítás tíz dinár beküldése ellenében. »Bömches« ügynöksége Bačka-Topolan 5362

**Házat** vennék VI., VII., VIII. körben. Cim Farkas kárpitos Zmaj Jovin trg. 5360

**Uriház** megvételre kerestetik. Ajánlatokat »Uriház« jeligére kiadó továbbít. 5377

**Nagy szoba,** padlás, száraz lakásomat berendezéssel együtt olcsón átadom. Cim a kiadóban. 5375

**Borbélyüzlet** elköltözés miatt olcsón eladó. II. Oslobodjenja ul. 10. 5383

**Jókai-regény** 50 kötet olcsón eladó. Debeljača, postafiók 12. 5285

**Motorcsónakba** alkalmas 4-6 lóerős könnyű 2-4 hengeres benzínmotort keresek megvételre. Paragi István főgépész, Pančevo. 5341

**Kévekött** aratógép teljesen jókarban, jutányosan eladó. Kollár Péter mészáros, Bajmok. 5352

**Alkalmi vétel!** Mindössze három cséplésben dolgozott. MÁV. gvártmánu szivógáz magajáról garnitúra, amely áll egy 35 HP Astra maganiárból, B. 54" golyóscsapágyvas cséplőlől és gvári elevátorból. komplett felszereléssel gvári jótállás mellett, kedvező feltételekkel eladó. Érdeklődni lehet: Record r. t. Novisad, Temerinska 6. 5288

**Favillát.** szép ez idei készitést vizonteladónak ajánl Mavro Spitzer, Djakovo. 5295

**Motorkeréknár.** Harley-Davidson, mellékkocsival, vagy nélküle. 1000 cm 9 HP jutányosan árban eladó. A gép garantált állapotban. Minta 1926. Kohl és Orth, Novi Vrbas. 5300

**Gyászokcsit.** üvegezett keretek megvételre. Tóth István koporsós. Mali Idjós. 5308

**Eladó** 6 HP. Hoffherr. huzatos kazán 1922-beli 35.000 dinárért. 35 HP MÁV komponend lokomobil 1917-beli 45.000 dinárért. Mamučić János gépkereskedő Subotica. Sudarevičeva ul. 9. 5119

**Novisadon** Željeznička ul. 68. számú családi ház 260.000 dinárért azonnal eladó és beköltözhető. Bővebbet novisadi kiadóban. 5225

**Jókarban** levő 8 HP. magánjáró Shutleworth cséplőgarnitúra és 4 üléses Ford-autó eladó. Varga György, Bačko-Petrovoselo. 4198

**Dunai homokot,** Bogojevo főállomáson berakva, legjutányosabb áron szállít: Ginder és Balogh Bogojevo 433. sz. 4266

**Ezüstkoronásokat,** dukátot, brilliánt, aranyat, ezüstöt, tört aranyat legmagasabb áron veszek. Josip Kallnecker ékszerész, Osijek I. Županijska 22. 4270

**Eredeti japán gomba** kapható — postai szétküldés: Blum gyógyszerár, Subotica.

**Olcsó dobozok,** férfi cipő doboz 1.50 dinár, női cipő doboz 1.30 dinár, 50-es lemezéből. Kalaptartó doboz 3 dinár. Minden másfajta dobozt mélyen leszállított áron készít Fischer Ernő dobozgyára Subotica, Karadžićeva ul. 26. Telefon 341. 4429

**Paflan** részletfizetésre gvári áron. heti vagy havvi fizetésre Raktáron klot és vatta minden menviségben paflanok minden színben és minőségben 140.— dínártól feljebb. paflanvarrás 55.— dínár. Bultovčić Béláné Német Margit paplanos. Subotica Pašičeva 8. — Edénvpiac. Gőzfürdő során. 9549

**Eladó ház** forgalmas utvonalon, jóforgalmu pékséggel. Cim: Oslobodjenja ul. 76. 4773

**Öltönyt** vagy felöltőt rendelhet kedvező részletfizetésre legolcsóbban V. Kuntscher férfiszabónál Paje Kujundžićeva ulica 3. 3754

**Órajavitások** 25 dinár. Special órajavitó műhely csirke piac (Dohány-ház.) 4657

**Gőz és motoros** cséplőgarnitúrák, magányos cséplők, lokomobilok, motoros morzsolók utányosan eladók Kufurásokot vizvezeték felszereléseket vállal Vadócz Károly. B. Topola. 2798

**Kivándorolni óhajtók** figyelembe! Kivándorolhatnak: Kanadába: németül és magyarul beszélő földművesek és családok. — Argentiniába: földművesek, kömüvesek, famunkások cipészek, szilvgvártók, lakatosok, kovácsok, villanyvezetők, pékek stb. Braziliába: földművesek és családok önköltségen, továbbá 3 vagy több munka erőből álló családok dímentesen is utazhatnak Braziliába! Bárki utazni szándékoznak dímentesen felvilágosítást nyújt a Jugoslavianska Ekspres-Agencija a. d. Subotica. Manolovičeva ul. 7. 5088

**Tégla,** legjobb minőségű, első, másodrendű, flaszter, vasas köbméteres, rohbau (olajos) legolcsóbban, saját iparvágányunkon vagonba rakva, bármely vasuti állomásra szállítva kapható. Kovács Antal téglagyár. Levelem: Hermann Vilmosnál Subotica, Karadžićeva 12. 5090

**Zeneautomata,** Orchester, 3 éves, 2½×1½ mtr., nagy zongorahang, kis-nagy dob, cintányér, acélhang, 3 hengerral eladó. Nagy Sándor, B. Topola. 5192

**Eladó** jömenetelű éjjeli üzlet berendezéssel, esetleg házzal együtt. Havi 70.000 dinár jövedelemmel. Cim: Marko Gyorgyevics, Zemun postafiók 8. 4683

**Vendéglő** bálteremmel, berendezéssel eladó. Cim a kiadóban. 5209

**Eladom** nagyobb új házamat V.-Kikindán, jól bevezetett tűzifakereskedéssel gabona, liszt és fűszerüzlettel. Fekszik a főútcán, egészen közel a népkerthez van aszfaltja, ártezi kutja, villanyvilágítása és még két háznak való telke. Vendéglőnek, italmérésnek kitűnő hely. Zarko Glogovčan, Knez Mihajlova 692. 5213

**KORZO MOZI**

Hétfő—szerda  
**HARRY PIEL**  
a legvakmerőbb bravurszínész minden jelenetében lebilincselő merész kalandorfilmje  
**Rablókaland az éjjeli expresszen**  
Mindkét rész egyszerre  
CSÜTÖRTÖKTŐL:  
A repülés rekordja  
**PÁRIS-tól - BOMBAY-ig**

**LIFKA-MOZI**

Hétfő—szerda  
**Nikolay Kollin**  
kettős fuzerepban  
**PÁRIS CSAVARGÓJA**  
Tragikoméd a 6 felvonásban  
**PATHE JOURNAL**  
Hírek a világ minden tájáról  
CSÜTÖRTÖKTŐL:  
Nagy Premier:  
**BONAPARTE NAPOLEON**

**APRÓHIRDETÉSEK**

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és elvárt kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdések, közlésekhez válasszák meg mellékletet.



**ÁLDÁS A JO SZEMÜVEG**

Legnagyobb választékban legjutányosabban vehet orvosi rendelésre is

**TENNER OPTIKUS**

elismert itüno szá üzletében

**ZEISS SUBOTICA - KORZÓ, 11. sz.**

**VÁROSI MOZI**

Május 23-tól 29-ig  
EGÉSZ HÉTEN

**A csodadoktor**

VIGJÁTÉK 8 FELVONÁSBAN

Személyek:

- Marci, a csodadoktor — — — Rátkai Márton
- Römök Malvinka — — — Vaszary Piri
- Dolly — — — Széke y Ibolya
- Bardocz — — — Vendrey Ferenc
- Bardoczné — — — Báthory Giza
- Amanda erdművésznő — — — Ritta von Laudon
- Neger szolgáló — — — Radó Sándor

**Az asszony golgotája**

Nagy dráma 7 felvonásban

A főszerepekben:

**Conrad Veidt, Mary Delnhaft, Harry Liedtke, és Werner Kraus**

Előadások kezdete: hétköznapokon 5 és 9 órakor vasárnap és ünnepnapokon: 4, fél 7 és 9 órakor

**Részletfizetésre szövet- és vászonárut „TEKSTIL“**

Manufaktúra skladishtë — Kozmófarukereskedés Subotica, Pašiceva (Göztúrdó) ul. 7

Lev. Hlvá-va me-hizottunk min ákkal házhoz jün!

**Nem 500 hanem a nagy kereslet folytán**

**1000 darab óra**

kerül kiosztásra azok között, kik az

**J D O L K R E M**

betült hozzánk beküldil.

**Prva Jugoslovenska Kemična Fabrika D. D.**

Novisad

**Plisse Rudić u. 3. Plisse Párisi ujdonságok!**

Legnagyobb választék! 51/9  
Izléses mintákkal készil:

**Engl varrógép új üzletben**

Vigyázat a címre! Rudićeva ul. 3  
Vidékieknek 4 órában belül készitünk

**APOLLÓ NOVISAD**

Május 27, 28, 29-én

Conrad Veidt hatalmas mesterműve

**Az élő álarc**

A szerelem és szenvedés játéka  
Pirandello műveim után 6 felvonásban  
Főszereplő: Conrad Veidt, Agnes Eszterházy  
Azonkívül:  
Sodermayer és Bajdák novisadi repülők érkezése Bombayból és a május 22-iki lövervények Novisadon

Butorozott szoba konyha-használati kiadó. V., Vároška ul. 17. 5374

Különbejárata szobák fiatal házásoknak vagy magányos uraknak, esetleg teljes penzióval uricsaládnál kiadók. Ugyanott elsőrendű házikoszt kioldásra is kapható. Senoe (Bem) 21. 5176

Uj virágüzlet! Kain Lajosné városi üzlet Városháza épületben (kenyérpiac) Telep: Palicsi-ut, villanytelep mellett. Ajánlja naponta friss élő. vágott virágjait, rózsaszekfü, ibolya, valamint cserepes virágokat, ciklamen erika, camilia, cirenária, délszaki növényeket, pálmák, díszfenyők. Készít eljegyzési valamint menyasszonyi csokrokat, színházi díszkoszarokat, halotti koszorukat, rendkívül olcsó árakon.

Csinosan butorozott uccai szoba junius 1-re kiadó. Ugyanott egy mokett félmagas ebédlődivány és egy szalon eladó. Sokolska 18. 5212

Fres töl sü 2348

**Rohicsi viz**

nagyban és kicsinyben kapható  
**Kovács és Gelányi**  
főszertüzletében  
Subotica, Rudić-kitérő

Törvényesen bejegyzett első Nemzetközi Iroda, a legfontosabb fölvilágosításokkal szolgál minden ügyben gyorsan és biztonságosan és olcsón. Bármilyen tanácsért vagy fölvilágosításért forduljanak levélileg vagy személyesen Nemzetközi Iroda, Aleksandrova 9. Subotica. A cég főnáll 1918 óta. 5320

Ujjonck! Szakavatott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű különösen sorozási szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica Aleksandrova 9. 4244

Közvetitünk a legrövidebb idő alatt az engedélyek minden fajtaját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékimérés stbl.) Nemzetközi iroda Subotica, Aleksandrova 9. 4243

Bankzálogcédulát veszek magas árban. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ul. 9. Subotica. 4816

Crikvenicára utazóknak ajánljuk a Wimmer Penziót az új park, korzó és tenger mellett. Kitüno bácskai konyha. Olcsó penzió és ála kart. Szerb, horvát magyar és német levelezés. 5223

Orvosi rendelőnek alkalmas helység városzobával, 2 üzlethelyiség raktárral és egy irodahelyiség kiadó. Cara Dušana 3. 5247

Két nagy uccai szoba kiadó. Dr. Bánvainé Prokesch-palota, Aleksandrova ul. 5278

**Permetező, pálinkafőző kazánt**  
jótállás mellett készítek és javítok  
**HOVÁN LÁSZLÓ**  
rézműves  
Zrljnjski trg 24.  
(Zárda mellett)

Uj kozmetikai szalonban (Strosmyerova ul. 8. I. em. huspiac), ahol már eddig is bebizonyított biztos módszerrel volt végezve a szépségápolás. Kapható garantált valódi, jó és elismert szepő, májfolt és pattanás elleni kenőcs. Szemölcs és hajszálak eltávolítása villannyal. 4473

Ne mulassza el az alkalmat. Női kizitaskák finom bőrből 30 dinártól. Női harisnyák nagy választékban. Selyem nyakkendők 28 dinártól. Férfi ing, prima anyagból 75 dinártól. Jó minőségű férfi zokni 15 dinár. Gyermekcipők 30 dinár. Duplán varrott szandál minden számban. Vujkovic János (volt kisbazar) Rudićeva 3.

**DIÓ**

erdélyi válogatott kénezett, papirhéju, kapható nagyban  
**Julio Bálint (Berger) NOVISAD**  
Táviratcim: Orange 532

Centralna Banka zálogintézte Subotica, mérsékelt kamat mellett folyósít kölcsönöket minden értékkel bíró tárgyra. Nyitva 8-12-ig. d. u. 3-6-ig. 5294

Beltéren keresek női divatszalonnak két nagy szobát mellékelviséggel, vagy anélkül. Cim a kiadóban. 5314

Rimske Toplice (Szlovénia) rádióaktív termálfürdő, kiváló hatású reuma, csusz, női bajok és idegbetegségek ellen. Panzió az előszezonban 60, a főszezonban 80 dinár. Felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság. 3865

**Május 26-án**

a dozócsütörtökön megnyilt Nemesmilicsen a

**St. andfürdő**

iszapfürdők, reumatikus és csuszos bántalmak ellen  
Olcsó árak Olcsó étkezés

Patkánin patkánivirtószert doboza 15 dinár. Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában, továbbá a Torontáli Agrárbanknál Veliki-Bečkerekén. 1701

Jóhangu, vasszerkezettel ellátott zongora eladó. Erdélyi Árpád, Skotus Viator ul. 37. 5214

100 drb. eredeti mangolica süldő olcsón eladó. Budisin Gyura, Vel.-Kikinda. 5226

Lakatosok, mechanikusok! Évek óta fennálló javító-műhely betegség miatt eladó. Szükséges tőke 12.000 dinár. Bakó József, Osijek I. Beogradska ul. 24. 5228

Lakóház telekkel és külön 7 kapa házhelyeknek, parcellázott telek, a Majsai-szölökben, városi fátélep mellett, szabadkézből olcsón eladó. Érdeklődni lehet Párhuzamos ut 23. a Majsai kapuval szemben Alszin Milevánál. 5242

8 HP Elsőmagyar gazdasági, 6 léghörös, acélöntvényes, fogaskerekes magánjáró gőzkazán, javított állapotban jutányos áron eladó. Guba József utódainál, B. Topola. 5262

Adler német gyártmányu jókarban levő, keveset használt automobilom eladó. Dr. Zagorica közjegyző, Senta. 5267

Desztillátor. 16 állapotban napi 30-40 liter termelő-képességgel. eladó. Alba tikkógyárnál. Novisad. Ugyanott abszolút tiszta desztillált víz kapható. 5281

8 HP Első Magyar Gazdasági acél fogaskerekes kazán 8 léghörös eladó, továbbá Hofherr-Schranz 6 éves elevátor is. Kókai Elek, Bačka-Topola. 5182

**Olasz kékkő és I-a raffia**  
legolcsóbban kapható  
**Kovács és Gelányi**  
2348 fősüzletében  
Subotica, Rudić-kitérő

Jaj de piros! a horgosi édes nemes paprika. Megrendelhető Kmety Gy. paprikakereskedőnél Horgoson Szállitások a most létesített horgosi állami vegyvizsgáló állomás által leplombált zsákokban történik. 5307

Agentura Sztévo Kovács Vinkovci. Elhelyez és keres állandóan mindennemű zenekarokat, főpincéreket, iccést, pincérlányokat, szobaasszonyokat stb. 5221

Debreceni tornával vagy sülve kapható a Zóna-sörözőben, a zsidótemplommal szemben. 5252

Keresek Szomborban 1-2 szobás száraz lakást butorozva vagy anélkül. Lehetőleg a központhoz közel. Megvételre keresek kisebb lakóházat, amely 1-2 hónapon belül beköltözhető. Kuntner Jakab gyümölcskereskedő, Szombor. 5334

Azonnal elfoglalható 2-3 szobás szabad lakást keresek. Cim a kiadóban. 5388

Értesitem a n. é. közönséget, hogy lakatosműhelyemben gyártok új acéllókat vállalak lakatosok részére lehangerelest. Ugyanott eladó 100 HP szivógázmotor, külön MÁV. cséplő. Lakatos tanoncok felvételnek. Vászics Péter lakatos, Subotica. 5385

Beltéren modern lakások üzlet lakással, irodahelyiség, butorozott szobák, butorok, hálószoza, fehérháló, tükrök, zongora, gardero szekrény, Wertheim kassza antiksekretter, szőnyegek, vaságysak stb. eladók. Lang Agentura, Pašiceva 3. I. 5389

Jókarban levő kazánt keresek 8-as cséplő géphez azonnal megvételre, amely cca 10-20 évig volt használatban. Cim: Huszár Ferenc Bezdán. 5392

Kitüno ó és uj borok 50 literenként jutányosan eladók. I. Senoe ul. 10. 5313

Szoba és konyhaberendezés, üstház és egyéb jutányosan eladó. V. Gajeva ul. 29. (Bethlen-ucca) 5384

**KÜLÖNFÉLE**

Butorozott szoba kiadó III. Ivanova ul. 16. 5393

Utlevelek konzulátusi látmozását a legolcsóbban leggyorsabban végzi. Beküldés posta útján. Bömchesé-ügynöksége Bačka-Topola. 5363

Csinosan butorozott szoba a beltéren egy személyre azonnalra kiadó. VIII., Cara Lazara ul. 8. 5346

Kiadó augusztusra irodának vagy varrodának 2 szoba Aleksandrova ul. 11. 5383

Egy szoba konyhas lakás butorral vagy anélkül kiadó. VII. Cvetna ul. 14. 5386

Állomáshoz közel különbejárata szépen butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 5370

Jelzálogkölcsönöket évi 8% kamat és csekély jutalék mellett közvetit Bömchesé-ügynöksége Bačka-Topola. 5364

Finom házi ebédkoszt kapható 550 dinárért házban és házon kívül. Knez Mihajla ul. 7. 5324

Géptulajdonosok, gépészek! Szabadalmazott högyűjtőmet junius hó hatodikán pünkösöd másnapján üzembé helyezve bemutatom udvaromon az érdeklődőknek délelőtt 10-től délután 4-ig. Olcsó üzemet biztosit kevés költséggel. Csonka Ferenc gépész, Senta (Bácska) 4572

**„AIDA“**

SUBOTICA, Csirkepiac (Kisköz)

Mindenfajta géphimzés. Kézimunka, selyemfestés, szendőzés és fehérneműkészítés. 4348